O

MESERI

E

PIERRE BOULLE / O MESERIE DE SENIOR

Pierre Boulle

UN MÉTIER DE SEIGNEUR

René Julliard, Paris, 1960

PIERRE BOULLE

O MESERIE DE SENIOR

roman

Traducere de TEODORA POPA-MAZILU

Bucureşti, 1993

CONSILIER LITERAR : H. GRĂMESCU
Coperta de : GH. BALTOC

„Ready to surrender himself faithfully to
*the claim of his own world of shades.”**

JOSEPH CONRAD

* Gata să se predea cu încredere în numele propriei sale lumi de umbre.

...DOCTORUL FOG ERA un om de ştiinţă, cu o vastă experienţă, care se consacrase multă vreme studiului creierului, uman şi care, în afara activităţilor sale medicale, mai exercita şi unele funcţii secrete în strînsă legătură cu spiritul. El susţinea că incertitudinea, instabilitatea sufletului pot fi întîlnite şi că sunt chiar destul de obişnuite. E adevărat că doctorul Fog ora un psihiatru şi că acestui gen de specialişti i se întîmplă uneori să emită judecăţi potrivnice bunului simţ. Oricum, cînd el întîlni pe Cousin, numit mai tîrziu Arvers, doctorul socoti a fi descoperit un creier demn de un interes deosebit, menit să-i ilustreze teoriile. împrejurările care-l determinară să se ocupe de această persona-litate erau în acelaşi timp banale şi excepţionale, ca şi războiul care le provocase.

Cousin era un intelectual. Doctorul Fog avea să insiste adesea asupra acestui punct pe care-1. considera drept cert. Dar această situaţie nu însemna pentru el o apartenenţă la o anumită clasă socială, nu mai mult decît putea rezulta, după părerea sa, dintr-o educaţie specială sau dintr-o cultură rafinată. El era considerat ca rezultatul unui principiu înnăscut, fundamental, a cărui prezenţă imaterială ori absenţă introducea în rîndul fiinţelor umane, încă de la naşterea lor, o diferenţiere destul de importantă, ca şi sexul de altfel. în cazul lui Cousin, totuşi, profesia şi mediul social erau în armonie cu firea lui.

Fiul unui scriitor, el însuşi scriitor, născut între litere, hrănit cu litere, înghiţind de-a lungul diferitelor vîrste o cantitate considerabilă de diverse litere, era

un om de litere pînă în vîrful unghiilor, un om de litere cu viciile,

virtuţile, caraghioslîcurilc şi entuziasmurile sale nobile sau copilăreşti, şi cu tendinţa de a substitui evenimentelor rezultatul speculaţiilor sale.

La treizeci de ani, se şi distinsese în majoritatea căilor deschise condiţiei sale. începuse prin a scrie romane. În ele îşi desfăşurase, în modul ccl mai strălucit, calităţile supreme ale unui scriitor : adică reuşise cu o şansă invariabilă să transfigureze realitatea în aşa fol, îneît s-o facă să capete culorile glorioase ale ficţiunii artistice şi să-şi Instruiască, să-şi rînduiască himerele imaginaţiei intr-un mod atît de firesc, îneît să sfîrşească prin a arborii apa- renţele realităţii. ■

La sfîrşitul unora dintre aceste lucrări, în care pusese tot ce era mai bun în el, cînd se simţea pătruns pînă la punctul de a izbucni în lacrimi de duioşie în privinţa unor situaţii, sau replici ale personajelor sale, convingerea şi emoţia sa se condensau într-o formulă scurtă dedesubtul ultimului rînd : locul geografic al creaţiei şi data terminării sale. Astfel, *Paris, octombrie..., sau Tombuctu, ianuarie 19...,* sau *Pe mare, în luna iunie 19...,* serveau drept supapă unui entuziasm deosebit, iar tipograful lui nu poseda niciodată italice destul de sugestive, pentru a-i pune în valoare această stare a sufletului.

Abordă cu acelaşi succes şi critica : analizele sale fră- mîntară operele pînă ce se degajă din ele o formulă simplă, pe care o salută ca pe o chintesenţă obiectivă a – textului şi care de fapt era reflexul, întotdeauna acelaşi, al propriilor sale concepţii. Cunoscu astfel frumoase iz- bînzi în jurnalistică ; n- avea pereche în a elabora, res- pectînd integritatea fiecărui fapt material, o semnificaţie originală ce corespundea, fără ca el să-şi dea seama, convingerii sale intuitive, grijii de a da satisfacţie unei autorităţi superioare, ori pur şi simplu imperativelor artei sale. • •

Astfel şi-ar fi petrecut viaţa, urmînd destinul firesc al oamenilor de litere, dacă n-ar fi izbucnit războiul. Atunci, existenţa sa luă o nouă întorsătură.

în mod paradoxal, în septembrie 1939, încă dīn primele zile ale mobilizării, Cousin. încercă o violentă sete de eroism şi, cum dorinţele, sale se manifestară la început printr-o îndelungată muncă cerebrală, începu prin a-şî imagina şi a se admira ca şi cum ar fi îndeplinit unele fapte de arme neaşteptate. Să fie oare treizeci de ani o vîrstă critică, marcînd nevoia imperioasă de schimbare ? Poate că spiritul lui simţea o îmbărbătare deosebită în a se contempla, el, un intelectual pacifist, obţinînd lauri pe cîmpul de luptă. Simţea orgoliul sau o plăcere subtilă vi- sînd că fiinţele liniştite pot, în împrejurări deosebite, să întreacă în îndrăzneală militarii de profesie ? Nobleţea acestei atitudini nu putea fi în nici un caz discutată în spiritul principiului său ; ea era cea a multor francezi. Dar imaginaţia lui Cousin îl ducea foarte repede pe culmile cele mai înalte şi-i trebui puţină vreme pentru ca aureola sa să devină strălucitoare, uluindu-i pe toţi cei care i-o contemplau – căci, în visele sale, existau întotdeauna numeroşi martori ai valorii sale.

Noua sa ambiţie se traducea în imagini colorate. Se ’ vedea, de exemplu, pătrunzînd în ţara duşmană, în fruntea unui detaşament, făcînd incursiuni foarte departe de linia frontului ; şi asta, în ciuda instrucţiunilor precise şi severe ale şefilor săi, căci îi plăcea să-şi împodobească firea cu puţină indisciplină, cu o latură de năzdrăvănie, dînd astfel savoare nenumăratelor calităţi, care smulgeau su- rîsuri indulgente acelor martori indispensabili reveriilor sale. .

Neascultarea sa voită aducea o victorie importantă. Dezorganiza liniile duşmanului, îi producea pierderi sîn- geroase şi se întorcea cu o mulţime de prizonieri. Simţea atunci nevoia să creeze detalii materiale arhicunoscute, extrem de precise, pentru a susţine entuziasmul întoarcerii sale triumfale. Colonelul, comandant al sectorului, îl convoca la postul de comandă şi-l primea cu vocea

tăioasă a disciplinei.

— Cousin, nu mi-ai ascultat ordinele. Vei face o lună arest !

— Am înţeles, domnule colonel, răspundea locotenentul în rezervă Cousin, în poziţie de drepţi, fără să clipească. .

— Şi vei fi citat prin ordin de zi pe armaiă. fiindcă ai izbutit atît de bine, continua colonelul schimbînd tonul.

Acest gen de discuţie, amintire inconştientă a lecturilor din copilărie, făcea să-i ţiuie urechile, iar interlocutorii căpătau un relief deosebit. Cînd îşi venea în fire, îşi dădea seama de caracterul pueril, convenţional al acelor clişee, dar se lăsă din nou cucerit foarte repede de îmbătătoarei! lor seducţie.

Curajul său cerebral, aţîţat de dorinţa de a-i întrece pe alţii, îl aducea uneori pe punctul de a-l face să-şi împingă eroul familiar pînă la sacrificiul suprem. Asta însă se întîmpla rar. Eul său nu se ridica pînă la acea stare de.sumbră exaltare care să-i îngăduie să-şi privească în faţă propria-i moarte decît după ce dădea o luptă crincenă' cu el însuşi. Exista în asta, în ceea ce-l privea, o limitei sublimă, greu de atins chiar şi în domeniul visului. Putea să se "considere, fără »prea multă greutate, grav rănit, cu trupul pe jumătate golit de sînge, dar îi era silă să-şi înfăţişeze evenimentul ireparabil, clipa fatală în care, pierzîndu-şi conştiinţa, o dată cu viaţa, era frustrat de concertul laudelor pe care-l intonau *martorii.* Nu ajungea să înfrunte această încercare decît trişînd puţin şi. în rarele clipe de extaz, izbutind să audă, împotriva oricărei verosimilităţi, povestirea faptelor sale fabuloase, lectura citatelor postume al căror obiect era, precum şi murmurul
* de veneraţie care-i însoţea sicriul.

II

COUSIN PETRECU

ASTFEL primul an de război într-o stare de exaltare permanentă, pe care nici un accident nu veni să i-o spulbere. Fiinţa sa materială părea să urmeze, fără împotrivire, calea trasată de firea sa ambiţioasă. încă din primele zile ale mobilizării, ceru să fie repartizat la o unitate combatantă, cînd de fapt relaţiile sale l-ar fi putut face să obţină o muncă mai puţin primejdioasă. Făcu chiar mai mult : în- tr-una din acele crize spirituale în care-şi simţea posibilităţile lărgindu-se la infinit, ceru şi obţinu conducerea unui grup independent, specializat în acţiuni periculoase. Ocupă acest post timp de mai multe luni, binemeritînd elogiile şi distincţiile oficiale pe care i le decernaseră şefii săi.

într-adevăr, printr-o curioasă grijă ocrotitoare, soarta părea să îndepărteze de el aspectele cu deosebire impresionante ale violenţei. Multe dintre misiunile periculoase, pentru care se oferise voluntar, fuseseră anulate în ultimul moment, din ordine superioare. Nu-i rămînea deci decît să-şi manifeste în mod făţiş decepţia şi să păstreze toată încrederea' celor din jur despre bunăvoinţa sa. Unele expediţii nocturne pe care le călăuzi, se desfăşurară fără complicaţii. în două sau trei rînduri, cîrid un tir orb fusese declanşat în direcţia detaşamentului său, existase întotdeauna destulă lume în jurul lui, ca să nu aibă impresia că este direct vizat, aşa că nu-şi pierduse cumpătul. Senzaţia că oamenii săi erau cu ochii aţintiţi asupra lui, îmbinată cu sentimentul confuz că proiectilele nu-l căutau pe el, îi imprimară reflexele unui viteaz. Nu cu- noscu niciodată lupta

corp la corp. Dezastrul din 1940 nu altera puritatea eroului pe care şi-l făurise în minte. Car

nea sa rezistă bine la proba bombardamentelor masive, iar atitudinea sa, cu acest prilej, îi aduse noi dovezi de – stimă. în legătură cu acest comportament onorabil, doctorul Fog, care mai tîrziu verifică minuţios fiecare alineat al dosarului său secret, remarcă întîmplător că în cursul bombardamentului unui mare oraş aproape toţi cetăţenii îşi păstrară sîngele rece şi.dădură dovadă de curaj. El adăugă că trebuia să vezi în asta un sens deosebit al solidarităţii umane, îmbinat cu o judecată matematică a inconştientului ; fiecare ins era convins că proiectilele aveau mult mai multe şanse să cadă asupra altuia decît asupra sa. Dar spiritul critic al doctorului Fog se exprima uneori prin observaţii cinice, adesea nejustificate. _

Ordinul de retragere, unul dintre ultimele pe care avea să le mai primească, îi parveni lui Cousin înainte ca iureşul duşmanului să-l atingă. Se supuse fără întîr- ziere, ca un ofiţer disciplinat, înainte de a se fi indignat, cu glas tare, împotriva ruşinii unei astfel de retrageri.

Deruta îl tîrî foarte departe, spre vest, pe drumurile Franţei, la început însoţit de unitatea sa, străduindu-se să urmeze instrucţiuni sporadice şi confuze, mai apoi izolat, rupt de comandanţii săi şi pierzîndu-şi încetul cu încetul toţi oamenii, amestecat într-o masă de fugari şi refugiaţi, dar mereu convins că această goană îi era impusă împotriva voinţei sale.

• Această lungă călătorie, efectuată în cea mai mare parte a timpului pe jos, îi îngădui chiar să-şi îmbogăţească mintea cu viziuni proaspete şi să adauge cîteva floricele la cununa sa. în vreme ce trupul i se chinuia în mijlocul îmbulzelii, mintea i-o luase razna, făurind noi vise pe ţesătura neobişnuită a evenimentelor actuale. îşi dădea seama cu precizie, oprindu-se adesea în mijlocul drumului, cu pieptul întors către valul omenesc. Erou înălţat brusc de providenţă, pentru a‘ pune capăt slăbiciunii şi disperării, el striga cu sobra energie a unei hotărî ri în- crîncenate : „Staţi ! Aici trebuie să le ţinem piept !”

Asta nu se putea fără a făptui un rău. înainte de a

înfrunta duşmanul, trebuia să lupte împotriva fraţilor săi. Se ocupa de acest lucru fără să încerce vreo ură faţă de cei rătăciţi, dar cu fermitatea intransigentă pe care o cerea gravitatea situaţiei. Unii încercau să-l împingă şi să treacă peste el. Atunci îşi scotea revolverul – ameţit de această imagine, îi era de ajuns să-şi ducă doar mina la toc şi să schiţeze gestul – şi făcea somaţii scurte. Cînd ameninţarea nu era de ajuns,dobora fără să şovăie doi sau trei dintre acei nenorociţi. O tăcere solemnă în- tîmpina acest act ; dar mulţimea înţelegînd în sfîrşit sentimentele care i-l inspiraseră, se oprea, gata să-l asculte. O insuliţă do rezistenţă era astfel constituită.' Se mărea încetul cu încetul cu toate grupurile care rătăceau prin sate, cuprindea şi alte drumuri, sfîrşea prin a alcătui o linie continuă, solidă, care sub conducerea lui şi după o serie de lupte memorabile transforma înfrîngerea într-o victorie strălucită.

Filtrul acestei evocări avea o asemenea putere de capti- vare, îneît nu mai suferea din pricina situaţiei sale mizerabile, iar noţiunile de timp şi loc îi deveniseră străine.

Aşa se face că se trezi într-o bună zi în Bretania urmărind, fără să bage de seamă, un şir de oameni care se depărta de axul general al exodului.

Teşi cu silă din visul său şi se uită în jur. Băgă de seamă că grupurile care urmau acelaşi drum îl măsurau fără bună-voinţă şi nu-i trebui prea multă vreme ca să-şi dea seama de ce anume. Poseda un fel de simţ deosebit, care-l informa aproape în mod instantaneu despre părerile pe care şi le făceau ceilalţi despre el : era singurul în uniformă. Civilii credeau probabil că dezertase.

Perceperea acestei bănuieli injurioase îl făcu să roşească de.mînie. îi venea să se arunce asupra bătrînului cocoţat pe capra unei trăsuri, care îl fixa dispreţuitor. Ardea de dorinţa să se explice, să se facă înţeles că el nu era dintre cei care se sustrag şi că se află acolo numai din pricina ordinelor primite.

Dar trăsura trecuse ; ridică din umeri şi-şi

continuă drumul, îndreptîndu-şi spatele şi străduindu-se să-şi ia un aer marţial. Atunci îl zări în faţa lui pe Morvan, care-şi reluase marşul, după ce se odihnise un moment la marginea drumului.

Ca şi el, Morvan era în uniformă, şi Cousin văzîndu-l • se încruntă. Singur, cu hainele sfîşîate- şi pline de noroi, • acest caporal – îl recunoscuse gradul – era probabil un dezertor. Făcea desigur parte din acea specie de ostaşi pe care-i văzuse aruncîndu-şi armele şi ascunzîndu-se în turmă. Cum ezita să intre în vorbă cu el, IVI or van întoarse capul. îl zări' şi se apropie. Era şleampăt, posac. Avea obrajii scofîlciţi şi privirea neliniştită. îi fu antipatic chiar dc la început.

— Domnule locotenent...

— Da...

Se prezentă corect : coporalul Morvan, dintr-un grup de transmisiuni. Cousin îl întrebă, cu un aer sever, ce face acolo. Celălalt îi istorisi povestea sa cu timiditate, străduindu-se cu o grijă evidentă să se facă bine înţeles. Fuseseră surprinşi, el şi secţia sa, şi făcuţi prizonieri, atunci cînd se credeau foarte departe de front. Dar, cum nemţii care-i capturaseră – un pluton motorizat ce pătrundea spre interior – n-aveau timp să se ocupe de ei, le luaseră doar armele şi le distruseseră maşinile : apoi îi părăsiseră, declarîndu-le că războiul era pe terminate şi ordonîndu-le să rămînă pe loc.

Morvan îşi spusese că era în orice caz mai bine să nu rămînă acolo să aştepte grosul trupelor duşmane. Convinsese cîţiva soldaţi, bretoni ca şi eh- şi o porniseră spre vest, fără să întâlnească opoziţie. Pe drum şi-a pierdut camarazii şi a continuat de unul singur, mergînd din instinct în direcţia satului său situat aproape de Rance, între Dinan şi Dinard, singurul refugiu ce i se părea demn de dorit în împrejurările care-i depăşeau puterea de gîn- dire. .

Procedase bine ? Privirea sa plină do nesiguranţă îl interoga pe Cousin. La începutul ^rătăcirii sale întâlnise cîţiva ofiţeri izolaţi, dar nici unul nu-i putuse da instrucţiuni precise. S-a adresat jandarmilor, fără să aibă mai mult succes. Un

brigadier i-a confirmat totuşi că războiul se terminase, sau aproape, şi că a te întoarce acasă era probabil soluţia cea mai înţeleaptă. îşi continuase deci drumul. Acum se afla la douăzeci de kilometri de satul său, unde mamă-sa era probabil neliniştită de soarta lui. Era limpede că nu se gîndea în acel moment decît să-şi gră—

bească pasul, ca să ajungă cît mai repede şi să-şi liniştească mama.

— Oare am făcut bine, domnule locotenent ? întrebă el cu voce temătoare.

Cousin era indignat de această manieră pasivă de a privi evenimentele. Propria sa situaţie i se părea cu totul diferită de cea a lui Morvan. Totuşi, după ce reflectă, conveni că amploarea dezastrului şi dezorganizarea generală scuzau confuzia anumitor firi slabe – acest caporal, acum era convins, n-avea deloc caracter – şi-i dădu un răspuns neutru pe un ton condescendent. îi spuse că, probabil, nu era de condamnat dacă făcuse într-adevăr tot ce era posibil ca să-şi reîntîlnească unitatea combatantă. Poate că ajuns acasă va avea să primească alte ordine.

Continuară maşinal drumul împreună. Morvan aprecia mult prezenţa unui ofiţer alături de el. Cît despre Cousin, chiar dacă era îngrozit la gîndul că acest fugar s-ar fi putut folosi de prezenţa sa alături de el, pentru a stabili o analogie între cele două comportări ale lor, găsea totuşi un avantaj în a fi împreună : doi oameni formau de acum un embrion de trupă şi asta prilejuia mai puţin bănuiala de dezertare pe care o citise în privirea unor civili şi a cărei arsură o mai simţea încă.

III

• — SÎNTEŢI OBOSIT DOM nule locotenent ?

Faţa lui Cousin se crispa, I se păru că întrevede, sub această solicitudine, o tendinţă spre familiarism, pe care o socotea detestabilă la Morvan. Totuşi, era într-adevăr frînt de oboseală, mersese săptămîni în şir, aproape fără popas.

— Nu-i nimic, spuse el îndreptîndu-şi trupul cu greutate. N-am dreptul să mă opresc.

[1] Cu toate că nu schimbaseră multe cuvinte de cînd mergeau împreună pe drum, hotărîse să-l lase pe caporalul lui să înţeleagă că era însărcinat cu o misiune importantă şi secretă ; şi asta mereu în scopul de a evita ca acest caporal că poată stabili o comparaţie între cele două rătăciri ale lor, teamă care nu încetă să-l hărţuiască încă de la întîlnirea lor. Nu făcuse nici o precizare – caporalul nici nu ceruse vreuna – ci doar aluzii vagi la anumite contacte pe care urma să le aibă, ceea ce corespundea de altfel la el cu o convingere semiintuitivă.

— Domnule locotenent, reluă cu timiditate Morvan, iată drumul care duce spre satul meu. în mai puţin de un ceas am ajuns. în curînd se va lăsa noaptea. Vă propun să veni ţi să dormiţi la mine. Acasă nu-s decît mama, care ţine o băcănie, şi sora mea. Pot să vă găzduiesc, dacă nu sunteţi prea dificil. .

în faţa tăcerii lui Cousin el făcu o digresiune, pentru a explica anevoie că sora sa făcuse studii şi că în vremuri ' normale lucra în oraş ca secretară-dactilo. Dar întreprinderea unde lucra se închisese la începutul războiului şi ea se înapoîase în sat,

aşteptînd să găsească altceva de lucru.
Cousin îl asculta distrat, gîndindu-se numai la propunerea lui.

— Va fi totuşi cu mult mai bine decit să vă petreceţi noaptea pe drum, domnule locotenent, reluă caporalul. Şi apoi, dacă nemţii vin pe aici, riscaţi să fiţi făcut prizonier.

— Nu *trebuie* să fiu prins, spuse Cousin.

Hotărîse să accepte invitaţia, şi ameninţarea cu nemţii dădea un sens cu totul firesc acceptării sale. Repetă cu o energie crîncenă că nu trebuia în nici un caz să cadă în mîinile duşmanului, ca şi cum libertatea sa de acţiune era o treabă de o importanţă naţională.
•

— La mine veţi fi bine ascuns. Satul este departe de toate şoselele mari.

Cousin acceptă, după ce mai ezită încă un moment. Celălalt fu încîntat. Părea să se agaţe din toate puterile de acest ofiţei' ieşit în chip miraculos în calea lui, pentru a înlocui orice alte autorităţi sfîrşite de putere. Cousin se gîndi cu amărăciune că omul nu-l poftise decît fiindcă prezenţa sa avea să atenueze, în ochii aloc săi, întoarcerea lui prea puţin glorioasă. -

Traversară o regiune împădurită, unde singurele locuinţe erau cîteva colibe izolate, cufundate în verdeaţă. Morván îl înştiinţă pe însoţitorul său că se găseau în valea Rance, nu departe de mare. Intrară în curînd în satul care părea pustiu. Probabil că locuitorii se încuiaseră în case. Băcănia era închisă. Morván ciocăni de mai multe ori în oblonul tras şi strigă ca să fie recunoscut. Cousin se află în curînd în prezenţa mamei sale, o bretonă bătrînă, cu faţa ridată, şi a soréi lui, Claire, o tînără de vreo douăzeci de ani pe care o cîntări de la început ca avînd o fire mai energică decît fratele ei.

După ce fu îmbrăţişat de cele două femei, Morván îl prezentă în mod respectuos pe însoţitorul lui ca pe un ofiţer cu o misiune specială. Cousin fu mulţumit de asta şi nu protestă. Gîndul că nu fugea la întîmplare ca ceilalţi, gîndul acesta luase amploare în mintea-lui

şi-şi pierduse tot caracterul de ficţiune.

Ambianţa căminului îl smulse din visele sale de bravură, care-i alcătuiau de zile în şir hrana spirituală şi se
gîndi în sfîrşit să ceară noutăţi despre război. Ciulea o ureche distrată la zgomotele care se auzeau pe drum. Cele două femei, care se înlocuiau cu schimbul în faţa aparatului de radio, erau la curent cu ultimele desfăşurări. Situaţia se dovedea catastrofală. Nemţii erau pretutindeni. Se cerea armistiţiu. .

Cea care vorbea era Claire. Bătrînase mulţumea să clatine din cap, mormăind cînd şi cînd „boşii", cu un aer de om pus pe harţă. Amîndouă păreau copleşite, dar o sclipire lumină chipul fetei cînd vorbi despre o emisiune pe care o ascultase în ajun. Nu înţelesese tot ■— transmisia fusese proastă – dar intuise esenţialul. Din Londra, un general francez afirma că dezastrul nu era ireparabil şi-şi incita compatrioţii să vină să li se alăture, pentru a continua lupta.

Cînd ea tăcu, Cousin băgă de seamă că-i pîndea, pe fratele său şi pe el, cu un fel de nelinişte, părînd că* aşteaptă din partea lor o reacţie. Roşi. Simţea că trebuia să răspundă acestei mute interogări. Avea s-o facă din instinct, în sensul cerut de grija sa plină de nelinişte faţă de părerea altora şi în respectul cerut de propriul său personaj : dar tînăra fată schimbă dintr-o dată subiectul.

•— Trebuie să te îmbraci civil, îi spuse ea fratelui său... Şi dumneata la fel, domnule locotenent ; şi apoi, cred că muriţi de foame...

Se strădui să le găsească haine şi să pregătească masa. După o oră Cousin, îmbrăcat ca un ţăran duminica, se aşeză la masă în tovărăşia familiei, în odăiţa din spatele băcăniei ; era toropit de oboseală şi de calmul acestui colţ de provincie. Afară, satul era tăcut. Claire prinsese postul de radio şi pîndea cu nerăbdare pendula. în sfîrşit o emisiune de la Londra ; se grupară în jurul aparatului : era o nouă difuzare a apelului.

Dintr-o dată spiritul lui Cousin se trezi, iar darul exaltării cerebrale pe care-l primise la naştere se ai la

din nou înălţat la cel mai înalt grad. I se păru că acest apel i se adresa doar lui şi că el însemna justificarea firească a odiseii sale prin Franţa. Imaginaţia sa entuziastă stabilea un raport evident între programul trasat, aici şi misterioasa misiune cu care se pretindea însărci
nat. Nu se gîndea la faptele urgente pe care le implica consimţirea sa. Simţea în mod inconştient că era vorba de un lucru ieşit din comun, demn doar de o mică elită, iar extazul în care-l cufunda această idee îndepărta orice altă preocupare materială.

Băgă de seamă că Claire îi observa din nou, pe el şi pe Morvan, cu aceeaşi privire insistentă pe care-o avusese înainte de masă.

— Unii au plecat de ieri, spuse ea. Au găsit un vapor de pescari. I-am ajutat...

— Unde au plecat ? murmură fratele ei căscînd ochii mari.

Morvan ascultase în tăcere ca şi ceilalţi, dar părea că nu pricepe şi nu manifestă nici o urmă de emoţie. Această atitudine îl şocă pe Cousin. ca o pecete a laşităţii şi crezu că bagă de scamă cum acest calm îi displăcea în egală măsură şi tinerei Claire. Tonul indignat al răspunsului ci dădu la iveală amestecul acesta de sentimente.

— Unde ? În Anglia, ce dracu ! Pentru a continua* lupta...

— înţeleg, spuse simplu Morvan. după cîteva secunde
de gîndire. Credeţi intr-adevăr că trebuie să plecăm, domnule locotenent ?

— Nu mai e vreme de stat pe gînduri, răspunse Cousin autoritar, fără să-şi fi dat încă scama de realizarea practică a acestui angajament.

— în Anglia ?.

— în Anglia.

— Dacă aşa stau lucrurile, domnule locotenent...

Morvan se arăta la fel de indiferent. Directivele date într-un fel atît de precis de o autoritate superioară îl scuteau de orice neplăcere. Se mai gîndi

cîteva secunde, apoi.se adresă surorii sale : .

—■ Se găsesc vapoare ? '

Spontaneitatea* răspunsului dovedi că tocmai această întrebare o neliniştea.

— Nu există mijloace de transport, dar barca noastră e tot aici. Am ascuns-o împreună cu mama într-iin golfuleţ al estuarului. .

Cousin îşi îndreptă repede privirea asupra bătrînei marne care nu lua parte la discuţie şi părea absentă.

— Avem benzină ? întrebă Morvan cu acelaşi calm.

— Am făcut plinul, pentru orice eventualitate. Şi mai am nişte bidoane de rezervă ascunse de mama.

— Atunci, domnule locotenent... spuse Morvan, vremea e frumoasă în seara asta. Sunt un marinar destul de bun. N-o să ajungem în Anglia cu barca, dar avem oarecare şansă de a întîlni în larg un vapor aliat. Ce trebuie să luăm ?

Era o fiinţă lipsită de imaginaţie. Gîndirea pură îi era străină. Se debarasa de ideile prea complicate, punîn- du-le pe loc în practică. Sora sa îi aruncă o privire liniştită.

Cousin ezită un moment, descumpănit deodată de bruscheţea şi simplitatea acestei hotărîri, fiindu-i necaz pe graba sa care tindea să-i dea peste cap elementele visării sale. Vedea un soi de barbarie în a îneca astfel entuziasmul îh realizarea imediată. îi plăcea să savureze proiectele eroice. Totuşi simţea că trebuia – să se arate încă mai grăbit decît Morvan şi strigă :

— Să plecăm imediat. N-avem nevoie de nimic.

— Am pregătit un sac cu provizii, spuse Claire. Ajunge pentru trei... Merg şi eu cu voi. '

în faţa aerului mirat al fratelui său, Claire explică cum că oamenii dintr-un sat vecin, întorşi cu cîteva zile în urmă, o vestiseră că el scăpase. Mama sa şi ea nădăj- duiseră atunci că şi el se va întoarce în curînd acasă.

— Fie oe-o fi, noi am pregătit totul, conchise ea.

— Bun, aprobă Morvan. •

Acest ton firesc, această lipsă de comentarii îi insuflară lui Cousin un amestec de invidie şi mînie. I se pă-

rea că-i întunecă eroismul comportării sale. Ea repetă calm : .

— Merg cu voi... iar mamă-sa nu protestă. Fie ce-o fi, spunea ea, pregătirile fuseseră făcdte şi era de prisos să mai revie asupra acestui lucru. încă o dată el simţi că rolul său cerea o supralicitare.

— Să plecăm repede, spuse Cousin ridieîndu-se. Şi aşa am pierdut prea mult timp.

2
1.

Claire îi explică, cu calm, că nu le trebuia mai mult de o oră ca să ajungă la barcă şi că vor fi obligaţi să aştepte încă multă vreme înainte ca mareea să le fie favorabila.

-— Mai bine să aşteptăm acolo.

îi grăbi. în ciuda curajului ei, bătrîna îşi şterse o lacrimă. Nu încercă totuşi să-şi oprească copiii. Cunoştea pericolele expediţiei, dar prefera să-i ştie departe de nemţii a căror venire o umplea de groază.

— Voi ăştia tinerii, bodogăni ea, e mai bine să nu rămîneţi aici.

Cousin stătea puţin mai la o parte pîndind nelinişlit scena despărţirii. Claire plîngea. Morvan îşi întorsese capul. Dăduseră, în sfîrşit, cîteva dovezi de slăbiciune, încercă o uşurare. Putea să-şi reia rolul de conducător de oameni ; îi simţea perfect cele mai mici nuanţe şi* se bucura de perfecţiunea cu care îl juca. îl jucă chiar atît de bine, încît reuşi, prin mimica feţei să-i convingă că numai datoria îl obliga să-i grăbească astfel şi că, în ciuda atitudinii sale dominatoare, aproape dure, făcea el însuşi un efort pentru a-şi reţine lacrimile, lucru pentru care ei îi fură recunoscători. Cînd efectul dorit fu obţinut, chipul său se întunecă şi le apăru doar ca un şef care n-are voie să se înduioşeze. îi smulse din îmbrăţişare, ordonă pe un ton imperativ plecarea şi-i împinse pe cei doi tineri înainte, spre aventură, fără să aibă conştiinţa că de fapt el era luat de ei.

Astfel, la el, reacţiile spiritului le p̄recedau întotdeauna pe cele ale trupului, dar pînă acum acesta nu rămăsese niciodată în urmă ; trupul îl urma desigur cu întîrziere, dar îl urma totuşi, tîrît, dus de obligaţiile imperioase create de spirit. . *

IV

MORVAN NU SE LĂUdase socotindu-se un marinar destul de bun. Pe deasupra, îl sluji şi norocul. Părăsiră estuarul, navigînd fără nici un incident toată noaptea şi, în zori, isprăvind benzina, fură strigaţi de un vas britanic de escortă care-i luă la bord. Comandantul avea ordine precise cu privire la aceşti navigatori. îi duse direct pe o plajă engleză, unde fusese instalată o tabără a refugiaţilor francezi. Acolo urmară filiera obişnuită a tuturor străinilor sosiţi pe drumuri insolite. Suportară mai multe interogatorii, adesea chiar bănuitoare, dar întotdeauna politicoase şi trebuiră să răspundă de nenumărate ori la chestiuni care-i scoteau din fire şi pe cei bine intenţionaţi, în acea vreme :

— Ce-aţi venit să faceţi aici ?

Fură găzduiţi într-un cort şi înştiinţaţi că nu puteau fi trimişi la Londra decît după un număr de zile. Un funcţionar al serviciului securităţii îi rugă să redacteze un raport cit mai precis posibil cu privire la echipamentul lor şi să dea toate lămuririle pe care erau în măsură să le furnizeze. Morvan şi sora sa înmînară chiar în aceeaşi .scară darea lor de seamă. Ea se întindea doar pe o pagină şi caporalul îşi muncise mult creierul ca s-o poată face atît de lungă.

Cousin însă se înhăma la alcătuirea acestui raport cu respectul pe care i-l inspirase orice redactare şi cu entuziasmul deosebit pe care-l resimţea pentru o serie de evenimente în care el era

eroul principal. El era cel care trăise această extraordinară odisee, el şi nu altul. Se pătrundea de această idee, evocîndu-şi-o, şi i se întîmpla

să tresară de bucurie, gîndindu-se că, fără nici o putinţă de tăgadă, devenise într-adevăr un aventurier.

Lucrul său dură mai bine de o săptămînă, aproape toi timpul pe care-l petrecură în tabără. În toată această perioadă nu manifestă nici un gest de nerăbdare pentru încetineala de ordin administrativ care întârzia realizarea viselor sale glorioase. îi trebuia acest răgaz, pentru a determina exact faptele îndeplinite şi a-şi însuşi capitalul faptelor de vitejie, lustruindu-l în acelaşi timp prin jocul limbajului.

Aşa cum făcea de obicei în scrierile sale, se supuse obiectiviiăţii. cinstei scrupuloase în relatarea faptelor. Faptele sunt intangibile şi arta sa nu intervenea decît pentru a le pune în valoare, a le coordona şi eventual a le căuta semnificaţia. Dar chiar acolo, se feri să se lase în voia inspiraţiei sale. Era controlat de o conştiinţă profesională impecabilă şi nu formula o judecată fără s-o fi tre< cut mai întîi prin sita spiritului său experimentat şi critic.

Cu privire la întîlnirea sa cu Mor van, de exemplu, menţiona, fără să insiste, şi cu o rtiare discreţie, că fusese supărat să-l simtă resemnat la înfrîngere. Asta era riguros exact. înainte de a scrie acest lucru, îşi aminti de gestul său de indignare cînd băgase de seamă că Morvan n-avea alt gînd decît să se întoarcă în satul lui. -

Adăugă că, la caporal, accesul acesta de slăbiciune avea pesemne un temei şi că, atunci cînd el. Cousin, îi arătase, el înţelesese care era adevărata sa datorie. Era sigur că Morvan va fi un soldat excelent, după ce fusese readus astfel pe drumul cel drept... „cu condiţia să fie bine încadrat”, adăugă el după un minut de gîndire, făcînd un efort pentru a-şi condensa întreaga părere intr-o formulă cît mai scurtă.

în legătură cu această *datorie,* pe care avu tactul suprem de a nu o defini, lăsînd ca natura ei să se desprindă în mod implicit şi evident din povestire, o confuzie de date se stabilise definitiv în şpriţul naiv al lui Morvan.

Astfel, voinţa sa înverşunată de a continua lupta îi inspirase toate acţiunile, mai ales retragerea sa, de

îndată ce băgase de seamă dezorganizarea armatei. Hotărîroa . sa precedase cu mult înainte apelul auzit la radio, acesta venind doar să dea o formă materială precisă speranţelor

sale şi proiectului conceput de atîta vreme. Era o nuanţă măruntă în ea însăşi şi. care se impusese în mod firesc peniţei sale, într-atît dădea o înfăţişare logică şi coerentă amintirilor epopeii sale.

N-o uită nici pe Claire în acest document, pe care şi-l dorea cît mai complet, li aprecie purtarea într-o frază, după ce meditase îndelung asupra caracterului ci, la fel cum făcea odinioară sintetizînd într-o frază un articol de critică asupra unui text deosebit de delicat. Menţiona ,,că trebuie să fie cu siguranţă o fată curajoasă pentru a întreprinde o expediţie care i-ar fi speriat pe mulţi bărbaţi". Din acest punct de vedere, nimeni pe lume n-ar fi putut nega că Claire era o fată curajoasă. Citi de mai multe ori acest pasaj, care îi dădu, pînă în cele din urmă, deplină satisfacţie.

, Plecară la Londra, nădăjduind să fi terminat în sfîrşit cu formalităţile. Acolo fură puşi în legătură cu un alt serviciu care se ocupa de francezii. ce-şi manifestaseră intenţia de a continua 'lupta alături de aliaţi. Majoritatea erau imediat îndreptaţi spre birourile embrionare ale Franţei Libere. Altora, care păreau elemente de valoare, li se oferi să colaboreze direct cu englezii, dîndu-li-se să înţeleagă că talentele lor vor fi utilizate cît mai curînd. Acesta fu şi cazul celor trei. Ca specialist în transmisiuni, Morvan era preţios. Claire era o excelentă secre- tară-dactilo, iar iniţiaţii cunoşteau preţul unei secretare atît de bune în timp de război. Vorbea engleza şi, în plus, era o bună operat oare-radio, fratele ei învăţînd-o odinioară meseria sa. Cît despre Cousin, cultura, calitatea de ofiţer.şi strălucitoarele sale state de serviciu, făceau din el un element de prim ordin. -

Cînd i se făcu această propunere, însoţită de comentarii elogioase asupra persoanei şi conduitei sale, Cousin socoti că ea se adresa unei elite printre elite şi nu şovăi. Primi imediat şi-şi invită tovarăşii să facă la fel. Li se asigură atunci o locuinţă. într-un hotel rechiziţionat din Londra şi fură rugaţi să aştepte o convocare.

Claire fu chemată prima, chiar a doua zi. Serviciul

anglo-francez, care se organiza cu înfrigurare, avea nevoie în primă urgenţă de dactilografe. După cîteva zile,

Morvan a fost trimis într-o tabără ca să se pună acolo Ia curent cu noua tehnică. Pentru Cousin, aşteptarea se prelungi mai multe săptămîni. Se părea că fusese uitat. La început îl încercă pur şi simplu puţină amărăciune, apoi izbucni în vorbe dezamăgite despre birocraţia engleză care, după cîte vedea el, n-o putea invidia cu nimic pe cea din ţara sa. Adresă autorităţilor mai multe cereri în care nerăbdarea şi dorinţa sa de a sluji se manifestară cu energie. Ruga să fie folosit în orice fel de misiune periculoasă.

în sfîrşit, patriotismul şi încăpăţînarea sa îşi căpătară răsplata şi felul în care se apelă la el fu deosebit de plăcut spiritului său romantic. într-o zi fu convocat la Londra printr-un bilet laconic şi se trezi în faţa unui civil, într-un birou cu aspect comercial. îl năpădi brusc o fierbinţeală, ghicind, după felul în care se angajă discuţia, că urma să fie invitat să lucreze pentru un serviciu al cărui nume doar evoca misterul şi aventura.

• • CLIPA IN CARE ÎNŢELESE

că i se propunea că participe la războiul secret fu una dintre cele mai înflăcărate din viaţa sa. Tot trupul îi fremăta, străbătut de efluviile sobrei poezii pe caro o reflectă serviciile speciale în vreme de război, iar visele sale căpă- tară imediat o formă nouă. Misterul şi intriga adăugară arome ameţitoare parfumului de glorie pe care spiritul lui îl distila în permanenţă. O frază, remarcată odinioară în lecturile sale, începu să-i zumzăie în creier : ..Meseria de spion e o meserie de senior ⁝.

•

înainte ca civilul să fi isprăvit de explicat, el şi presimţea natura misiunii pe care doreau să i-o încredinţeze : urmau să-l trimită în mod clandestin în Franţa. Avea motive suficiente să presupună asta. De multe ori, în cursul discuţiilor sale cu autorităţile, importanţa pe care urma s-o ia războiul secret în ţările ocupate fusese amintită prin cuvinte voalate. într-un fel, îi trecuse pe la ureche ideea utilizării sale în acest domeniu, dar i se părea prea minunată pentru ca să cuteze să rămînă la ca. Înţclegînd dintr-o dată că fusese mult prea modest şi că-l socoteau demn de o meserie atît de îndrăzneaţă, fu iluminat de perceperea posibilităţilor pe care le oferea valorii sale acest nou univers.

— Am aici un anumit număr de informaţii despre dumneata... spuse'celălalt. Pe front, întotdeauna voluntar pentru acţiunile de mare curaj. Foarte

bine. Am citit de asemenea povestea fugii dumitale din Franţa. Te felicit.

Cousin rămase tăcut, simţind că nici un comentariu nu va ajuta la buna părere făcută despre el datorită faptelor sale.

— Văd că şi la Londra ai solicitat misiuni periculoase. Am una deosebit de delicată să-ţi propun... mai periculoasă şi mai utilă decît ai putea obţine în armata regulată... căci bănuicşti. desigur, e vorba de a intra într-un serviciu foarte special...

O expresie de încîntare licări în ochii lui Cousin. Nici o îndoială nu mai era posibilă : acest civil de vreo cincizeci de ani, cu început de burtă, cu aer liniştit, acest birou cu aspect anodin... era vorba nu numai de un serviciu secret, ci de singurul, de adevăratul, de marele, de faimosul Inteligcnce Service 1 Resimţi un pic de milă dispreţuitoare pentru unii dintre compatriot ii săi reîntîlniţi la Londra, care încercau, cu mijloace jalnice, să constituie un organism de informaţie în cadrul Franţei Libere. Cei care-l solicitau pe el, erau cei mari, seniorii.

— Nc trebuie, continuă omul de cincizeci de ani, căruia nu-i displăcea, cînd avea ocazia, să adîncească filozofia meseriei sale, ne trebuie oameni de acţiune, siguri, dar înainte de toate, creiere. Agentul ideal este cel care posedă o energie de neînfrînt în slujba celor mai înalte calităţi intelectuale. Lawrence va rămîne probabil un model perfect din acest punct de vedere. Noi socotim că vei fi un element preţios.

Drace ! Pentru el era un soi de revelaţie. Nu poseda el oare acel amestec atît de rar de calităţi disparate ? Cum de nu se gîndise el însuşi la asta ? Simţi un fel do greaţă cînd îşi aminti de treburile grosolane la care fusese constrîns în armata regulată. La urma urmei, abia acum îşi dădea seama că se simţise întotdeauna destinat altor treburi.

Ascultă distrat, cu nerăbdare, expunerea în linii mari a eventualei sale misiuni. Va fi trimis în Franţa însoţit de un operator radio. Acolo trebuia să creeze o reţea de informaţii. Nu exista încă nimic închegat. Va avea cea mai mare iniţiativă şi va trebui să ia hotărîri importante

— Avem oameni de acţiune aproape peste tot. dar ceea ce ne lipseşte acolo sunt organizatorii, înţelegi ?

Fiecare frază era un excitant pentru amorul său pro-priu. Nici o secundă nu-şi imagină atunci primejdiile

acestui proiect. N-avea în acea clipă decît un gînd precis : o dorinţă ciudată de a scurta acesta discuţie, pentru a se regăsi faţă în faţă cu el însuşi.

Se grăbea să fie singur, fiindcă prezenţa intelocuto- rului său împiedica deplina desfăşurare a viselor care clocoteau în mintea sa. Se vedea în mod vag sub masca unui domn X misterios, necunoscut de nimeni, dar ajuns * celebru în întreaga Franţă prin faptele sale cutezătoare, o fiinţă a tenebrelor evocată seara, după cină, prin şuşoteli pline de entuziasm în oraşe şi la ţară, scăpînd din toate capcanele inamicului, graţie abilităţii sale infernale şi ieşind din umbră abia în ziua victoriei. Dar asta nu era încă decît o schiţare. Sufletul său simţea nevoia imperioasă de singurătate pentru a-şi ordona aceste imagini fugare şi a căuta forma ideală a concretizării lor printr-o mulţime de amănunte materiale precise care nu se pot descoperi decît într-o stare de reculegere.

Acceptă propunerea fără nici o obiecţie şi se declară gata să plece de îndată ce vor voi. Civilul păru satisfăcut de această grabă, dar îi spuse că trebuia să urmeze mai întîi un antrenament special.

înainte chiar de a efectua acest stagiu, trebuia mai întîi să se prezinte la cîteva birouri şi să suporte o anchetă severă din partea a numeroşi experţi. Se plecă în faţa acestor formalităţi, fără să manifeste prea multă nerăbdare. •

Unul dintre acei specialişti, îndeosebi, îi puse, în franceză, întrebări stranii – dintre care majoritatea păreau să nu aibă nici o legătură cu noile sale funcţii – înainte de a se concentra asupra activităţilor trecute, antecedentelor de familie şi stării sănătăţii sale. Avea impresia că. suportă un examen medical de un gen special. De fapt, examinatorul era un doctor, ba chiar un psihiatru. Era ’ vorba de doctorul Fog.

După acest interogatoriu, pe care Cousin îl socotea dez. lînat, doctorul Fog reveni fără fraze de tranziţie la misiu- _ - nea sa şi-l întrebă cînd anume socotea să plece.

— Cît mai curînd posibil, exclamă el. Dacă acest lucru nu depinde decît de mine, voi pleca astă-seară.

Doctorul Fog îl cercetă cu ochi, de inchizitor şi prin privirea sa trecu o vagă licărire de contrarietate. Nu făcu totuşi nici un comentariu. *

*— Adevărat ? spuse el doar, pe un ton neutru.

Cousin avu intuiţia că făcuse o gafă. Acel simţ insolit, care-i îngăduia să urmărească variaţiile de păreri ale altora cu privire la persoana sa, îl înştiinţa că răspunsul, menit să satisfacă anumite autorităţi, nu fusese pe placul noului personaj. c

Rectifică pe un ton mai aşezat :

— De îndată ce voi termina cursurile şi antrenamentul.

— Aşa socoteam şi eu... murmură doctorul.

Reflectă, apoi reluă privindu-l din nou cu insistenţă : -— Presupun că vi s-a vorbit despre pericolele la care veţi fi expus ?

— Nu le ignor.

Doctorul Fog ţinea totuşi să-i vorbească el însuşi despre acest subiect. O făcu în termeni precişi şi cu lux de amănunte, dovedind o vastă documentare, dacă nu chiar o experienţă personală. Timp de un sfert de oră descrise gama procedeelor întrebuinţate de duşman, spre a-l face pe un agent secret aliat să vorbească atunci cînd acesta îi cădea în mîini ; se începea de la simple lovituri, savant dozate pentru a~ţi năuci creierul, pînă la torturile cele mai înfricoşătoare, trecînd chiar prin baie şi prin şocurile electrice.

Cousin nu~şi pierdu cumpătul ascultînd această lungă expunere despre atrocităţi. Vorbele nu-l înfricoşaseră niciodată şi acestea nu se concretizau în el prin senzaţii. Totuşi, trebui să facă un efort pentru a susţine pînă la capăt privirea pătrunzătoare a doctorului şi, cînd acesta isprăvi de vorbit, spuse pe un ton rece :

— Bănuiam toate astea şi sînt gata să înfrunt primejdiile.

— Eşti de asemenea gata să înghiţi şi asta dacă e necesar ? spuse doctorul Fog deschizînd o cutioară.

— Asta ?

— Cianură. Ca să poată fi întrebuinţată în serviciile speciale, există sub diferite forme : pilule, caşete. Eu optez pentru aceste fiole minuscule. Dacă izbuteşti să-

ţi strecori una în gură, fără să fii văzut, poţi s-o ţii sub limbă pînă în clipa în care simţi că eşti gata să cedezi în faţa suferinţei. Ştiu bine că acest moment critic este un punct de apreciere deosebit de delicat, remarcă întîmplător doctorul Fog, ridieîndu-şi sprîncenele, dar dacă sunteţi foarte rezistent şi vă păstraţi mintea limpede, veţi avea şansă pina la sfîrşit. Dacă socotiţi că veţi fi atins limita puterilor dumneavoastră, că sunteţi pe punctul să vorbiţi, să trădaţi, atunci o simplă strîngere din dinţi şi totul s-a sfîrşit... Nădăjduiesc că nu veţi ajunge să vă serviţi de ea.'dar este o eventualitate pentru care orice bun agent trebuie să fie pregătit.

Doctorul Fog dădea o deosebită atenţie unui astfel de test pe care trebuiau să-l suporte unii dintre noii recrutaţi. Socotea că reacţia lor îi furniza indicaţii preţioase asupra caracterului fiecăruia. Cousin pălise ; rămase un moment imobil şi tăcut, parcă hipnotizat de tubuleţul de sticlă, dar îşi reveni destul de repede. Doctorul, care-l observa îndeaproape, nu descoperi decît un uşor tremur al mîinii cînd luă fiola şi o imperceptibilă tulburare a vocii cînd declară :

— Nu voi uita prescripţiile dumneavoastră, domnule. Nădăjduiesc, la.rîndul meu, că nu voi recurge la acest mijloc ; dar, dacă va fi cazul, voi încerca să discern momentul oportun.

Râuşise chiar să strecoare o undă de ironie în răspuns şi i se păru că examinatorul său aprecia acest uşoi* sarcasm ; astfel se simţi recompensat pentru efortul depus..

—r Nu lăsaţi asta la îndemîna copiilor, spuse doctorul, concediindu-1. 4

Totuşi, doctorul Fog nu părea pe deplin satisfăcut. Răsfoi cu nervozitate dosarul pe care-l avea în faţă, reciti, clătinînd din cap, însemnările .pe caro el însuşi le mîzgălise, apoi aruncă totul într-un dulap şi rămase pe gînduri. Meditaţia sa fu întreruptă de intrarea omului de cincizeci de ani care-l primise pe Cousin la prima sa convocare.

Acesta ascultase ţoată conversaţia, din biroul vecin, uşa fiind întredeschisă. îl cunoştea bine pe doctor şi ştia că acestuia nu-i plăcea graba. Se aşează liniştit în faţa lui, îşi aprinse o ţigară şi, după un minut, remarcă ;

— Cred că e un recrut bun,

Doctorul Fog nu răspunse.

— Totuşi, reluă omul de cincizeci de ani, ca şi cum ar fi fost contrazis, statele sale de serviciu sînt excelente.

Doctorul Fog rămase mut.

— Am remarcat, continuă celălalt cu răbdare, cii i— aţi vorbit pe un ton deosebit de sever.

— Adevărat ?

— Aş fi jurat că vreţi să-l dezgustaţi de meserie.

— O meserie de senior, murmură pe un ton neutru ' doctorul Fog.

— Aveţi vreo obiecţie în ceea ce priveşte angajarea lui ?

— în materie de servicii speciale, spuse doctorul, fără să răspunde! în mod direct la întrebare, metodele naziste au măcar un avantaj asupra noastră. Ei nu se mulţumesc cu teste teoretice. Ei experimentează într-adevăr, într-un fel foarte realist, capacitatea de rezistenţă a agenţilor lor.

— Asta nu se poate la noi.

— O ştiu prea bine.

— în sfîrşit. care e diagnosticul dumneavoastră ?

— Un intelectual, spuse doctorul cu glas şovăielnic ; un intelectual... Pentru această specie diagnosticul meu este foarte dificil, întotdeauna nesigur. Aceştia pot fi capabili de sacrificii sublime, după cum se şi pot prăbuşi la primul accident ; şi atunci nu mai rămîne nimic. Mi-ar trebui un studiu îndelungat.

— N-avem timp.

— Atunci angajcază-l, replică doctorul cu bruschețe. La urma-urmei, din punctul de vedere al specialităţii mele, nu văd nici o obiecţie serioasă.

— Creierul îi este normal ?

— Normal ! Psihiatrul schiţă un gest de nerăbdare, şi omul de cincizeci de ani se ridică să plece. Mai întîi ar trebui să definim norma. Tot ceea ce pot să afirm- este că ştiu pe alţii şi mai nebuni decît el aflaţi în serviciu... şi chiar în posturile cele mai înalte, isprăvi doctorul Fog, în timp ce oaspetele lui se făcu nevăzut.

NĂVĂLIREA GESTAPOU-lui în ferma Lachaume însemnă pentru el sfîrşitul unei serii strălucitoare de izbînzi şi al norocului care-l slujise încă de la începutul războiului, mai ales în timpul primelor luni ale noii sale meserii. O resimţi ca pe o brutală lovitură de secure în propria-i soartă. Nu numai că-i paraliza membrele, dar îi suspendă aproape toate manifestările vitale, reduse în mod instantaneu la bătăile prodigioase ale inimii şi la durerea surdă răspîndită în toată fiinţa sa de acele bătăi inumane.

Căzu brusc într-o stare de pasivitate absolută, asemenea acelor pacienţi cărora o injecţie le anihilează reflexele înaintea unei operaţii delicate. Nu făcu nici o mişcare spre pistolul-mitralieră care se găsea în dulap, la îndemînă. Spiritul lui nu simţi dorinţa să dea vreun ordin, să aibă în vedere vreo rezistenţă şi, oricum, trupul său ar fi refuzat să-l asculte.

Totuşi ar fi putut să se apere. Avusese cîteva minute de răgaz, graţie eroismului bătrînului _ Lachaume, care strigase din curtea fermei. de îndată ce zărise maşinile ; dar strigătul şi detunăturile care urmară, în loc să-l stimuleze, iscară în el o năuceală. Morvan, ocupat cu trans-miterea unui mesaj, dădu dovadă de mai mult sînge rece şi de o iniţiativă de care el n-ar fi fost niciodată capabil. Privirea sa o căută pe aceea a şefului,

implorînd ordinul pe care el nu-l putea da ; apoi, cum paşii poliţiştilor se şi auzeau pe scară, se azvîrli asupra hîrtiilor risipite pe

masă şi le aruncă în sobă, unde arseră. Pe urmă, se năpusti spre dulapul în care erau aranjate armele. Dar n-avu vreme să ajungă la el. Patru oameni, cu pistoale-mitra- lieră în mnni, invadară odaia. Cousin, palid, păstrase o • .imobilitate de statuie.

Atitudinea lui Morvan îl făcu să se simtă ciudat de nenorocit în timpul răgazului pe care i-l lăsaseră poli-ţiştii ocupaţi cu cercetarea fermei. O dată atenuate efectele şocului, -el îşi recăpătase însuşirea de a gîndi şi teama care-l rodea cu privire la soarta sa nu-l împiedică să simtă ca o insultă comportarea modestului său colaborator.

Întîmplarea îi reunise din nou, pe el şi pe Morvan, pentru această misiune în Franţa. Sigur că nu el îl ale-sese. Ba chiar obiectase cînd auzise că-i fusese destinat ca ajutor care să se ocupe de transmisiuni. Lui Morvan îi lipsea evident antrenul, strălucirea, şi o acţiune de o asemenea natură cerea înainte de toate entuziasm. Desemnat în temeiul iscusinţei sale profesionale, se mulţumea să asculte şi să se ducă unde-l trimiteai-, Cousin îşi susţinu cu insistenţă punctul de vedere pe lingă agentul englez care reglementase, împreună cu el, amănuntele expediţiei ; dar acesta refuză să ţină seamă de părerea lui.

— Vă şi cunoaşteţi, pentru că aţi venit împreună în – Anglia.

— Oh, -pură coincidenţă... remarcaţi, n-am nimic împotriva lui. S-a purtat corect. Totuşi mă întreb dacă este într-adevăr omul cuvenit pentru o .întreprindere atît de delicată.

— Va trebui să vă acomodaţi. Ne lipsesc specialiştii francezi, iar el e un operator-radio de mîna întîi.

Cousin încuviinţase, rămînînd totuşi cu ideea sa pre- . concepută. în discuţiile cu Morvan, în cursul pregătirilor, resimţea adesea o dorinţă violentă de a-l umili, lăsînd să i se vadă neîncrederea. Vocea sa devenea poruncitoare, tăioasă. Se îndepărta din ce în ce de familiaritatea care înlocuia adesea stricta atmosferă de disciplină din serviciile speciale, Cu privirea încărcată de autoritate, îi făcea observaţii de acest gen :

3 – 0 meserie de senior

— Nu ştiu dacă ţi s-a spus, Mor van, că cel mai mic amănunt în această' misiune este de o importanţă capitală şi, înainte de toate, că trebuie considerată ca strict confidenţială. *

— Da, domnule, răspunse Mor van;

I se dăduse gradul de *major* din pricina responsabilităţii sale. Morvan, respectuos cu ierarhia, începu prin a-l numi „domnule comandant”, ceea ce-l flata, dar în Franţa putea fi periculos. îi făcu observaţie şi Morvan, din proprie iniţiativă, îl adoptase în mod firesc pe „domnule”.

— Pricepe-mă... Asta se înţelege de la sine cînd vom fi în ţară duşmană. Ne-am explicat asupra acestui punct şi sper că n-ai uitat ceea ce eventual ai de făcut... Dar chiar aici...

îi vorbise despre fiolele cu cianură. Cu un soi de delectare rejucase pentru el scena pe care o îndurase în biroul doctorului Fog, rolurile fiind inversate, interpre- tîndu-l acum pe al său cu o solemnitate impresionantă şi pîndind cu o curiozitate aproape morbidă reacţiile colaboratorului – său. Le consideră destul de jalnice şi asta îl făcu să se mîndrească. Morvan, era limpede, îşi pierdea cumpătul şi-l simţea la doi paşi de a refuza aventura. Apoi îşi veni în fire. Deşi Cousin îi întinse o mină de ajutor spunîndu-i că mai era încă timp să renunţe, că n-ar fi supărat pe el din pricina asta – cît o dorea, cum pîn- dea cu patimă această mărturisire de slăbiciune ! – Mor- yan sfîrşi prin a declara că socotea să poată face faţă la fel de bine ca oricare altul şi că era gata să plece, de vreme ce fusese desemnat.

-— ...Nu uita că duşmanii noştri au urechi pretutin- deni, chiar şi aici, la Londra, că o vorbă, în aparenţă fără importanţă, poate cauza o catastrofă.

— Ştiu, domnule. îmi voi ţine limba.

— Ai vreo prietenă pe aici ? insistă Cousin, privin- du-I în adîncul ochilor.

— Nu, domnule, răspunse Morvan roşind.

— Bun... Asta este de o importanţă atît de mare încît, chiar dacă erai însurat, nevasta nu trebuia să

ştie nimic despre activitatea ta. Pricepi ?

— Numai sora mea ştie că urmează să plec': dar nu i-am spus-o eu.

— Nu-i vina ta, deşi e regretabil.

Clăi re era la curent cu misiunea lor, pentru că ocup;i acum un post destul de important – secretară pe lingă una din autorităţile serviciului. Deşi ora sigur de discreţia ei, ideca că le cunoştea proiectele îi displăcea lui Cousin şi nu pierdea nici o ocazie să arate acest lucru fratelui ei.

Poliţiştii germani conţi nu ară să răscolească, fără să pară că se ocupă de el. Cousin, scuturîndu-şi cu nelinişte amintirile, conchise că ei nu puteau găsi nimic compromiţător... cu excepţia postului de emisie-recepţie desigur ! Chiar în valizele sale, n-avea nici un document care să-i poată descoperi activitatea. Singurele hîrtii periculoase erau cele pe care le distrusese Mor’van.

Sigur că acesta dăduse dovadă de prezenţă de spirit. Un reflex bun ; Cousin se silea acum s-o recunoască, cu o oarecare ranchiună. Dar el însuşi, pînă acum, cîtă dibăcie nu desfăşura se de aproape şase luni de cînd îşi exercita meseria de spion sub nasul duşmanului !

După ce studiase multe planuri îndrăzneţe, privind folosirea submarinului sau a paraşutei, se reîntorsese, simplu, în Franţa, cu Mor van, ziua în amiaza mare, sub numele său adevărat, trecînd prin Spania cu un grup de compatrioţi care aleseseră regimul do la Vichy şi pe care Anglia nu-i reţinuse. Işi jucă atît de bine rolul, îneît înăbuşi orice bănuială. Reuşi să fie etichetat ca un înfocat colaboraţionist, ceea ce îi dădu libertatea să circule în toată ţara şi să întreprindă în taină munca de agent secret. Stabili contacte preţioase în mai multe departamente şi crea încetul cu încetul o reţea care furniza informaţii importante. Locuind de obicei în zona liberă, reuşi să-şi extindă organizaţia şi în Franţa ocupată. Găsise un punct de trecere sigur, ferma Lachaume, o magherniţă dărăpănată, situată puţin mai la sud de graniţă, al cărei proprietar – un flăcău tomnatic, cam

simplu, care trăia singur – intrase în slujba sa pentru o retribuţie modestă. Lachaume, suflet de braconier, cunoştea locurile ca pe degete ; trecerea frontierei împreună cu el era doar un joc de copil. Acolo, Cousin se întîlnea adesea cu agenţii sosiţi din nord.

îşi reproşa că a venit să locuiască prea des şi prea mult îa această fermă. îi plăcea aici. Calmul şi. izolarea ei erau propice vastelor proiecte pe care mintea sa le elabora fără încetare. Se afla la fermă- de mai bine de o săptămînă. instalîndu-şi în acest loc cartierul general pentru diferitele tranzacţii şi mai ales pentru o acţiune importantă care trebuia să aibă loc chiar în acea noapte, peste cîtevci ore. la cincizeci de kilometri distanţă : sabotaj la un atelier de locomotive.

Pusese la punct cu minuţiozitate acţiunea, stabilind el însuşi amănuntele. Era pentru prima oară cînd organiza o operaţie de acest fel. După cum învăţase în timpul stagiului, grupele de acţiune şi cele de informare trebuiau şă se limiteze la specialitatea lor, iar el aparţinea acesteia din urmă. Totuşi, ocazia era atît de frumoasă, în acel centru unde reuşise să aibă numeroşi complici, înеît Londra sfîrşi prin a-i aproba proiectul, interzieîndu-i totuşi, să participe la executarea lui, căci el era un personaj prea preţios. Se înclinase în pofida dorinţei sale, tunînd şi fulgerînd pe faţă împotriva veşnicei rutine a birocraţilor, carc-l lipsea de această sărbătoare. Şeful comando-ului trebuia să-i trimită a doua zi un mesager, pentru a-l informa asupra rezultatului, pe care Morvan avea să-l transmită de la fermă.

Morvan nu-l părăsise de la sosirea în Franţa. Se achitase bine de sarcinile sale, lucru de netăgăduit. Cousin admitea chiar, cu obiectivitate, că era un colaborator util şi-că neîncrederea sa iniţială părea nejustificată. Era discret şi-şi cunoştea bine meseria^ Graţie lui, legătura cu Londra era întotdeauna asigurată şi izbutise să formeze şi alţi operatori în diferite colţuri ale Franţei.

N-a crezut că trebuie să-şi ascundă satisfacţia. Puţin cîte puţin, ieşi din rezerva sa. Mersese chiar pînă la a-i încredinţa multe din secretele reţelei şi numele a nume-

roşi agenţi importanţi. Morvan ştia deci tot despre operaţia proiectată pentru noaptea aceea.

În acel monient îşi blestema slăbiciunea. Cine putea şti dacă Morvan, fără să se gîndească la vreun rău, dar probabil prin pălăvrăgeli nechibzuite, nu era cumva cauza catastrofei ? Sigur că cineva vorbise. Şi simţi din nou faţă de el toată antipatia instinctivă de la început.

Tocmai era pe punctul să-şi formeze convingerea că Morvan era marele răspunzător, cînd poliţiştii se apropiara de el cu un aer foarte degajat, ceea ce îl făcu să se înfioare. '

VII

NU GĂSISERĂ NIMIC ; dar privirile schimbate cu şeful lor îi dădură a înţelege că nu-şi vor lăsa prada. Probabil că fuseseră bine informaţi, de vreme ce veniseră ţintă la această fermă. Dacă le lăsase un moment de răgaz, părînd că nu le pasă de ei după ce le puseseră 'cătuşele, asta nu era o dovadă de ezitare. Făcea parte din tactica lor obişnuită : a alterna brutalitatea şi perioadele de calm în care spiritul începe să spere, ca să-l descumpănească mai bine pe adversar printr-o nouă criză de violenţă.

Pe obrazul şefului se citi acum limpede că operaţiile . serioase aveau în sfîrşit să înceapă. Vorbea franceza destul de corect. I se adresă lui Cousin :

— Domnul Cousin ?

Cousin, prea emoţionat ca să poată vorbi, făcu un semn de încuviinţare.

— Vă cunosc de multă vreme, domnule Cousin. Luni de zile v-am suspectat activitatea şi m-am străduit să vă prind în flagrant delict. Trebuie să vă felicit. Aţi fost destul de dibaci pînă acum. Mi s-a întîmplat chiar să am îndoieli în privinţa dumneavoastră.

Cu toată spaima sa, Cousin încercă o mîndrie puerilă văzîndu-şi meritele recunoscute de adversar. Dar această meschină satisfacţie se stinse repede.

Socot că asta-i o dovadă definitivă în ceea ce priveşte ocupaţiile dumneavoastră, continuă poliţistul pe un ton glacial, arătînd postul de emisie. Sunt sigur că nu veţi face nici o greutate în a ne da lămuririle pe care Ie cer despre munca dumneavoastră şi a complicilor dumneavoastră. Am numeroase întrebări să

vă pun, dar mai întîi ¿ista : Ce faceţi de mtii bine de o săptâmînă în această baracă ?

Cousin tăcu. Zăpăceala minţii sale era ele asemenea natură, încît nu-şi' putea imagina nici cea mai simplă justificare, oriei t de nefirească ar fi fost ea. Şeful se întoarse atunci spre Morvan şi-i puse aceeaşi întrebare. Morvan, foarte palid, rămase de asemenea mut. Cousin simţea cum privirea lui i-o căuta pe a sa, dar nu cuteza să ridice capul. .

— Nu vreţi şă răspundeţi de bunăvoie ?

Şeful se dădu un pas înapoi şi avu o scurtă discuţie, cu glas scăzut, cu celălalt poliţist care părea a fi adjunctul său. Cousin, care vorbea curent germana, înţelese că ezitau între a-i duce imediat sau a proceda pe loc la un prim interogatoriu. Accentul bizar pus pe cu v în tul „interogatoriu [i;] îl făcu să tresară. Spaima sa crescu cînd înţelese că şeful opta pentru a doua soluţie, după o remarcă a acolitului său.

— Nu uita, îi spuse acesta, că Abw'ehrul e şi el pe pista astei şi ştiu că încă de multă vreme. Dacă pier-dem timpul, riscăm să ne-o ia înainte.

— Ai dreptate. De altfel, c preferabil să batem fierul cit e cald. Cei doi sunt sub şocul surprizei ; nu trebuie să-i lăsăm să-şi revină. Materialul pe care-l avem aici e de ajuns, adăugă şeful aruneîndu-şi ochii spre sobă.

Dădu scurt instrucţiuni oamenilor săi. Doi poliţişti îl încadrară pe Cousin şi-l împinseră spre uşă. Alţi doi puseră mîna pe Morvan şi-l legară fedeleş, după ce-i smulseră pantofii şi ciorapii, în timp ce adjunctul aţîţa focul şi punea lemne. înainte de a fi tîrît intr-o odaie alăturată, Cousin îl auzi pe Morvan rostind de la înce-putul dramei primele sale vorbe.

— Puteţi fi liniştit, domnule, nu voi vorbi.

Deschise gura, simţind că datoria lui de şef îl obliga să răspundă printr-o încurajare la această declaraţie. Cuvintele i se opriră în gît datorită unei privelişti impresionante care-l paraliza din nou : una dintre brute zdrobi faţa lui Morvan cu o lovitură de

pumn.

Fără să se grăbească, gardienii săi aprinseră focul într-o sobă veche, de fontă, asemănătoare cu cea care se afla în odaia de alături. Fumul năpădi în cameră, apoi focul dudui în sobă. Aşezară în mod făţiş un vătrai pe jăratec şi-l lăsară acolo. Groaznica realitate a situaţiei se abătu brusc asupra sa. Pînă atunci, mintea lui refuzase s-o ia în seamă, atît i se părea de monstruoasă. Lacrimi de disperare îi umplură ochii în faţa realităţii care-i copleşea brusc toate simţurile : el, el era cel care avea să fie torturat.

El însuşi, nu altul... Un strigăt inuman din camera vecină îi îngheţă inima, şi-i aminti că nu era singurul aflat în această situaţie cumplită. începuseră cuMorvan. Urletul dură cîteva secunde. Intensitatea sa crescu la început, o dată cu stridenţa, ca o vibraţie propagată de un eter infernal ce se amplifica în drumul lui cu toate strigătele torturaţilor ; pe urmă scăzu, încetul cu încetul, ca să se transforme într-un horcăit, apoi într-un geamăt aproape duios. -

Fără să vrea, Cousin începu să reconstituie mental modul în care se desfăşura supliciul. Natura lui era evidentă, şi era pueril să se străduie să-i descompună astfel toate fazele, dar trebuia ca mintea sa să se ocupe cu ceva, chiar dacă s-ar fi dezintegrat în aceeaşi clipă.

Poliţiştii erau grăbiţi. Se temeau ca eternul lor rival, Abu;eZzr-ul, să nu le-o ia înainte. N-aveau nici timpul, nici materialul necesar seriei obişnuite de gradaţii subtile. Foloseau ceea ce aveau la îndemînă întîmplător – — fierul încins. Întîmplarea le sugerase una dintre cele mai mari atrocităţi care se poate închipui. Urletul corespundea aplicării vătraiului încins pe talpa picioarelor goale. 11 lăsau acolo, în contact cu carnea, o secundă, poate chiar, mai puţin prima oară, apoi îl îndepărtau*, dînd un răgaz torturatului, pentru a-i îngădui să-şi imagineze groaza unui nou contact cu vătraiul.

Un răgaz de ce durată ? Se înverşună în mod stupid să încerce a măsura timpul, atunci cînd geamătul părea o rugăminte pentru a prelungi la infinit această perioadă.

Un al doilea urlet/mai cumplit ca primul, fu urmat de un acelaşi horcăit, terminîndu-se cu acelaşi geamăt pre-

lung. Morvan îşi ţinea făgăduiala : nu vorbea. îl asigurase. fără să obţină o încurajare clin partea şefului său. El nu cutezase să-i răspundă.

Nu cutezase să-i răspundă din pricina loviturii de pumn provocate de acea declaraţie semeaţă. Era paralizat, la fel ca şi la năvălirea Gestapoului, de frica unei corecţii asemănătoare, împotriva căreia tot trupul lui se . răzvrătea, li trebuiau evenimentele dimineţii, ca să i se trezească repulsia de neînvins pe care violenţa o implînta în fiinţa sa materială.

Unda infernală care propaga martiriul tovarăşului său făcu să-i vibreze încă o dată" trupul ; a patra, oară. Se încăpăţâna să măsoare elementele acestui ciclu monstruos, a cărui frecvenţă se accelera cu timpul. Călăii erau grăbiţi. Oare Morvan avea să mai reziste multă vreme ? Această întrebare care-l obseda ţîşni brusc, într-un fel absurd, sub forma unei speranţe.

La început, nu fu decît o impresie confuză de care mintea sa înfierbîntată încerca să se agaţe ; făcea eforturi supraomeneşti, pentru a nu o lăsa să dispară, simţind că ea reprezenta pentru el ajutorul miraculos pe care soarta îl dă uneori celor pe care îi doboară. Ea se preciză puţin cîte puţin şi sfîrşi prin a-l lumina : dacă Morvan vorbea – era la curent cu aproape toate secretele reţelei – dacă vorbea !... Băgă de seamă că de multă vreme de la despărţirea lor inconştient dorise acest mi- – racol din toate puterile. Exista în asta o ipoteză profund seducătoare. Dacă Morvan vorbea, asta însemna salvarea lui, a lui Cousin. Interogatoriul său ram încă fără obiect. I-ar salva şi onoarea şi integritatea cărnii salo.

Se surprinse ascultînd geamătul compatriotului său cu un interes pasionat şi cu o.teamă de natură bizară. Dar Morvan îndurase de cinci ori aplicarea fiorului ; curînd, fără îndoială, călăii aveau să-l lase şi să-l ia pe el. Vătraiul care-i era destinat era desigur încins. •

Era prea nedrept ! Morvan trebuia să cedeze. Oamenii Gestapoului nu se îndoiau de asta, pentru că de la început îl luaseră pe el. Avu o .derizorie tresărire de orgoliu, gîndindu-se că erau buni fizionomisti, fini

psihologi.

Morvan trebuia să vorbească şi nu el ! Pe obrazul lui ingrat i se citea slăbiciunea... De altfel, nu el era cel care flecărise şi încă atîta vreme ? Nu el era singurul răspunzător de această tragedie ? Cit de tare îşi reproşa * că şi-l luase drept confident ! Un şef de importanţa sa trebuia să-şi păstreze secretele pentru el. Căci el era un şef ; Londra îl felicitase pentru iscusinţa şi bravura sa. întotdeauna voluntar în misiunile cele mai periculoase... în timp ce Morvan, acest Morvan care avea să trădeze, care dădea desigur în vileag, chiar în acel moment, tot ce ştia...

Un nou urlet îl rechemă la realitate. Şocul vibraţiei fu atît de violent. îneît trupul său avu o tresărire, iar fălcile sale fură cît pe ce să zdrobească minusculii fiolă de sticlă, sinistrul cadou al doctorului Fog, pe care reuşise s-o scoată din ascunzătoarea sa şi să şi-o strecoare pe furiş în gură, în ciuda mîinilor sale încătuşate. Poliţiştii care aţîţau focul îl priviră, apoi înălţară din umeri şi-şi reluară treaba.

Actul de a introduce această fiolă în gură fusese o tresărire disperată a voinţei sale şovăitoare, care mai încerca, cu înverşunare, să se amăgească asupra adevăratei sale naturi. Ştia acum – o ştia efectuînd acest gest orgolios – că nu va avea curajul să zdrobească fiola ; dar simulacrul unei hotărîri eroice ajungea să-l înşele pe el însuşi şi, mai ales, această aparenţă de pregătire hotă- rîtoare la sacrificul total înşela pe veşnicii martori ai viselor sale. .

în prezent, contactul neted şi rece al fiolei cu limba lui îl umplea de groază. Să spargă oare sticla cu sînge rece ? O emoţie nouă pusese stăpînire pe el cînd avusese acea tresărire involuntară. Doamne, dacă într-una din aceste contracţii ar sparge, din greşeală, fiola şi ar înghiţi otrava 1

Vaietul se stinse şi Cousin aşteptă în zadar reluarea torturii. Morvan vorbise, în sfîrşit ? Uşa camerei fu dată în lături, iar scîrţîitul ei i se păru o sinistră prevestire. Şeful poliţiei intră. Avea un aer întunecat. Morvan ?... Cousin închise ochii, do teamă să nu-i citească răspunsul în privire.

PARTEA A DOUA

TÎNĂRUL LOCOTENENT major Austin auzi vorbi ndu-se pentru prima oară despre Cousin în cabinetul doctorului Fog.

Era la spital, pe calc de a-şi efectua vizita obişnuită, cînd i se transmise un mesaj al autorităţilor militare, prin care era rugat să se ducă chiar în aceeaşi zi la un anumit birou al *War Office-i||ui.* Austin nu se miră prea mult. Rănit în timpul campaniei din Franţa şi transferat la Londra, după convalescenţă solicitase o nouă slujbă într-o unitate combatantă. Socoti că această chemare era un răspuns.

Abia începuse a se mira, cînd colonelul care-l primi îl întrebă deschis dacă era dispus să intre într-un serviciu de informaţii. Austin, pe care rutina administrativă îl plictisea de multă vreme şi care visa aventuri, întrezări brusc în această propunere putinţa de a-şi împlini cele mai scumpe dorinţe.

Totuşi, extrem de conştiincios, crezu că trebuie să semnaleze faptul că nu era decît un simplu medic şi că nu-şi cunoştea vreo însuşire deosebită pentru meseria de agent secret.

— Asta nu mă priveşte, spuse colonelul cu nerăbdare. Eu, personal, n-am decît puţine legături cu aceşti domni ; ei sînt cei care v-au remarcat.

— Pe mine ! Ei ?

— Un anume personaj de la ei, căruia noi, sărmani ■ luptători în uniformă, nu-i putem refuza nimic, diiar dacă ne-ar cerc totalul efectivelor noastre. Sunteţi de acord sau nu ?

Austin socoti că făcuse destule mofturi şi primi, convins că era vorba de o eroare.

■— Atunci e în regulă. Nu mai aveţi nimic de făcut la noi. Duceţi-vă să-l căutaţi pe acel doctor Fog. Iată adresa. De el depinde să plecaţi chiar azi.

— Doctorul Fog ?

— E cel care.v-a cerut; o să vă explice el însuşi. Bineînţeles, mister şi discreţie. Nu vă mai cunosc. Duceţi-vă !

Austin salută şi ieşi. înainte de a se îndrepta spre adresa indicată, consultă anuarul şi găsi de îndată ceea ce căuta : doctorul Fog, specialist în boli mintale. Numele era urmat de titluri ştiinţifice impresionante.

Amintirile nu-l înşelau. Era vorba de acelaşi doctor Fog. psihiatru reputat în cercurile medicale, cu care se aflase în corespondenţă cu puţin timp înainte de izbucnirea .războiului. Tocmai îşi terminase studiile şi dorea să se specializeze în aceeaşi branşă. îi scrisese ca să-i ceară sfaturi şi-i solicitase o convorbire. Doctorul răspunsese la toate întrebările sale, fixîndu-i o întîlnire la o dată destul de îndepărtată din pricina unei călătorii pe care o întreprindea. La înapoierea acestuia, izbucnise războiul şi Austin fusese trimis în Franţa. Repatriat, nu mai îndrăznise să-şi reînnoiască cererea.

însuşi doctorul Fog îi adusese aminte de acest lucru : dar în ce mod ciudat ! Ce putea să aibă el comun cu serviciul secret ? Iar el, Austin, ce urma să facă în această muncă dificilă ? Acest ultim punct nu-i tulbură prea mult tinereţea sa nepăsătoare. în ceea ce priveşte primul punct, fu lămurit încă de la începutul întrevederii lor, cînd intră, cu inima bătînd, într-o cameră arătoasă, mai mult salon decît birou, cu covoare groase, cu mobilă încăpătoare şi joasă, decorată deosebit, cu întîmplătoare accente de originalitate care, într-un cartier liniştit din bătrîna Londră, era un loc de muncă, de studii, de reflecţii, uneori de speculaţii subtile : cabinetul doctorului Fog. ’

— Presupun că eşti destul de intrigat, Austin. Vreau să-ţi satisfac mai întîi curiozitatea. Obişnuiesc să n-nm taine faţă de colaboratorii mei apropiaţi. Pot să am încredere în discreţia dumitale, nu-i aşa ? .

Austin îl asigură că era în stare să păstreze un secret. Doctorul reflectă un minut şi reluă :

— Ştiu că eşti un băiat serios. Mi s-au dat de altfel informaţii destul de bune despre dumneata... da, ai fost supravegheat fără să ştii, asta pentru a se da satisfacţie vechii rutine. Au vrut să fie siguri că nu te îmbeţi înainte de ora şase seara şi că nu-ţi aduci în fiecare noapte o nouă amantă. Pentru mine, ceea ce contează cel mai mult sînt studiile dumitale, proiectele, specialitatea căreia te-ai consacrat şi scrisorile pe care mi le-ai scris. Toate astea sunt excelente. Deci, pentru că accepţi să lucrezi cu mine... Eşti de acord, nu-i aşa ?

— De acord, sir, răspunse Austin, care avea impresia că se află în faţa unui foarte mare patron şi cu care nici măcar nu-i trecea prin minte să discute propunerea.

— Vreau să ai o idee completă despre serviciul meu. întreabă-mă, dacă sunt prea clar. Pentru început, ai şi înţeles, ocup o situaţie destul de importantă şi foarte specială într-un organism secret.

în faţa acestei aparente ingenuităţi, Austin, care avea intuiţia că noul său şef nu era chiar atît de încrezător pe cît voia să lase să se creadă, izbuti cu greu să-şi ascundă un zîmbet. Doctorul Fog, căruia nu.-i scăpa ni mc, schimbă tonul.

— Da, înţeleg... Uitasem că eşti de meserie, sau a~ proape. Dumneata îţi spui : „Mă primeşte ca pe unul din clienţii săi. Prima regulă faţă de bolnavii mintali : să le arăţi că ai încredere. Toate astea ţin de reclama profesională". Nu-i aşa ?

Austin roşi şi schiţă un vast gest de protest. Era exact gîndul pe care-l avusese. Doctorul ridică din umeri şi continuă : ,

'— în orice caz iată cam ceea ce ar trebui să ştii. Asta n-o să te oblige să-ţi frămînţi creierul, căci am nevoie ca acest creier al dumitale să se consacre unor treburi mai utile. Deci, am un rol de jucat într-un anumit serviciu secret... Te surprinde ? Gîndeşte-te : eu consider că psihiatrul este auxiliarul indispensabil al Apărării Naţionale în vreme de război, chiar dacă n-ar fi decît pentru a-i îndepărta pe nebunii periculoşi, militari ori

civili; din posturile-cheie pe care le ocupă. Dumneata nu crezi asta ?

în fa(a aerului grav al doctorului. Austin se abţinu să schiţeze un nou surîs şi conveni că specialiştii în boli mintale aveau de jucat un rol important în timpul războiului.

— Dar. am crezut că înţeleg sir, că nu numai în calitate do medic...

— Aşteaptă. în orice caz astfel am debutat, cu multă vreme în urmă. Începusem să mă bucur de o anumită reputaţie ştiinţifică şi iată că deodată un mare ştab din serviciu avu ideea să facă apel la mine, pentru a examina un agent important care trebuia trimis într-o ţară străină. N-avca obiceiul să se hotărască prea uşor, pricepi ? Ca toţi slabii, voia întotdeauna să cunoască părerea tehnicienilor compet'enţi. Pentru prima oară se gîndisc şi la calităţile intelectuale, ceea ce nu ora chiar atîl de rău. Am acceptat. A fost mulţumit de colaborarea mea, după cît se vede, căci a căpătat obiceiul ele a-mi cere sfatul. Am isprăvit prin a primi un post anume în acest sens. Mi s-au trimis numeroşi inşi. înainte de a-i angaja definitiv, Dintre cei vechi de asemenea, căci creierul o ia razna uşor în această meserie. I-am pus să treacă printr-o serie de probe. Diagnosticul meu trebuia să răspundă la următoarele întrebări : Va fi un bun agent ? Dacă da. către ce ramură ar trebui să fie dirijat : informaţii, acţiune, contra-spionaj etc. ?

— Un fel de orientare profesională, bazată pe calităţi • ştiinţifice, într-un sector cu totul deosebit, sb' ?

— Aproape. Am căpătat curînd un puternic interes pentru slujba mea. Găseai uneori ţipi extrem de curioşi printre aceşti inşi. -

Doctorul Fog făcu o pauză, visător, mişcat de amintiri, apoi reluă :

— Da. indivizi bizari, lansaţi în aventuri bizare. Trebuia să dau dovadă de mult tact şi de prudenţă. Un idiot congenital poate adeseori să îndeplinească sarcini foarte utile în această meserie ; după cum, dimpotrivă, o fiinţă superior înzestrată poate fi un agent deplorabil.

Doctorul mai făcu o pauză, apoi reluă cu vehemenţă :

— Dacă m-aş fi opus folosirii unor imbecili, Austin, aş fi desfiinţat aproape sigur serviciul, pricepi ?

— Pricep, *sir,* spuse Austin fără să clipească.

-— De cînd cu războiul, lucrul e şi mai delicat ; anumite misiuni nu pot fi executate decît de nebuni. Atunci trebuie să arăţi în ce sens un anumit individ cu creierul anapoda poate fi utilizat mai bine... Ţi-o spun, Austin, o o muncă pasionantă. Sunt-sigur că vei fi captivat.

îşi frecă mîinile cu vădită satisfacţie. Ochii săi, deveniţi ca prin minune strălucitori, scînteiară de entuziasm cînd evocă atracţiile meseriei sale insolite. în acel moment, în ciuda manierelor sale afabile, în ciuda cadrului acelui cabinet, care părea că fusese studiat pentru a crea o atmosferă de încredere şi de destindere, Austin nu se putu opri să nu-l considere diabolic. îşi reprimă uh fior, fără să-şi dea prea bine seama dacă acea emoţie era datorată unei oarecare temeri, în ceea ce privea aspectul moral al acestei ciudate orientări, sau mai curînd plăcerii de a ghici o uşoară savoare de perversitate în viitoarele sale însărcinări pe lîngă doctorul Fog. Acesta îşi dădu seama de impresia pe care o produse şi-şi schimbă atitudinea.

— Să nu-ţi închipui, mai ales, că munca noastră e neapărat sinistră, Austin. Uneori ea are un aspect foarte plăcut. i

— Nici nu mă îndoiesc, protestă politicos tînărul.

— Ca de pildă în ziua cînd ştabul despre care ţi-ani vorbit mi-a cerut o consultaţie pentru el însuşi... I-am dat-o cu conştiinciozitatea mea obişnuită şi cu o grijă deosebită, cred că nu te îndoieşti... Vrei să ştii rezultatul ?

— Aş fi foarte curios.

■— De nefolosit în nici o. branşă. Reflexe dezordonate. Ultimul om care să fie angajat ca agent. M-aş fi opus să i se încredinţeze pînă şi cea mai mică misiune. La început nu i-a convenit, dar a trebuit să se supună ; rezultatele testului nu prezentau nici o îndoială.

7— l-aţi spus-o, *sir ?*

— El mi-a cerut-o.

— Ce-a făcut ? A demisionat ?

— Nu, am intervenit pentru el, ca să fie avansat. A ajuns un ştab şi mai mare, care se mulţumeşte să conducă de foarte de sus. Deficienţele lui îi îngăduise acest lucru ; ele chiar îl desemnau pentru o funcţie de acest gen. Era singura soluţie. De atunci, s-a constatat un mare progres în tot serviciul. Ai aici un exemplu deosebit de interesant de „orientare profesională”, cum spui dumneata.

ÎNCĂ O DATĂ AUSTIN ÎŞI reţinu un surîs în faţă aerului serios al doctorului Fog. După un moment de tăcere, sa încumetă să întrebe :

— Dacă înţeleg bine, sb*, munca mea va fi mai mult teoretică. Nădăjduiam...

-— Aşteaptă, n-am terminat... Am fost şi eu într-un fel avansat... Continuam să examinez în cabinetul meu anumiţi agenţi, dar numai pe cei mai importanţi ; m-am debarasat de mărunţişuri de îndată ce cîmpul meu de acţiune s-a lărgit. Aici vreau să ajung. Această muncă, ghiceşti, cere multe studii speciale, cercetări asupra metodelor, mijloacelor şi genurilor misiunilor din serviciile secrete. Trebuia să am acces la toate arhivele. Contactele frecvente cu şefii îmi erau indispensabile. La început, nici n-au vrut să audă. Cu mania lor pentru mister şi compartimentare, doreau să mă considere ca pe unul dintre numeroşii lor specialişti care trebuiau să ignore totul din organizarea generală ; un expert al cifrului de exemplu. Nu lăsau să se filtreze decît picătură cu picătură informaţiile care-mi erau necesare. într-o zi m-am supărat ; am vrut să rup tîrgul ; sau îmi furnizau atuurile pe care le ceream, sau demisionam. Se pare că mă apreciau ; încuviinţară. Atunci colaborarea mea a devenit mult mai strînsă. Nu m-am mai mulţumit cu teste de laborator. Am putut urmări agenţii în cariera lor, constituind dosare perfecte. Nimic altceva decît să observi un ins în plină acţiune. Am fost ţinut la curent cu succesele lor, cu eşecurile lor. I-am văzut operînd uneori de foarte aproape. Pe scurt.* am devenit..^

— Un fol de şef al personalului ?

. – Poate puţin mai mult, spuse doctorul Fog cu un siirîs care sfîrşi prin a-l convinge pe Austin de importanţa patronului său. Dau uneori sfaturi în afara specialităţii mele. Mi se întîmplă, de asemenea să iau hotărîri.

Sub privirea intrigată a lui Austin, continuă cu energie :

— Dar cînd sunt pus în situaţia de a lua aceste hotărîri, Austin, ele sunt întotdeauna ispirate de considerentul originalului şi mai ales de intelectul acestui original. Spiritul este esenţial în acesta meserie.

— Nu mă îndoiesc, *sir.*

— înţelegi acum de ce am nevoie de asistenţi de telul dumitale. N-am decît foarte puţini. Sunt foarte dificil. în ce te priveşte, sper că ne vom împăca. Ai o anumită experienţă a creierului omenesc, asta se simţea din scrisorile dumitale. Eşti tînăr, plin de bunăvoinţă, cred...

— în concluzie, *sir,* zise Austin, care se simţea entuziasmat întrevăzînd misiunile aventuroase cu care ar putea fi însărcinat, în concluzie, pot să nădăjduiesc că voi duce o viaţă destul de activă ?

— Încîntat că iei lucrurile astfel, spuse doctorul frecîndu-şi din nou mîinile. Văd că ne înţelegem... Apropo, am văzut în dosarul dumitale că vorbeşti curent franceza.

— La fel de bine ca engleza, *sir.* Mama era, franţuzoaică şi am fost crescut, în parte, pe continent.

După ce i-a mai dat cîteva indicaţii generale, doctorul Fog i-a spus lui Austin că urma în mod precis să se ocupe .de nişte afaceri franceze, şi, pentru început, de una dintre ele care-i stătea la inimă.

— Să începem întotdeauna cu esenţialul. E vorba, înainte de toate, de un agent. Iată dosarul său. Va trebui să-l studiezi cu atenţie. Cred că e un caz dificil ; dar am încredere în judecata dumitale. îmi vei spune părerea. " ,

îşi coborî glasul şi luă un ton destul de solemn. Austin adulmecă o taină şi aşteptă urmarea cu o

curiozitate evidentă.

■— E vorbei de un francez, relua doctorul Fog. L-am examinat o dată, cu mult timp în urmă. De atunci am primit alte informaţii despre el.

începu să frunzărească dosarul, comentînd :

— în viaţa civilă, un scriitor ; un intelectual... o conduită strălucitoare încă de la începutul războiului. Pe front, întotdeauna voluntar în cîte o misiune periculoasă... în principiu, nimic rău în asta... unul dintre acei eroi care şi-au părăsit clandestin patria, pentru a continua lupta... Nimic de spus nici despre asta. Retrimis în Franţa, a îndeplinit cu mult zel şi inteligenţă diverse misiuni de informaţii... Ah, iată dificultatea... afacerea s-a terminat tragic, dar se pare că nu din vina lui... A reuşit să scape... în sfirşit, vei citi aici totul, Austin. Cînd vei isprăvi, vom hotărî împreună dacă acest băiat este utilizabil şi în ce ramură... Dacă este, bagă de scamă că nu există decît o posibilitate. Eu sunt vel care-l voi folosi în mod direct ; ceilalţi, de profesie în acest serviciu, se feresc de un agent care a fost prins de duşman, chiar dacă le-a scăpat... Trebuie să mai ştii. Austin, că mi se întîmplă adesea să dau astfel de şansă celor pe care alte secţii îi alungă. Am obţinut uneori rezultate bune... Deci a fost dat deoparte... o muncă neînsemnată într-un birou. Poate cu socoteală, mai ştii ? Dar nouă ne lipsesc teribil oamenii inteligenţa, şi el *în mod sigur nu-i prost. îl cheamă Cousin. Ar trebui de altminteri să-i găseşti un alt nume. Numele îşi au importanţa lor ; le-aş alege în general în aşa fel, îneît să sugereze o anumită trăsătură a individului, adesea într-un fel foarte ocolit. Gîndeştc-te la asta. *

— Mă voi gîncli, *sir.*

— Vom vorbi din nou după ce vei studia dosarul

Austin se ridică. Ajungînd la uşa, puse o întrebare ;

— Dumneavoastră l-aţi examinat, sir ?

— Foarte rapid, acum cîteva luni.

— Este o fiinţă normală ?

— Normal este un adjectiv care nu înseamnă mare lucru pentru noi, ştii bine. Creierul său pare să

funcţioneze normal. Totuşi…

Doctorul Fog rămase tăcut un moment, apoi o lumină bizară îi străluci în privire, aceeaşi scînteiere care-i sugerase lui Austin ideea unui anumit satanism. Reluă cu . un surîs plăcut, bătîndu-l familiar pe umăr pe asistentul său : ~

— Cînd mă vei cunoaşte mai bine, Austin, vei băga de seamă că fiinţele normale, absolut normale în sensul vulgar al cuvintului, nu mă interesează cîtuşi de puţin. Nu mă ocup personal de ele. Le trimit unei alte secţii.

AŞADAR, IMPRESIA DUmitale, Austin ?

Doctorul Fog îl primea astfel în cea de a treia zi, în cabinetul său, ca şi cum ar fi făcut întotdeauna parte din serviciu. Pentru a justifica această încredere, Austin crezu că trebuia să-şi dea părerea fără ocolişuri; îşi petrecuse noaptea studiind dosarul lui Cousin, admirînd adesea acest personaj care i se descoperea într-un fel ciudat, perplex la amintirea rezervelor conţinute de anumite cuvinte ale doctorului.

— Impresia mea este bună, *sir,* spuse el hotărît. înainte de accidentul de la fermă, conduita sa a fost întotdeauna ireproşabilă. Chiar atunci se pare că singura lui vină a fost că l-a preţuit prea mult pe acel Morvan. Asta a dus, vai, la un dezastru în care însă răspunderea lui «este mică : tovarăşul său s-a arătat perfect luni în şir . Cine n-ar fi avut încredere în el ?

— Ah ! Asta gîndeşti deci, făcu doctorul Fog, pe un ton neutru.

— Exact' *sir.*

— Eşti deci de părere, ca şi mine de altfel, că i se poate încredinţa o altă misiune, în ţara duşmană, de
• exemplu...

— Din punctul nostru de vedere, da. Mi se pare chiar că experienţa trecută va fi preţioasă pentru viitoarele sale relaţii cu subordonaţii. Rămîne doar de văzut dacă el va vrea să mai plece.

— Iniţiativa vine din partea lui, spuse încet doctorul Fog. E voluntar, încă o dată.

Fără să ţină seama de exclamaţia admirativă pe care Austin nu şi-o putu reţine, explică :

— După ce- s-a întors, şi-a luat mai întîi un concediu. Apoi a fost dat, cum ţi-am mai spus, intr-un birou neînsemnat. A petrecut acolo cîteva săptămîni, abandonat, uitat, ca toţi cei care au avut un accident în serviciu, resemnat se pare în retragerea sa, clăsînd fişe cu totul inutile, ore în şir, şi făcînd noaptea un chef moderat ca mulţi oameni bravi care salvează în acest moment Imperiul şi lumea civilizată...

— Ştiţi şi asta, sir ? urmă Austin.

— Băiatul acesta mă interesează. E firesc să vreau să mă informez... Deci, n-am mai auzit vorbindu-se despre el, pînă cînd, într-o bună zi, a adresat o lungă cerere autorităţilor, rugind să i se încredinţeze o altă misiune în Franţa. De atunci şi-a sporit cererile şi demersurile în acest sens.

— Pun rămăşag că s-a hotărît după o noapte de chel, *sir!* în orice caz, după precedenta sa experienţă, acesta este indiciul unei tării de caracter puţin obişnuite.

— Fără îndoială, fără îndoială,' spuse doctorul, cu un aer absent. E într-adevăr excepţional. Fanfaronii au curaj de departe, înseamnă şi asta ceva, bagă de seamă ; mulţi oameni nu-l au nici de departe, nici de aproape – sunt voluntari o singură dată ; dar cînd s-au ars la degete, sau la picioare, nu mai sunt dispuşi s-o ia de la capăt.

— Voluntar... să plece din nou, după ce a trecut pe lîngă iad şi cînd riscurile sunt şi mai mari pentru el ! Şi dumneavoastră aveţi încă reticenţe în privinţa acestui ins, *sir ?*

— Nu, tinere prieten, spuse doctorul, n-aş vrea să suflu peste entuziasmul dumitale, dar, după mine, voluntarii...

Şovăi ; părea că visează cu glas tare.

— Nu-i, desigur, rolul nostru să-i încurajăm. ’ Lucrul e foarte frumos, evident ; dar între noi, din punctul de vedere al specializării mele, cred că-mi plac mai mult alţii... * ‘

— Alţii? '

— Cei care se mulţumesc să urmeze curentul... Voluntarii... ştiu, există printre ei fiinţe de elită, care au

o percepere exactă a posibilităţilor lor ; dar mulţi, Austin, dacă se aruncă astfel în faţa pericolelor, o fac pentru că nu sunt prea siguri de curajul lor şi pentru că le e teamă că asta se vede. Aceştia sunt neliniştiţi,. cel mai. adesea intelectualii. Caută în mod inconştient să înşele şi pe alţii şi pe ei înşişi.

— Asta nu duce uneori la rezultate foarte frumoase, sir ? Unii dintre aceşti neliniştiţi n-au depăşit limitele eroismului ?

— Asta s-a văzut, admise doctorul Fog, dar nespus de rar... Bagă de seamă, continuă el schimbînd tonul, vorbesc la un mod. foarte general.

Se exprima adesea astfel, Austin avea să constate asta şi mai tîrziu, ,,la un mod foarte general", mai ales cînd era vorba de fiinţele umane.

— Dar noi, oamenii de ştiinţă, nu putem stabili o linie de conduită în ceea ce priveşte excepţiile.

La cererea sa şi puţin agasat de ideea sa preconcepută, Austin deschise dosarul şi începură, să ia în discuţie unele piese. Una dintre ele- era raportul scris de Cousin cu ocazia primei sale sosiri în Anglia. Austin, care aprecia mult nu numai sentimentele exprimate, ci mai ales absenţa evidentă a fanfaronadei şi tonul modest, resimţi ciudă la citirea unei observaţii notate p.e margine de doctor : ,,A nu se uita că el a *lucrat* la acest raport mai bine de o săptămînă". îl rugă pe patronul său să-i explice ce înţelegea exact prin aceasta şi cum de era atît de bine informat.

— Potrivit instrucţiunilor mele, serviciul de securitate controla acest lucru la toţi refugiaţii :• cît a durat scrisul raportului şi alte amănunte, cînd era posibil. în cazul lui Cousin, am avut numeroase informaţii precise... Zece zile, nu mai puţin, Austin ! A trebuit să i-l cerem de mai multe ori ; voia mereu să-l perfecţioneze. Şi ce grijă ! A început să-l scrie în sala comună, ca toţi ceilalţi, nu-i aşa ? Dar asta n-a ţinut. Nu putea să *lucreze* acolo» pricepi ? Era deranjat de vecini. Avea nevoie să reflecteze, să se concentreze.

— înţeleg, făcu Austin visător. •

— Nici chiar sub acoperiş n-avea liniştea spirituală necesară. Cei doi tovarăşi ai săi îl tulburau. Atunci a

fost văzut căutînd colţuri izolate pe o plajă şi chinuindu-se acolo, cu creionul în mînă, ore întregi, folosind o cantitate neînchipuită de hîrtie, pentru nenumărate bruioane.

— Păcat, *sir,* remarcă Austin cu o nuanţă de ironie, că nu v-au parvenit aceste bruioane. Comparaţia cu originalul...

— Iată aici unul, răspunse doctorul – calm, am uitat să-l adaug la dosar. Am avut şi eu o dată de-a face cu un informator inteligent. N-ai dreptate să-ţi baţi joc de astfel de procedee. Asta ne şi învaţă că omul nostru n-a reuşit de prima oară să dea textului său acea aparenţă de obiectivitate şi de modestie care te-a impresionat atît de mult.

Austin citi bruionul şi-şi plecă încet capul ; dar, nevoind să se declare bătut, protestă slab :

— Este de meserie scriitor. Nu e surprinzător că pune multă grijă în a găsi cuvîntul potrivit.

— Cuvîntul potrivit, chiar aşa, Austin. Nu mi-e deloc greu să mi-l închipui, aplecat asupra lucrării, căutînd cu pasiune termenul propriu să exprime ideea pe care voia în mod absolut s-o sugereze, ştergînd, luînd-o de la capăt, pînă cînd personalitatea autorului avea să se desprindă din text pe deplin satisfăcător pentru el.

— Cu alte cuvinte, *sir,* consideraţi acest document ca o operă de artă ?

Doctorul Fog oftă <şi înălţă din umeri bombănind :

— Sigur că nu. Socot doar că este o lucrare a unui scriitor. Cit de prost mă înţelegi în dimineaţa asta, tinere ! .

Continuară să discute şi Austin scoase în evidenţă purtarea strălucită a lui Cousin pe front.

— Asta nu mai este literatură, *'sir :* am văzut că aţi pus să se verifice multe dintre aceste puncte.

— S-a comportat întotdeauna bine cînd era privit, admise doctorul Fog.. N-o neg.

Doctorul trecu rapid asupra primelor activităţi ale lui Cousin în serviciu şi ajunse la drama care pusese capăt misiunii sale.

Şi de data asta raportul său era cel care furniza documentul de bază ; dar, cea mai mare parte a faptelor relatate erau confirmate de o notă a unui alt agent, care putuse să facă unele precizări în ce priveşte afacerea de la ferma Lachaume, datorită unor cunoştinţe din poliţie. Austin studiase cu pasiune acel document redactat de Cousin după fuga sa şi înapoierea în Anglia. Era scris într-un stil extrem de concis, de o răceală uneori brutală. Simţeai în el grija de a nu eluda nici o răspundere, o dată cu disperarea de a constata ruina activităţilor sale şi de a-şi vedea toate eforturile zădărnicite din pricina unui moment de slăbiciune al subordonatelui său.

Menţiona în termeni scurţi năpustirea Gestapoului, apoi hotărî rea luată de poliţişti de a-i interoga separat. Ştiau, ce făceau : lîngă el Morvan n-ar fi vorbit ; era sigur. Izolat, Morvan nu rezistase la tratamentul acela barbar. Dezvăluise tot ce ştia chiar în momentul în care poliţiştii se pregăteau să-l tortureze pe el. Şi Morvan cunoştea multe secrete. De asta se simţea el vinovat ; nu-şi căuta nici o scuză. îndeosebi era la curent cu operaţia care trebuia să aibă loc noaptea, la cincizeci de kilometri depărtare, asupra atelierului de locomotive. Dăduse această informaţie împreună cu altele.

în faţa urgenţei situaţiei, şeful poliţiştilor decise să părăsească imediat ferma, cu cea mai mare parte a oamenilor săi, pentru a pregăti capcane în care trebuia să cadă comando-ul, amînînd pe mai tîrziu continuarea interogatoriului. Urmări nefaste: în aceeaşi noapte, zece oameni masacraţi, cinci arestaţi ; şi apoi multe alte victime în zilele care urmară. în rezumat, toată reţeaua fusese descoperită ; munca de şase luni, distrusă ; cincizeci de patrioţi – torturaţi şi împuşcaţi.

Cousin povestea pe urmă cum fusese dus în camera în care zăcea Morvan şi lăsat cu el, sub paza a doi poliţişti, în aşteptarea întoarcerii şefului. Stilul său se transformase în mod curios la acest pasaj. Tonul devenise patetic, trădînd o emoţie uşor de înţeles. •

„Am petrecut acolo, în tovărăşia lui, spunea el, orele cele mai- cumplite din viaţă. Morvan era întins pe pat, în faţa mea, pe deplin conştient de trădarea făptuită,

sunt sigili* de ¿ista. Călăii, după ce aruncaseră o cuvertură peste picioarele lui, nu s-au mai ocupat de el. în ciuda suferinţelor prin care trecuse, îmi era cu neputinţă, da, cu neputinţă să-mi fie milă de el. îmi era imposibil să uit răul pe care slăbiciunea lui fusese în stare să-l pricinuiască. Aveam în mod constant în faţa ochilor înspăi- mînlătorul spectacol al masacrului care se pregătea chiar în aceeaşi noapte, din vina sa.

Cît despre el, nu cuteza să mă privească. Ţinea cu încăpăţânare ochii închişi şi ghiceam că suferinţele-i morale erau mai crude ca durerea fizică. De mai multe oii pleoapele sale schiţară mişcarea de a se ridica, dar de îndată ce-mi zărea umbra printre gene, se închideau la loc. Nu pronunţă un singur cuvînt şi cu însumi n-am avut curajul să-i adresez cuvîntul."

îşi regăsi apoi tonul rece, pentru a-şi povesti evadarea. în cursul nopţii, paznicii începură să bea alcool şi aţipiră. Cousin reuşi să-şi desfacă legăturile, pîndind pistolul mitralieră pe care unul dintre ei şi-l pusese alături. Lovitura fusese bine calculată. Dintr-o mişcare sări, puse mîna pe armă şi trase două rafale care-i dobo- rîră pe poliţişti. O şansă 1 *

Sfîrşit ul raportului relata pe scurt fuga, cum izbutise să ajungă la un alt adăpost şi cum putuse să reia contactul cu Londra. Un. *Ly şantier* veni să-l caute într-o noapte, după ce primise ordinul de a se reîntoarce.

Austin făcu o remarcă, amintindu-şi că găsise o lacună în această povestire încă de la primii sa lectură. Ce se întâmplase cu Morvan ?.

—- Acest lucru e într-adevăr trecut sub tăcere, spuse încet doctorul Fog ; dar l-a precizat verbal. L-a omis în raportul său. din ordin. L-a părăsit pe Morvan, car? nu putea să meargă. Ştim, de asemenea, din sursă sigură, că acosta a fost ucis. Şeful poliţiştilor, cînd s-a . reîntors, s-a răzbunat probabil pe el.

rv

— L-A ABANDONAT ! ‘

Doctorul Fog făcu un semn afirmativ. •.

— Avea de altfel motive întemeiate, pe care ţi le va explica el însuşi. L-am convocat în dimineaţa asta.

— Sigur, murmură Austin. Morvan era răspunzător de un masacru îngrozitor. Totuşi...

— Totuşi, orice tribunal l-ar fi achitat. dat fiind tratamentul la care a fost supus. Chiar în serviciu nu i s-ar fi dat nici un fel do sancţiune.

— Presupun că avea asupra sa otrava şi cunoştea instrucţiunile, remarcă Austin, la curent cu obiceiurile casei.

— Poate CÎÎ n-a putut s-o utilizeze ; şi apoi...

— Şi apoi ?

— Dumitale pot să ţi-o spun, făcu doctorul după o ezitare.. Li se dau într-adevăr instrucţiuni stricte în această privinţă, dar ştiindu-se foarte bine că ele vor fi rareori urmate. în general nu li se face o vină din asta.

— Există, totuşi, unii care aleg moartea. .

— Există, admise doctorul. Dar foarte puţini.

Austin se pregătea să pună o altă întrebare, cînd ¡sună telefonul interior. După ce răspunse, doctorul se întoarse spre el :

— E omul nostru.

Austin se simţi tresărind la apropierea personajului care de două zile pusese stăpînire pe gîndurile lui. Cîtcva minute mai tîrziu Cousin erei introdus în cabinet.

Se prezenta perfect, socoti el. Se ţinea drept în fata dioctorului, într-o atitudine deferentă, dai' fără servilism. Vorbea cu o voce limpede, convingătoare şi răspundea

fără să ezite la întrebările psihiatrului. Acesta îl primise într-un mod afabil şi-i vorbea pe un ton încurajator, în care Austin întrezări încă o atitudine profesională.

îi spuse lui Cousin că el cunoştea strălucitele sale antecedente. înţelegea foarte bine că un om cu firea lui se plictiseşte într-un birou. Era la curent cu toate demersurile făcute pentru a fi reluat în serviciul activ şi se gîndea că poate va fi folosit.

— Este tot ceea ce cer, sir, răspunse sobru Cousin. Nu sunt făcut să rămîn la Londra.

— Nu ignor, continuă doctorul, eşecul ultimei dumneavoastră misiuni. E un accident, cum se întîmplă adesea la noi şi.socot că nu sunteţi vinovat în acest caz cu nimic. Mi-ar plăcea totuşi să vă aud istorisind dumneavoastră înşivă povestea. Nu pentru altceva, dar ca să ne cunoaştem mai bine dacă trebuie să lucrăm împreună, adăugă el pe un ton insinuant, care făcu să fie tratat în gînd de către tînărul său asistent drept un ipocrit monstruos.

Cousin îşi istorisi povestirea cu o voce fermă, fără ezitare, aşa cum o scrisese. Prin întrebări precise, doctorul îl făcu să adauge unele amănunte.

Chiar în momentul în care unul dintre călăi se apropiase de el, cu vătraiul încins în mină, îl auzi pe Morvan strigînd în camera alăturată : „Destul ! Voi vorbi. Voi spune tot, tot ; voi face ce vreţi voi îşi amintea exact aceste vorbe blestemate ! Voise să strige la rîndul său. pentru a-i ordona să tacă, dar poliţiştii îi puseseră un căluş în gură. Pe urmă, nu se mai ocupaseră de el. Aveau ceea ce doriseră ; Morvan nu se mai oprea : „Voi *spune tot, tot ; voi face tot ce vreţi",* repeta Cousin foarte abătut.

Cînd aminti de orele petrecute în compania nenorocitului, vocea sa, devenită mai puţin sigură, trădă aceeaşi emoţie care răzbatea şi în pasajul corespunzător din raport. Ghiceai că evocarea acestei vecinătăţi, a chipului camaradului său, a ruşinii vizibile îl făcea, împotriva voinţei sale, să-şi iasă din rezerva obişnuită. Scena se reînsufleţeşte cu o intensitate extraordinară, şi Austin îi simţea din nou

toată grozăvia.

Ajunse în sfîrşit la momentul în care doborîse paznicii şi făcu o pauză. Doctorul Fog îl rugă cu blîndeţe să continue. El regăsi atunci un ton calm, aproape dur, pentru a explica de ce fugise singur. îşi privea interlocutorul drept în faţă, uneori chiar cu o nuanţă de sfidare.

— Nu putea să meargă, *sir.* Ar fi trebuit să-l car şi n-aş fi ajuns prea departe. Chiar în acel moment am zărit în depărtare lucirea unui far. Erau cu siguranţă gestapoviştii care se reîntorceau. Aveau să se ivească zorile. Am fi rămas acolo amîndoi. M-am gîndit, *sir,* da, am socotit că nu trebuie să mă sacrific în mod inutil din pricina unui trădător. L-am lăsat acolo. Am fugit în pădure singur... Aş face la fel, dacă m-aş mai afla într-o situaţie asemănătoare, sir. Sunt gata să răspund de acest act în faţa nu ştiu cărui tribunal.

— Nu-i vorba de tribunal, se auzi vocea calmă a doctorului Fog. Rezolvăm aceste chestiuni în familie şi înţeleg foarte bine raţionamentul ca şi atitudinea dumneavoastră. Să nu mai vorbim despre asta. Apropo, ştiţi, nu-i aşa, că Morvan şi-a plătit cu viaţa greşeala ? A fost împuşcat. Gestapoul l-a ucis,

Cousin îşi plecă o secundă capul, apoi şi-l ridică, pentru a răspunde cu înverşunare :

— Am aflat. Sincer sir, nu-l pot plînge. Nu puteţi să-mi cereţi asta.

— Nu v-o cer, spuse doctorul Fog.

.Această atitudine i se păru severă lui Austin. Totuşi, istarea sa de spirit era lesne de înţeles. Să trăieşti luni fin şir în condiţii teribile pentru nervi, înconjurat de periocole de toate felurile, să reuşeşti să dejoci miile de capccane ale inamicului şi să-ţi simţi dintr-o dată întreaga operă sabotată, speranţele năruite de slăbiciunea nenorocită a unui subordonat, toate acestea îi explicau întru . ttotul ranchiuna.

•— E probabil că vă vom încredinţa o nouă misiune în F?ranţa, declară doctorul Fog după un moment de tăcere. Şotiu că asta nu vă sperie.

— Este dorinţa mea cea mai aprigă, *sir.* Trebuie să mi se acorde o şansă»

—- Austin vă va ţine la curent. Fireşte, nu veţi putea pleca decît sub o falsă identitate. Trebuie să vi se modifice şi fizionomia. Avem experţi pentru asta. Duceţi-vă Ia unul dintre ei.

îi dădu o adresă. îl însoţi pînă la uşă şi-i întinse mîna.

— Mulţumesc, spuse simplu Cousin.

După plecarea sa, doctorul Fog se cufundă intr-o visare de la care Austin nu încercă să-l sustragă, simt în- du-se el însuşi înclinat către meditaţie. Doctorul Fog părea că ezită să ia o hotărîre importantă. îşi reveni în sfir'şit şi făcu un gest, ca şi cum ar fi alungat o obiecţie importantă.

— Zarurile au fost aruncate. Se va reîntoarce acolo, Austin. îţi voi explica în amănunt rolul pe care i-l destinez. Nu ţin să-l mai revăd. Ordinele i le vei da dumneata, şi la nevoie îl vei şi supraveghea, adăugă neglijent.

— Văd că manifestaţi încă o anumită neîncredere în ceea ce-l priveşte. în aceste condiţii, *sir,* sunt uimit că-l însărcinaţi cu o misiune delicată.

— Poate fi foarte util în anumite împrejurări, spuse doctorul Fog. Este inteligent, subtil. Arc un simţ psihologic foarte sigur. Astea sunt calităţi pe care nu le găseşti pe toate drumurile şi care sunt necesare tocmai pentru misiunile pe care i le pregătesc. Nu va mai avea acelaşi cîmp de acţiune ca odinioară. Va lucra singur ; într-un compartiment închis ermetic... Singur ? Nu ; va trebui să fie cineva în permanenţă lîngă el, un martor al actelor sale, a cărui privire vigilentă s-o simtă.

Austin avu un surîs de înţelegere, convins că acest rol ii va fi încredinţat lui. Fu dezamăgit însă cînd doctorul continuă : ■

— Un însoţitor sigur, care să fie în acelaşi timp şi un operator radio.

— Pun rămăşag că aţi şi găsit omul, *sir,* spuse Austin cu ciudă.

— O femeie, Austin. O pereche este întotdeauna mai puţin suspectă... Da, am şi găsit-o. Cu cît mă gîndesc mai mult, cu atîl socot mai bună alegerea.

Cu ca, sunt sigur că va merge pe drumul drept. în plus, ea cunoaşte foarte

bine regiunea unde vreau să-i trimit. Este ţinutul ei : o bretonă. Dar o cunoşti şi dumneata. E menţionată în dosarul omului nostru. Nu ghiceşti cine e ? Haide, e vorba de Claire.

— Sora lui Morvan ? !

— Sora lui, desigur. Lucrează la noi. Este un excelent operator radio... Şi ea este voluntară. Nu găseşti că este o idee excelentă ?

— *Sir,* protestă Austin, care găsi această alegere monstruoasă, doar n-o s-o trimiteţi cu Cousin, nu se poate !

‘— Ba tocmai asta vreau să fac. Ce te deranjează, Austin ?

— Socot, *sir, că* este... că este un abuz de încredere. Dacă ea ar şti, n-ar accepta niciodată.

— Linişteşte-te, ştie !

•— Ştie ?

— A auzit vorbindu-se despre afacerea asta la serviciu şi aproape că n-am avut ce să-i ascund.

— Nu-i posibil ca ea să plece cu el.

— Te înşeli, băiete, spuse doctorul Fog coborînd glasul, cu un aer plin de subînţelesuri, te înşeli ! Ca să plece cu el, ea este de două ori voluntară.

Austin încercă să ghicească gîndul tainic al doctorului, dar renunţă repede, descurajat. Avea impresia că picase în mijlocul unei plase de intrigi machiavelice, gata ţesută, ale cărei fire le ţinea pe toate în mină şeful său fără nici o altă consideraţie decît scopul ce trebuia atins. Doctorul Fog îi sesiză tulburarea.

— Nu mă învinui de perfidie. Am discutat vreme îndelungată cu ea. Ţi-am spus că nu i-am ascuns aproape nimic. Singurul lucru pe care nu-l ştie e că Cousin l-a părăsit pe frate-său. Crede că a fost ucis în învălmăşeală, în clipa în care au fost atacaţi de poliţiştii nemţi. Poate că ar fi fost de trei ori voluntară dacă i-aş fi dezvăluit tot adevărul, dar n-am mers pînă acolo.

— Asta mă miră la dumneavoastră, *sir,* murmură instinctiv Austin. Roşi de îndrăzneala sa, dar doctorul Fog se mulţumi să surîdă şi continuă :

— Asta nu e tot. Acestei echipe ciudate îi trebuie un creier, un creier capabil de a orienta pasiunile... Căci va

exista pasiune în sînul acestui cuplu ; asemenea lucru e probabil necesar intr-un astfel de război, dar nu-mi ajunge... îmi trebuie cineva care să-i însoţească în Franţa şi să rămînă cel puţin un anumit timp acolo ; un creier sănătos. M-am gîndit la dumneata.

— Sunt la dispoziţia dumneavoastră, sir.

Indignarea anterioară a lui Austin nu rezistă în faţa perspectivei ameţitoare de a fi amestecat în această aventură. Tocmai era pe cale să se exprime în termeni mai entuziaşti, cînd doctorul îi tăie vorba pe un ton morocănos :

— Să nu-mi spui că eşti şi dumneata voluntar. Te-am desemnat, asta-i tot.'

— La ordinele dumneavoastră, *sir.*

— Iată... totuşi mi-ar plăcea să fiu convins că accepţi CU dragă inimă.

— Din adîncul inimii, *sir,* făcu tînărul cu o grabă ca- re-i smulse şefului său un surîs palid.

— Perfect. în seara asta vom studia deci în amănunt misiunea şi te voi prezenta lui Claire. Ai să vezi, e o fată simpatică, hotărîtă ; un adevărat caracter, cred.

— Nu mă îndoiesc, *sir.* Ghicesc motivul purtării sale. Nu poate suporta ideea că fratele ei a dat greş. Vrea să-i răscumpere greşeala şi să salveze onoarea familiei. Este foarte frumos !

Doctorul Fog îl fixă cu privirea sa pătrunzătoare şi declară-cu un accent straniu ;

— Eşti foarte perspicace, tinere Apropó, am uitat să-ţi spun, dar'ai ghicit, fără îndoială, că-şi adora fratele, îl adora, Austin, şi avea pentru el o admiraţie mare.

După felul în care rostise ultimele cuvinte, se părea că aşteaptă un răspuns. Dar acesta nu veni. Austin rămase mut, descumpănit de perceperea confuză, la patronul său, a unui gînd ascuns, tradus prin, nuanţe subtile. Doctorul nu insistă şi-l ccncedie. Dar, cînd să iasă pe uşă, Fog se lovi peste frunte :

— Era să uit... i-ai găsit un nume ? *

— Nu, *sir.* încă nu m-am gîndit la asta.

— Ei bine, eu, incnipuieşte-ti, arn avut c idee năstruşnică noaptea trecută, spuse e] cu un aer *de* falsă modestie. M-am gîndit la Arvers. Ce spui de asta ?

— Arvers ?

— „Sufletul meu o un secret”, declamă doctorul în franceză, pe acelaşi ion satisfăcut. Nu prea ştiu, de altfel, ce fantezie mi-a trecut piin cap... Totuşi nu văd nimic altceva mai bun pentru el dccît acest nume : ATvejs

Avea intr-adevăr aerul de a fi făcut o descoperii o picţÎGasă şi Austin cugetă, plecând, că însuşi diavolul ax? uneoi i în el ceva pueril.

MISIUNEA REZERVATĂ Iui Arvers era simplă. Cel puţin astfel i se păru Iui Austin, care se întrebă de mai multe ori dacă ca nu era doar pretextul unei intenţii secrete a doctorului Fog. Admitea cu greu necesitatea de. a fi trimişi în Franţa doi agenţi (şi în plus el însuşi a cărui singură sarcină era să-i supravegheze pe ceilalţi), de a fi organizată o operaţie nocturnă de paraşutaj, şi toate acestea numai pentru ca Arvers să poată avea cîteva întîlniri cu un neamţ dispus să vîndă anumite informaţii aliaţilor,

Instrucţiunile date- lui Arvers se rezumau într-adevăr La următoarele : imediat după sosirea sa în Franţa, trebuia să se instaleze într-o vilă situată aproape de Rance – printr-o întîmplare curioasă nu departe de satul lui Morvan, unde probabil că încă mai locuia mama acestuia. Acolo îl va întîlni periodic pe Gleicher, trădătorul neamţ, un industriaş care venea din cînd în cînd să se odihnească în vila vecină. Va primi informaţii şi le va plăti după importanţa lor. Vila îi şi fusese reţinută ; iar Gleicher fusese prevenit că urma să i se adreseze lui Arvers. ceea ce spunea mult despre mijloacele de care dispunea doctorul Fog şi făcea încă şi mai bizară dorinţa sa de a trimite acolo un agent suplimentar. Informaţiile urgente urmau să fie transmise prin radio. Un mesager avea să vină din cînd în cînd să ia documentele mai voluminoase, jucând, prin urmare, un rol de cutie de scrisori.

Cit despre el. Austin. trebuia să rămînă în umbră fără să întră, în principiu. în raport cu neamţul. Misiunea sa era de a supraveghea echipa şi de a se

asigura că ea se comportă bine. Punctul capital pentru doctorul Fog era Arvers, conduita şi reacţiile sale în anumite împrejurări. Discută multă vreme cu Austin despre acest subiect, fără să-i dea instrucţiuni prea precise, dar atrăgindu-i atenţia asupra chestiunilor pe care le credea interesante.

— Problema esenţială în această lume, şi deosebită pentru noi, Austin, constă în interacţiunile spiritului şi ale fizicului, deci ale trupului şi ale sufletului. Vreau să ştiu cum se prezintă problema asta în ceea ce îl priveşte.

•Austin se puse pe treabă cu ardoarea tinereţii şi cu o curiozitate firească pe care comportarea doctorului i-c ascuţise şi mai mult. Nu-l părăsi deloc pe Arvers în timpul perioadei pregătirilor... în ajunul plecării voi să-i împărtăşească doctorului anumite observaţii, dar acesta îl opri cu un cuvînt. 11 întrebă foarte simplu dacă socotea că totul va merge bine şi, la răspunsul lui afirmativ, îi spuse să plece şi-i ură noroc. Alte treburi îi solicitau acum atenţia.

Aşa că Austin fu paraşutat în Franţa o dată cu ciu-data .pereche. Rămase aici trei luni de zile, neschimbînd cu şeful său decît scurte mesaje. După acest răstimp, Arvers şi Claire se instalară la vilă, trecînd drept tineri căsătoriţi. Claire, cunoscută în regiune, îşi păstrase identitatea adevărată. Se presupunea că făcuse o lungă escapadă, în zona liberă, cu amantul ei şi că se reîntorsese acasă după ce se măritase cu el. Amîndoi aveau hîrtii în regulă. .

Gleicher, informatorul neamţ, venea Ia intervale regulate să-şi petreacă *week-end-u.].* în vila vecină, unica locuinţă pe o rază de doi kilometri, şi-l întîlnea pe Arvers în condiţii de siguranţă ideale. Claire transmitea informaţiile prin radio, operînd cînd în vilă, cînd în spatele prăvăliei mamei sale, singura persoană din ţinut care era la curent cu activitatea sa clandestină^ Bătrîna se oferise să-i ajute, şi Austin, după cîteva ezitări îi acceptase serviciile. La ea venea din cînd în cînd un mesager să ia scrisorile, Arvers neavînd legături directe cu el. Doctorul Fog. ceruse acest lucru. Experţii din Londra se arătau satisfăcuţi

de informaţiile culese astfel.

Austin, care locuia la Rennes într-un refugiu, de asemenea necunoscut lui Arvers, se vedea din cînd în cînd

cu perechea, în îritîlnirî secrete, şi constata că fiecare se achita bine de sarcinile sale. Socoti că nu mai are mare lucru de făcut şi se simţi uşurat cînd primi un mesaj de IA doctorul Fog, prin care i se comunica să se întoarcă în Anglia dacă situaţia nu-i mai solicita prezenţa. Cum rceasta era şi impresia sa, se pregăti de înapoiere , şi un mic avion veni într-o noapte să-l ia.

A doua zi, se regăsi în cabinetul doctorului. Acesta, contrar atitudinii indiferente pe care o avusese la plecare, părea nerăbdător să-i asculte raportul şi să cunoască rezultatul observaţiilor sale. îl invită să nu omită nici un detaliu semnificaţi*/

— Ar trebui şă încep, *cir,* eu stagiul pe care l-am făcut înainte de plecare într-un centru de paraşutaj. N-am stat decît cîteva zile, timpul necesar ca să primim o* instrucţie teoretică elementară şi să efectuăm cinci salturi , dar am trăit acolo, alături de ei, permanent,

—■ Bun, făcu, doctorul. Atunci ? Reacţiile în faţa perspectivei unui salt cu paraşuta sunt importante, tn general este o problemă extrem de instructivă, impresionantă pentru anumite firi. Am cunoscut oameni curajoşi care erau incapabili să se arunce în vid. îmi amintesc chiar că l-am supus acestui test pe un căpitan ; un adevărat dur, ie asigur. îşi dovedise de o sută de ori valoarea pe pămînt ; ci bine.,.

Pomenea de probe, de teste, ca şi cum ar fi fost vorba de experienţe de laborator, Austin surîdea astăzi, regăsind la el o atitudine familiară care-i cauzase altădată o anumită stare supărătoare,

— Ei bine, fu demn.de milă,, cumplit, întregului echipai i-a fost ruşine de el. Cînd i s-a dat ordin să sară, s-a agăţat de oameni, de obiecte, de tot ce se putea agăţa.

. Zgîria carlinga cu degetele. Cum se pregăteau să-l arunce cu forţa, s-a rugat, da, s-a rugat cu lacrimi în ochi ca să-i dea drumul... O zdreanţă, Austin, şi, ţi-o repet, ora un erou. . • •

— Lucrurile nu s-au petrecut astfel, *sir,* nici cu el> .nici cu mine, deşi nu .mă omor după aşa ceva, vă

asigur.

- Cit despre ea,- trebuie, să vă semnalez de îndată, *sir,* ea mi-a stîrnit admiraţia . ….

— într-adevăr ? •

Austin părea să fi păstrat, în ceea ce-j privea, o amintire amară din experienţa de paraşutist

— Ca să-ţi păstrezi sîngele rece în permanenţă, cum făcea ca, în cursul unei asemenea ucenicii, trebuia să îJ fost sau într-adevăr o brută perfectă, ceea ce nu era cazul ei, sau bine susţinut, anesteziat de un sentiment destul de profund, destul de violent, pentru ca frica să devină derizorie şi să-ţi suprime reflexele.

— Te-am prevenit că va exista pasiune în sinul eclh-pH noastre, spuse doctorul Fog.

— Ea era perfect *detaşată, sir :* ăsta o cuvîntul, detaşată. în timpul acelor cîteva zile, sunt sigur că nu s-a gin- • dit o singură dată la faptul că avea să se arunce în gd de la trei mii de picioare. Bravura ci era firească ; n-»» costa nici un efort. Mînca exact ca de obicei ; vorbea în ritmul ei obişnuit : adică puţin. Considera acest stagiu ca o formalitate neînsemnată... O idee fixă, nclăsînd loc DICJ unei senzaţii, iată impresia pe care o aveam despre această fiinţă, sir.

— Poate că ora simpla exaltare a patriotismului ! •

— Poate, răspunse Austin pe acelaşi ton neîncreză- . tor pe care-l avusese doctorul făcînd această supoziţie. Se priviră un moment în tăcere, apoi el remarcă.intenţionai :

— Ea nu-l părăsea din ochi.

— într-adevăr ?

— Nici un minut, nici o secundă, sir J

— Asta nu mă miră peste măsură, /¿isc doctorul visător... iar el ? Vorbeşte-mi despre el.

— El s-a comportat ca un om curajos, dacă asia o cec-a ce vreţi să ştiţi. Pentru amănunte...

— Asta este, da, spuse repede doctorul cu un atr lacom. Să trecem la amănunte.

— în ajunul; primului nostru salt după-amiaza, în cursul unei repetiţii parţiale într-un avion ia sol, am început Siî observ la el anumite simptome : absenţe bruşte, accese de paloare ; nimic decît lucruri normale la urma- urmelor. Seara. în cursul rnesei, cred că n-nvea-poftă* de mîncare ; şi totuşi... •

—- Şi totuşi ?

A u st în continuă^ cu sprâncenele încrunt ut 2 intr-un

■ fort vizibil ca să-şi amintească scena.

— S-a servit intr-un mod foarte copios... oh, nu asia 1 fost intenţia lui iniţială, am băgat de seamă. Era pe-punctul de a da la o parte farfuria după ce~îmbuease doar o înghiţitură, cînd privirea i se încrucişa cu cea a lui Claîre. V-am spus că ea nu pierdea nici unul din gesturile lui. nici chiar Ia masă. Repede el s-a schimbat la faţă ; trăsăturile i s-au crispat. Şi-a apropiat farfuria şi s-a servit cu o porţie uriaşă.

— Excelent, murmură doctorul Fog, frecîndu-şi mîi- niîc. Şi a mîncal tot ?

— La început am crezut că nu va putea. Işi ducea furculiţa la gură cu un gest de copleşire. Mesteca cu greu, ti simţeam efortul. Mi se părea că văd prin el progresia dureroasă a alimentelor. Fiecare centimetru îi provoca unspasm în tot trupul. Părea încolţit.

— Excelent, repetă doctorul. Văd că ai observat bine... —• Nu atît de bine ca ea. nu atît de bine ca ea, *sir,.* strigă' Austin cu o bruscă supraexcitaţie. Doamne, îl devora cu privirea. Cînd el a- rămas astfel imobil, gata să

. leşine, trupul ei s-a aplecat asupra lui ca peste o pradă.. Era intolerabil, vă asigur. Voiam tocmai să fac o remarcă» oarecare, ca să pun capăt acestei manevre, cînd el şi-a dat seama. Atunci, s-a încordat. A avut o tresărire. Toţi muşchii i s-au contractat. A izbutit să-şi recapete un aer iproape firesc, A înghiţit, *sir,* a înghiţit nu numai dumicatul care-i rămăsese în gît, dar a terminat de mîncat tot ce avea în farfurie. Sigur, pe urmă a devenit foarte palid. A surâs : da, a reuşit să surîdă şi a rostit un cuvînt de scuză. Apoi s-a ridicat şi a ieşit.

Ea l-a urmărit cu ochii, cu trupul mereu înclinat în direcţia sa, ca atrasă de un magnet. El reveni după cîteva minute. Sunt sigur că se dusese să verse. Era la fel de palid, dar încă suriaea. Se aşează din nou. Privirea i se încrucişa cu a Clairei. Luă un aer de

sfidare... acelaşi pe care-l avu şi a doua zi. după primul salt cu paraşuta-.

Doctorul, care părea foarte interesat de această povesti re despre cină reîncepu

. ’— Un minut... Toate astea sînt captivante. N-o lua prea repede. Deci am rămas la cină...

— La cină, da, repetă Austin, pe care amintirea acestei scene părea să-l emoţioneze într-un mod surprinzător. Deci a privit-o pe Claire drept în faţă ; şi ştiţi ce-a făcut atunci, *sir ? N-o să* credeţi.,. . .

— Cred că ghicesc, spuse calm doctorul Fog.

— S-a mai servit încă o dată şi chiar cu o porţie zdravănă î. .

VI

— S-A SERVIT DIN NOU, întra-devăr, repetă doctorul Fog.

Existau cel puţin două elemente insolite în acest dialog : vehemenţa pe care o punea Austin ca să raporteze acele detalii triviale şi atenţia profundă cu care asculta doctorul, fiecare părînd să le atribuie în mod implicit o semnificaţie transcedcntă.

— Parcă-l văd, *sir.* Redevenise slăpîn pe el. A întins mai întîi lui Claire platoul, apoi mie, cu gestul unui om de lume şi la, refuzul nostru, s-a servit din nou. Asta-i lot în legătură cu masa, *sir;* dar am profitat de acea seară, cînd eram cu toţii laolaltă, pentru a-i expune misiunea sa. A fost decepţionat şi nu s-a putut abţine să nu protesteze. Solicitase, mi-a spus, un post activ. Asta era ceea ce voia : acţiune. Repetă de mai multe ori acest cu- vînt,/CU o insistenţă înverşunată. I-am explicat că dădeam o mare importanţă legăturii cu Gleicher şi am declarat că acţiunea va veni poate pe urmă. Consimţi. Am ajuns atunci la unele detalii : cum aveau să-şi justifice prezenţa lor la vilă,.. Le-am expus amîndurora punctele mele de vedere : vor fi nişte - tineri căsătoriţi căutînd izolarea şi calmul de la ţară,

— Ţî-am lăsat mînă liberă în legătură cu acest subiect. Ai socotit deci că puteau să joace acest rol în- tr-un mod oarecum verosimil ?

— Ezitam încă, dar în seara aceea mi-a venit ideca, datorită felului în care-l supraveghea ea în orice moment, cu o privire neliniştită, geloasă, cît şi datorită felului lui de a reacţiona. •

— înţeleg, făcu doc torul freci ndu-şi mi ini le. Deci le-ai spus...

—■ Mi-am luat aerul meu de ..serviciu secret"', sir, şi le-am declarat : „De îndată ce veţi fi în Franţa, ba chiar de-acum, va trebui să vă comportaţi în orice împrejurare ca o pereche de iubiţi, îndrăgostiţi orbeşte. Războiul nu contează pentru voi. N-aveţi alt gînd decât dragostea. Ea trebuie să reiasă din fiecare gest al vostru, din fiecare privire".

Doctorul Fog îl privi pe tînărui său colaborator cu *o* surpriză amestecată cu oarecare admiraţie.

— Le-ai spus asta ?

— Nu era de datoria mea ? Nu trebuiau să intre în. pielea personajelor lor ?

— Sigur. Şi ţi-au urmat instrucţiunile ?

— Cuvînt cu cuvînt, *sir,* cu un succes uimitor, ‘

— Nu le-ai cerut să împartă acelaşi pat ?

— N-am mers chiar pînă acolo, spuse Austin.-

Se priviră în tăcere, apoi Austin continuă cu aceeaşi curioasă însufleţire care punea stăpînire pe el cînd vorbea' despre Claire. ‘ -

— Dar, sînt convins, *sir,* că ca rt-ar fi făcut nici o obiecţie. E obsedată de o idee fixă, sunt sigur de asta. S-ar culca şi cu o caracatiţă, dac-ar fi necesar .scopului pe care-l urmăreşte, poate chiar şi cu el, şi asta cu aceeaşi detaşare de care a dat dovadă în proba cu paraşuta. ’

— Şi el ?

— N-a ridicat obiecţii. Esenţialul este aparenţa şi oi se străduie atît de bine, îneît te-ai putea înşela asupra adevăratelor lor sentimente. Atitudinea lor instinctivă ar fi putut să înşele pe oricare observator. Acest soi de interes pătimaş pe care ea îl manifesta faţă de el şi care se traducea printr-o serie de priviri furişe sau insistente, privirile neliniştite prin care răspundea el la această supraveghere permanentă, toate acestea m-au frapat deodată, v-ăm mai spus. Totul putea fi interpretat ca semnele unei iubiri, profunde. Am impresia ,că -am utilizat, cum nu se poate mai bine, sir, reflexele lor'fireşti, aşa cum mi-

aţi recomandat.

— încep să mă întreb clacă nu eşti mai abil decît mine, tinere, spuse doctorul Fog visător. îţi prezic o curieră strălucită.

— Un cuplu ciudat, *sir,* murmură Austin, pe care anumite amintiri îl mai frămîntau încă. Mi-i imaginez în acest moment unul lingă altul, în intimitatea acelei vile pierdute în pădure, fiecare dintre ei adîncit în gîndurile sale...

— Să procedăm în ordine, spuse doctorul Fog. Salturile ?

— TotuLa mers bine... Ajung repede şi la para^utajul deasupra Franţei, *sir,* dacă-mi îngăduiţi. A fost identic cu salturile de antrenament. E un fapt curios, pe care mi l-au semnalat cei de profesie : cu groaza asta nu te obişnuieşti.

— într-adevăr, groază ? remarcă doctorul pe un ton perfect detaşat.

— O atrocitate, *sir.* A'l cincizecilea salt e la fel de impresionant ca şi primul ; al o sutălea ţi -se pare ca al cincilea. Fie că te arunci de la trei mii sau de la zece mii de picioare, deasupra unei cîmpii sau al unui munte inaccesibil, fie că jos te aşteaptă o ceaşcă cu .ceai sau o rafală de mitralieră, teama este aceeaşi. Ca să no întoarcem Ia Arvers, în Anglia ca şi pe cerul duşman, ora la fel de livid, dar a sărit mulţumitor.

— Şi ea ?

— Indiferentă. N-aş fi crezut cu putinţă acest lucru... dar trebuie să vă vorbesc puţin despre el.

înainte de plecare, în timpul aşteptării într-o popotă, mi-am dat seama că el pălea din ce În ce. -Sîngele i se retrăgea treptat din obraz. Deasupra Mării -Mînecif, cînd şeful de echipaj ne-a dat voie să.fumăm, i-am putut vedea din nou faţa la lumina unui chibrit. .Eram gata să scot un strigăt. Cred că nici un linţoliu n-a acoperit vreodată ceva mai cumplit. Totuşi, în umbră, nimic nu-i trăda această stare : sau aproape nimic. A izbutit chiar dc mai multe [a]ori să şi vorbească, şi trebuia să fii ateriţ, cum eram cu, ca să-ţi dai seama dc efortul lui ; un efort probabil su-

praomenesc. Ba chiar îmi amintesc – pe moment am

socotit că acesta era un semn de eroism, ca să-mi arate ca avea sînge rece şi că era capabil' să-ini respecte sfaturile în orice împrejurare – că acolo, în acel avion, s-a arătat prevenitor faţă de amica sa. Avu faţă de ea purtări tandre, gesturi caline, şi murmură cuvinte de îmbărbătare de care ea n-avea nevoie. Discordanţa între aceste maniere şi masca pe caro o zărisem... era halucinantă, *sir !*

— în sfîrşit, a sărit ?

— A sărit ; dar în cele cîteva secunde care au precedat apariţia semalului verde am crezut că se va prăbuşi. Făcusem rămăşag cu mine însumi,.. Şi cu aveam nevoie să mă gîndesc la altceva, *sir.* N.u-i mai vedeam trăsăturile, dar contracţia lor crea un fel de tensiune în tot spaţiul înconjurător. Intr-adevăr., sir, mi se părea că bătăile inimii sale făceau să vibreze carlinga. I-am pus o întrebare a fost incapabil să-mi răspundă. Doar atît, sir ; şeful de echipaj n-a observat nimic ; nimeni în afară de mine... şi de ea, desigur, ea care, ca şi mine, ba chiar, mai mult docil mine, spiona din umbră manifestările subtile ale spaimei. Stătea acolo, aplecată în faţă. Aştepta, nădăjduia cu o dorinţă nebună... oh. sir, ştiu acum, am înţeles ce nădăjduia ea ; o ştiţi şi dumneavoastră tot atît de bine ’

Doctorul Fog îşi înălţă capul, fără să răspundă, şi-l rugă să continue.

— Cînd lumina verde s-a aprins, cînd po-ul a încetinit, o fracţiune de secundă, nu mai mult, el a ezitat. Ziceam că i se decidea soarta şi în timpul acestei străfulgerări am socotit că am cîştigat rămăşagul. Şi ea la fel, a crezut şi ea. în victoria ei. Ea nu se gîndea decît la asta, *sir !* Groaza vidului n-avea nici o influenţă asupra ci. Parcă şi auzeam, strigătul de triumf pe caro avea să-l scoată, dar acesta n-a mai ţîşnit de pe buzele fetei, căci el sărise. Sunt convins că Arvers a perceput ca şi mine toată violenţa dorinţei ei. Era aproape frîntă în două deasupra lui şi, în spaţiul acela îngust, se crease un fel de magnetism, stabilindu-se între noi un soi de comunicare spirituală-. Asta l-a izgonit afară din avion, *sir !...* Am sărit şi noi, la rîndul nostru.

«
—*
io

VH

AUSTIN AR FI VRUT SA di a unele amănunte eu privire la sosirea lor, să explice cum izbutiseră să se regăsească, jos, pe pămînt, noaptea, şi să ajungă la adăpostul prevăzut, cum se instalase pej tchea la vilă şi cum se prezentase Gleicher. Băgă repede de seamă că toate astea nu-l mai interesau ci tuşi de puţin pe doctorul Fog, care-l readuse la subiectul său favorit : Arvers şi reacţiile acestuia în' anumite împrejurări delicate.

— Nu mai am mare lucru să vă semnalez, *sir.* Totuşi întîmplarea m-a făcut să asist la o scenă destul- de sugestivă. E vorba de incidentul cu soldatul neamţ beat ; •ar fi putut să iasă rău. Asta n-are cîtuşi de puţin legătură cu misiunea noastră şi nu prezintă interes decît din punct ■de vedere psihologic. •

— Ştii bine că indicaţiile de natură psihologică sunt li; ana mea favorită,-murmură doctorul pe un ton morocănos. Istoriseşte-mi povestea dumitale cu soldatul neamţ b< at.

Au st în începu, fără să se lase rugat.

— Era la puţină vreme după instalarea lor. Aveam nevoie în ziua aceea să vorbesc cu amîndoi şi le-am fixat c întîlnirc la Rennes, în faţa unui mare cinematograf. Ticbuia, ca de obicei, să luăm locuri împreună şi să ne aşezăm pe scaune alăturate. Am sosit cu mult înainte de OJ a prevăzută. Ca să-mi treacă timpul, am intrat într-o cafenea pustie. Tocmai mă aşezasem într-un colţ întunecat, când intrară şi ei în acelaşi local. Veniseră mai de- va-rne şi avuseseră aceeaşi idee ca şi mine. Nu le-am semnalat prezenţa mea. Eram ascuns de un perete despărţi tor. Aplecîndu-mă puţin, puteam să-i observ fără să fiu văzut.

Doctorul Fog aprecie această tactică.

— Excelent. Se întîmplă rar şi adesea este de

mare preţ să poţi examina subiecţii fără ca ei să bănuiască.

— Am putut să verific mai întîi că fiecare respecta cu scrupulozitate instrucţiunile melc, chiar în acel loc unde erau necunoscuţi. în aparenţă, ei alcătuiau un cuplu perfect de îndrăgostiţi. Eu însumi, sîr, am fost un moment pe punctul de a fi înşelat. O idee bizară mi-a străbătut creierul. M-am întrebat dacă nu cumva se iubeau cu adevărat.

— S-au văzut situaţii ovoluînd într-un mod mai extravagant, spuse doctorul Fog ; dar, în ceea ce-i priveşte, , lucrul rn-ar li mirat.

— Asta m-ar fi surprins şi pe mine, *sir.* De altminteri această bănuială fu repede risipită. Timpul trecea. Mă pregăteam să chem chelnerul şi să mă duc primul la în- tîlnire, cînd un soldat german intră în cafenea. Sosirea sa produse neplăcere. Era beat. Se proţap! dinaintea tejghelei, în faţa lor, şi comandă o băutură pe care chelnerul i-o servi în silă. El se întoarse atunci spre cei doi şi începu să-i fixeze cu insistenţă. Atitudinea sa era atît de obraznică, îneît chelnerul se opri din aranjatul paharelor ca să se uite la el. Mi-am întîrziat plecarea şi aşteptam, interesat de comportamentul lui Arvers. Mai întîi el se făcu foarte roşu şi se prefăcea, împotriva oricărei verosimilităţi, că nu bagă de seamă atitudinea soldăţoiului. întorsese capul în altă direcţie şi părea în mod miraculos absorbit de contemplarea unui mare orologiu. Cînd soldatul începu să rînjească mai tare, el îşi schimbă din nou culoarea şi deveni aproape la fel de palid ca şi în avion. Celălalt, ară- •tînd-o pe Claire cu bărbia, rosti o vorbă obscenă într-o " franceză stricată. Trăsăturile lui Arvers se crispară ; nu se putea hotărî să întoarcă spre adversar capul.

• ’ – Un test de cel mai mare interes, remarcă doctorul ' Fog. M-am întrebat întotdeauna cum ar reacţiona în lupta *corp l-a corp.* Dosarul său nu dă nici o indicaţie în acest sens. •

■— E foarte curios, sb\ Căci privind-o pe ca, am încercat o reală surpriză. Avea o purtare insolită. În

loc să rămînă indiferentă, cum era de'obicei şi cum ar fi făcut oricare femeie, ea schiţă un surîs perfid, care era o invitaţie la avansurile brutei. Nu te puteai înşela. Clipirile ei din ochi erau tot atîtea încurajări pentru cl să-şi împingă mai departe provocările. l-l arătă chiar pe tovarăşul ei, cu un gest batjocoritor, înălţînd din umeri şi privindu-i în faţă pe beţiv. Chelnerul, căruia manevra nu putea să-i scape, îşi manifestă indignarea ciocnind violent paharele.

Arvers, cu capul întors, nu putea să-şi păstreze la infinit poziţia. Se întoarse spre ca în momentul în care soldatul, aţîţat de ocheadele ei, îi făcea în mod direct o propunere grosolană. În timp ce se întorcea, Arvers, rosti cîteva cuvinte în şoaptă. Se opri scurt, în mijlocul unei fraze al cărei sens îl ghicisem. Făcea aluzie la întîlnirca noastră şi îi spunea, cu o indiferenţă afectată, că era vremea de plecare dacă nu voiau să întîrzie. N-am uitat un singur amănunt din această comedie, *sir.* Arvers se întrerupse, vocea i se stinse chiar în momentul în care privirea lui o întîlni pe cea a tinerei femei, al cărei surîs, destinat la început neamţului, îşi schimbă ţinta şi semnificaţia. Lui i se adresa acum acel surîs batjocoritor, plin de dispreţ. Atunci, *sir,* el deveni şi măi palid şi i-am observat în mod. distinct un tremur al piciorului. Ea îl măsură astfel cu privirea cîteva secunde, apoi la rîndul ei vo/bi. Accentul îi exprima un teribil dispreţ şi totodată o intensă satisfacţie... Nu ştiu dacă mă fac înţeles cu claritate, *sir.*

— Nici nu se poate mai clar, spuse doctorul. Văd scena ca şi cum aş fi fost acolo.

— Ceea ce m-a surprins a fost deznodămîntul, declară Austin. Acolo, am pierdut încă un rămăşag.., Claire vorbi, deci răspunzînd la remarca lui.:

— Ai dreptate, dragă V-am spus că-i .zicea „dragă’* ?... Oh, îi văd pe amîndoi singuri în vila lor ; *sir,* noi facem o meserie inumană 1

— Bagi de seamă asta, spuse doctorul, abia în momentul în care începi să te .pasionezi pentru această meserie... Ea i-a spus deci : „Ai dreptate, dragă../*

— Cu un dispreţ’ zdrobitor, insistînd în mod perfid asupra fiecărui cuvînt : ,.Ai dreptate, dragă..., e *mult mai bine* să plecăm. *A venii timpul* să ieşim de aici Şi se ridică.

— Un minut, spuse brusc Ar.vcrs.

Tresării, Vocea sa, dintr.-o dată schimbată, părea a unui alt individ şi mă. uitai în mod stupid prin sală ; era el, dar atitudinea lui suferise o profundă modificare. Cu o clipă mai înainte era aproape o zdreanţă. Acum avea un aer autoritar. Mai observai —- cred că am să devin un excelent observator, *sir* –, mai observai că tremurul nervos al piciorului încetase. Gesturile îi erau hotărîte, dar aveau o rigiditate mecanică... Un automat, asta era, un automat ascullînd de o impulsie, de o voinţă străină. Şocul provocat dc faptul că fusese dispreţuit declanşase această metamorfoză.

— Un minut, dragă, repetă el, obligînd-o să se aşeze clin nou.

înconjură masa, merse către soldatul care îl privea rin jind cum se apropie, se opri în faţa lui şi-l pălmui cu toată puterea. Apoi se reîntoarse către ea şi ochii îi erau luminaţi de fulgerul triumfului. Ea ? Ea îşi plecă încet capul, cumplit de dezamăgită. Pe urmă... Pe urmă, sir„. el păru să sg potolească ; imobil, dezarmat în faţa adversarului, incapabil cred de vreo ripostă în caz dc atac. Tremurul piciorului reîncepu. Nici nu mai respira.

— Un moment dramatic, fără îndoială, remarcă doctorul Fog.

— Tensiunea scăzu, din fericire, prin chiar atitudinea celui răspunzător. Acesta rămase descumpănit, şovăitor, apoi izbucni într-un rîs enorm. Era prea beat, ca să se bată. Murmură ..prieteni"', le întoarse spatele şi reîncepu să bea.

— Acum putem pleca, dragă, spuse din nou Arvers, cu o voce tremurătoare, cu modulaţii carc-i scăpau de sub control. Era la capătul puterilor. Ea se ridică să i se alăture. îi priveam ieşind pe jumătate înlănţuiţi, în timp ce chelnerul se înclină foarte adine în faţa lor.

— în concluzie, întrebă doctorul Fog, eşti mulţumit de echipa noastră ? •

— Destul de mulţumit, *sir,* cu toate că această atitudine a Clairei mă îngrijorează. Sunt de altfel mai puţin satisfăcut de propriul meu rol.

— Fiecare cu specialitatea sa. Ce te deranjează ?

O clipă. Auslin păru să manifeste o anumită ciudă. St decise să pună o întrebare :

— lată. .sir. Oare Claire n-a primit vreo misiune din p; rtea dumneavoastră fără ştirea mea ?

— Ce vrei să spui ?

— Nu i-aţi încredinţat sarcina de a-l supraveghea, de a-l spiona ?

— Nu. Austin, răspunse doctorul cu hotărî re. în dumneata mi-am pus toată încrederea în privinţa aceasta. Dar prevedeam că ea o va face şi cred că este util. Presupun că n-ai nici cea mai mică îndoială asupra motivului conduitei sale ?

— Nici una ’ exclamă Austin. Am fost nebun să-mi închipui că avea intenţia de a răscumpăra crima fratelui ei. Să fim serioşi .' Nici o clipă *sir,* ea n-a admis trădai'ea acestuia. Nici o secundă ea nu l-a crezut vinovat.

—- Nici o secundă. Prefer să-ţi las sarcina de a descoperi dumneata însuţi acest lucru.

•— Ea n-are decît o idee, o ambiţie, *sir :* să dovedească nevinovăţia fratelui ei. Dar dacă acesta e nevinovat, dacă nu el e cel care a vorbit...

Se opri. Doctorul Fog îi preciza gîndul după ci leva clipe de tăcere.

— Cineva a vorbit. Austin. Şi dacă col care a vorbit nu c Morvan... ■

— Nu se poate, sir. De ce ar fi insistat alîta să se reîntoarcă acolo ? N-avea decît să stea liniştit. Ar fi aşteptat sfîrşitul războiului în biroul său.

Doctorul ridică gînditor capul şi nu răspunse la întrebare. .

— în orice caz. spuse el, nu trebuie să te mire dacă ea se foloseşte de orice prilej ca să-i măsoare curajul şi

să-i sondeze adîncimca. .

.

— Ea nu se mulţumeşte să se folosească de nc-'ste ocazii. Se pricepe şi să le provoace. Asta e ceea ce mă nelinişteşte. îşi bate joc de război şi de duşmani.

— Şi el e la fel poate, spuse doctorul Fog. Pentru asta suntem noi aici, ca să orientăm pasiunile intr-un sens util intereselor ţării. Şi, în aceeaşi ordine de idei, consider esenţial ca el să se simtă observat.

— Observat, *sir !* Vreţi să spuneţi pindit. spion?/, urmărit. Mai întîi de mine ; a ghicit de ce mă aflam eu IÎCO'O. Oh, dacă l-aţi fi văzut supra.veghindu-se în fiecare moment, ezitînd să facă col mai banal gest, de teamă ca «. : să nu-l interpreteze ca o slăbiciune, silindu-se să elimine din atitudinea SÓI tot ceea ce ar putea sugera umbra fricii [1] Nu găsiţi înfricoşătoare, *sir,* obligaţia de a-şi impune în orice clipă reflexe de erou ?

— Este ceea ce-ne trebuie în serviciu. Austin, spuse, doctorul Fog cu calm ; oameni care să se conducă în orice împrejurare ca şi cum ar fi eroi.

— Şi ei trăiesc laolaltă ; el trebuie s-o trateze în permanenţă ca pe o femeie adorată ; şi n-o are decit pe ea !

-— Sigur. Există inamici fireşti ai tuturor agent Hor noştri : Gestapoul şi Abwehrul. Dar el a plecat voluntar...

— Nu mă gîndeam la.ei. Mă gîndeam la mama Chm ci.

- Ea e la curent cu tot...

— Fără îndoială... Ce fel de femeie este ?

— Nu va vorbi pentru nimic în lume ; dar pot ; :râ că e mai rea ca fiică-sa. *sir.* E gata la orice şi că, numai ca să-şi reabiliteze fiul. Autoritară. Am impresia că fata e novice pe lîngă ea.

-— Bine ai făcut că i-ai acceptat serviciile.

— Poate ; dar n-aş vrea pentru nimic în lume să fiu ■ în locul lui Ar vers.

— Nici eu, admise doctorul Fog. Numai că... •

Recurse la un ton bizar, pentru a adăuga', în timp ce-l privea pe tînărul bărbat drept în ochi :

— Numai că, Austin, fiu mi-ar plăcea cîtuşi de puţin • nici să fiu în locul lui Morván.

PARTEA A TREIA

ARVERS AVU O TRESĂ-rirc şi deschise ochii, aşteptînd să audă zgomotul storurilor din camera vecină. înainte chiar de a-şi fi venit în fire, simţi contracţia dureroasă a tuturor organelor. Răul trupului i-l deşteptă şi pe cel al sufletului său neliniştit. Acesta era modul odios în care se trezea în fiecare dimineaţă : timp de mai multe minute, în acel moment, fizicul şi psihicul lucrau unul asupra celuilalt, urmînd legile unui mecanism nemilos.

în cameră se filtra putină lumină. Printre umbrele ai căror contur începea să se precizeze, soba cu lemne, drept în faţa patului, îi apăru o dată mai mult ca o fantomă sinistră, aşezată acolo de mina unui demon, pentru a-i reaminti un infern îndepărtat. S-ar fi debarasat bucuros do această unealtă blestemată, ar fi mutat-o cel puţin din loc. ca să n-o mai aibă astfel sub ochi, la deşteptare, dai' nu cuteza : Claire ar fi-băgat cu siguranţă de seamă. Imaginaţia ei ostilă şi perversă ar fi brodat multe în jurul acestui gest simplu şi ar fi sfîrşil prin a-i găsi o semnificaţie tendenţioasă. Cunoştea reaua voinţă a spionajului ei continuu.

îi pîndi pasul. în camera vecină, tresărind cînd ca se apropie de uşa de comunicaţie. Pocnetul obloanelor, trîn- tile cu brutalitate. îl trezise. Claire nu lua nici o măsură de precauţie, dimpotrivă. Ea ştia că ol nu adormea niciodată înainte de răsăritul soarelui şi se străduia să nu-i lase nici un răgaz. Cînd zgomotul

paşilor ei se opri, el şi-o închipui nemişcată, cu urechea la pîndă, cu pivirea fixată spre camera sa, ascultîndu-i zgomotul respiraţiei.

Se sculă cu gesturi lente, avînd grijă să nu facă patul să scîrţîie şi merse în vîrful picioarelor pînă la nişa unde linca ascunsă o sticlă cu Calvados prost, li trebuiră mai multe minute ca să descuie încet broasca unui dulap, arun- cînd priviri neliniştite spre uşă. Bău cîteva înghiţituri mici, cu grija de a evita gilgîitul lichidului. Dacă ea ar fi aflat că el înghiţea astfel o doză de alcool la deşteptare, nu s-ar mai fi îndoit că-i lipsea curajul firesc.

După ce bău, rămase un moment nemişcat, timpul necesar ca aburii băuturii să-i ajungă la creier. Apoi puse la loc sticla cu aceleaşi precauţii, dar cu o mînă mai fermă, şi se lungi din nou pe pat. Alcoolul nu era de ajuns ca să-i alunge senzaţia insuportabilă pe care i-o cauza neîncrederea, dar lucra ca un catalizator asupra spiritului său – acel spirit care avea singurul puterea de a elabora antidotul împotriva otrăvii ce-l rodea.

Izbuti să-şi concentreze voinţa, pentru a-şi redeştepta fantasmele favorite şi a-şi crea imaginea eroului său ideal, în fiecare dimineaţă se constrîngea la această operaţie spirituală, care pentru el ţinea loc de rugăciune şi din care culegea noi forţe ca să-şi continue lupta zilnică.

Visa. N-avca nevoie să altereze realitatea, ca jsă iaca să ţîşnească din aventurile sale torentul gloriei care-i era necesar. îi era de ajuns să îndrepte un far puternic asupra anumitor lucruri, ca ele să devină imediat strălucitoare, în detrimentul cîtorva amănunte fără semnificaţie, ce dispăreau în întuneric, Era antrenat de multă vreme în această gimnastică spirituală şi o executa în mod mecanic... Nu era un agent secret de o abilitate şi de o îndrăzneală excepţională ? Nu izbutise să scape prin propriile sale puteri de cel mai înverşunat dintre duşmanii -săi de la Gestapo ? Revenit la Londra, fapt unic, ştia asta, în analele serviciului, n-a insistat să se reîntoarcă în infernul pe care de abia îi părăsise, atunci cînd

primejdiile erau înzecite de prima sa arestare ? Şefii săi rămăseseră uluiţi şi totuşi erau obişnuiţi cu actele' de bravură. Voiau să-l păstreze, să-l ferească de propria sa temeritate. N-ar fi avut decît un cuvînt de spus, sau nici măcar atît – b-nr fi fost de ajuns să rămînă pasiv – pentru a sfîrşi războiul într-un birou. Refuzase .această siguranţă, aruneîndu-se în mod voluntar în prăpastie. Sărise noaptea, dintr-un avion, deasupra ţării unde îl aşteptau cele mai cumplite pericole. Toate .acestea erau adevărate : nimeni nu putea să Ie conteste.

Şi totuşi, şefii săi n-aveau pentru el consideraţia pa care-o merita şi pe care ar fi dorit-o. în faţa acestor dovezi ale valorii sale, ei ar fi trebuit să-i încredinţeze un post care sa comporte responsabilităţi înalte. Se simţea capabil să fie numărul unu al serviciului pentru întreaga Franţă.

Se gîndi îndelung la funcţiile sale prezente, încercînd să se convingă că legătura cu Gleicher avea o importanţă capitală pentru mersul războiului şi că această misiune . era o dovadă a cazului ce se făcea despre el sus de tot. Se gîndea destul de des la asta ; dar în acea dimineaţă efortul său îi depăşea resursele psihice. Nu putea să lase în umbră anumite indicii evidente de rezervă cu privire la el; o rezervă de neînţeles, nejustificată, intolerabilă şi a cărei senzaţie obsedantă împiedica zborul viselor sale glorioase.

Doctorul Fog îl felicitase, sigur, dar îi atribuise un post de subaltern. Acest Austin, un bărbat prea tînăr, îi era şef. El era acela care se ocupa de organizarea gene- raiă, peste capul său, I se lăsase o anumită iniţiativă în pi ivinţa lui Gleicher, dar toate celelalte aranjamente erau făcute fără ştirea sa. Habar n-avea de cel care venea să ia corespondenţa. Claire o ducea ea însăşi la maică-sa. Sigur, acest dispozitiv părea satisfăcut din punctul de vedere □I siguranţei, era firesc ca fata să se ducă des la mamă-sa. La-urma urmei Austin ar fi putut să-l consulte înainte de a fi-hotărît astfel. De ce n-o făcuse ? Era cu putinţă sa nu-l socotească absolut sigur, *reliable,* cum spuneau

englezii ? .

Nici n-ajunse să alunge acest gînd odios şi evocarea mamei lui Morvan îi spori deruta. N-o întîlnise decît G dată. Nu-i putea suporta privirea. Nu se mai dusese niciodată îh sat. Era destul că trebuia să locuiască alături de Lică-sa. •

Hotă rit, visele sale o porniseră pe o pantă proastă. Simţi nevoia să mai bea o nouă înghiţitură de alcool, dur teama că mirosul îl va trăda îl împiedică. Se sculă, de astă dată făţiş, şi împinse obloanele. Vederea vilei vecine, pe care o zărea printre copaci, îi sugera în sfîrşit o teamă consolatoare şi-şi găsi puţin calmul gîndihdu-se la Gleicher. Neamţul trebuia să sosească a doua zi şi se va grăbi ca de obicei să i se prezinte. îi plăcea să-l facă să-i simtă superioritatea şi cunoştea alături de el momente de destindere aproape euforică. îl dispreţuia din tot sufletul. Era un individ de cea mai josnică speţă, care-şi trăda ţara pentru bani. Nu scăpa nici o ocazie să nu-i arate dezgustul şi bucuria lui era dublă cînd Claire asistă la întrevederea lor.

II

PĂRĂSIND RESTAURANtul din Champs-Elysées, unde tocmai îşi oferise o masă delicioasă, stropită -cu vinuri franţuzeşti, pentru care simţea o mare slăbiciune, Gleicher constată că avea încă multe ceasuri în faţa lui înainte de a lua trenul pentru Rance. O maşină îl aştepta jos, aşa că noaptea avea să ajungă la vila unde-şi petrecea unele *iveek-end-uv*\. Îşi terminase toate treburile la Paris. Nu-i rămînea deci: să-şi pregătească întîlnirea cu Ai'vers, ceea ce făcea întotdeauna cu o grijă deosebită.

Fără să se grăbească, ajunse, pe jos, la un imobil modest din cartierul L'Europe". Aici îşi instalase, biroul, deşi avusese posibilitatea să rechiziţioneze un local somptuos ; îi plăcea discreţia. Casa n-avea ascensor. Cu servieta sub braţ urcă pe jos trei etaje cu un pas destul de vioi, dar care trăda o uşoară şchiopătare. Era un om de cincizeci de ani. masiv chel, pur tind ochelari ; în aparenţă, unul dintre acei oameni de afaceri germani, industriaşi sau financiari, care locuiau vremelnic la Paris, absorbiţi de munca lor fără ca din pricina asta să-şi neglijeze distracţiile pe care şi le puteau procura ieftin în capitală. Funcţia sa oficială ora înscrisă pe uşa în faţa căreia ajunse gîfîind puţin. ,,Lucrări în beton. Biroul inspectorului", o funcţie civilă care explica într-un fel cunoaşterea unor secrete militare importante.

Cum urcase cu greu ultimele trepte, atitudinea i se $_{k}$ modifică uşor. îşi îndreptă trupul ; pîntecele păru să-şi diminueze volumul ; chiar şi şchiopătatul păru altfel. Intră fără să bată. îşi lăsă pălăria în vestibul şi

trecu într-una din cele două camere care alcătuiau biroul. Otlo se ridică

să-l primească ; Otto, adjunctul său, avea probabil aceeaşi vîrstă ca şi el. Rigiditatea salutului era, desigur, în spiritul nemţesc, poate cu o nuanţă curioasă în cadrul unei întreprinderi civile.

Fizionomia lui Gleicher exprima acum o autoritate care nu apăruse pe stradă, iar la restaurant cu atît mai puţin, înainte de a se aşeza pe locul pe care i-l cedă Otlo. îşi puse ochelarii pe un colţ al mesei. N-avea nevoie de ei, aici.

— *Spielmaterlal-ul* e gata ? întrebă el.

— Iată-l, Herr Doktor. Branşa noastră specială mi l-a trimis de dimineaţă.

Acel „Herr Doktornu-i plăcu deloc colonelului conte von Gleicher, cx-ofiţcr al Wehrmachtului, pe care o veche rană şi prietenia amiralului Canaris îl incitaseră să intre în serviciul Abwehrului. Dacă titlul acesta era necesar de faţă cu unii martori, Otto, socotea el, ar ii putut, cînd erau numai ci doi, să i se adreseze cu titlul militar.

Simţise adesea nevoia de a-i face observaţie în legătură cu acest lucru, dar se abţinuse de teama ridicolului. Totuşi Otto părea să apese pe acest Herr Doktor. cu intenţia de a-l face pe un amator să simtă servituţile unei meserii în care el era un bătrîn profesionist.

— Totul e bine ? întrebă el, luînd un vraf de documente pe care i le prezenta asistentul său., •

Otto strîmbă din nas şi vorbi sentenţios :

— Rău nu-i, fără îndoială. Ca de obicei, toate informaţiile sunt verosimile şi multe sunt exacte : cele despre care ştim că au ajuns în mîinile duşmanului. Totuşi, Herr Doktor, dacă afacerea devine importantă, cum şi nădăjduim, va trebui ca tehnicienii noştri să facă un efort suplimentar,

*— Intr-adevăr ?

— Serviciile britanice care urmăresc depistarea *Spiel-* moZenal-ului sunt şi ele foarte şirete, Herr Doktor, spuse Otto cu un aer de om experimentat.

După părerea mea, ar fi de dorit ca dumneavoastră să duceţi la bun sfîrşit de

mersul pe lingă şeful branşei noastre speciale, ca să amelioreze viitoarele livrări,

— Bun, făcu sec Herr Doktor. O voi face la. timpul cuvenit, dacă va fi necesar, pînă atunci vreau să citesc astea,

Şe aplecă asupra dosarului, cînd Otto reîncepu :

-— Lucrul mi se pare cu atît mai util, Herr Doktor, cu cit afacerea Arvers ar putea să devină foarte interesantă. Avem noutăţi în ceea ce priveşte identitatea sa.

— E o poveste lungă, pe care serviciul nostru pare s-o fi reconstituit, Herr Doktor... E vorba...

Gleicher, interesat fără să vrea, ciuli urechea.

Gleicher îl întrerupse cu o bruscheţe vizibilă :

— Dacă e lungă, mi-o vei istorisi mai tîrziu. Lasă-mă să studiez mai întîi aceste documente. Era agasat de manierele lui. în felul său respectuos de a sugera anumite demersuri, de a rosti „branşa noastră specială", „serviciul nostru", el descoperea adesea la Otto un sentiment de condescendenţă faţă de un ofiţer de trupă care, datorită împrejurărilor, ajunsese şeful său, dar care nu va fi niciodată familiarizat ca el cu subtilele rotiţe ale organizaţiei secrete. Ex-colonelul von Gleicher nu era supărat de această ocazie care-i îngăduia să-l pună la punct. După ce o făcu, îşi găsi totuşi propria-i susceptibilitate cam exagerată şi-şi corectă severitatea printr-o glumă.

— Trebuie să iau cunoştinţă de informaţiile pe care mă duc să i le dau duşmanului.

Otto se înclină şi aşteptă ca şeful său să termine'examinarea dosarului, Gleicher punea în treaba asta multă atenţie şi minuţie, reflectînd, luînd note, cerînd adesea explicaţii adjunctului său. Cum asupra unui punct aceste lămuriri i se părură insuficiente, Otto avu, la cererea sa, o lungă discuţie telefonică cu un tehnician de la secţia care fabrică informaţiile destinate,' „a intoxica" pe duşman, dacă e să ne exprimăm în jargonul serviciilor secrete. Gleicher era un om mult prea fin şi se străduia să demonstreze că nu se achita de sarcinile sale ca un

amator, cum • părea s-o creadă uneori Otto. Intrînd în pielea lui Herr Doktor, se străduise să studieze tehnica lucrărilor în bc-

don ŞJ mai ales a fortificaţiilor pe care se presupunea că le inspectează. Ţinea ca nici o întrebare în legătură cu acest subiect să nu-l pună în încurcătură.

Cînd totul fu limpede în mintea lui. orîndui cu metodă hîrtiile în servieta şa.

— Le voi mai revedea o dată în tren, murmură el. Acum, Olt o, istoriseşte-mi povestea d urnit ale în legătură cu prietenul nostru Herr Arvers,

III

TREBUIE S-O IAU destul de departe, Herr Doktor. Vă amintiţi de povestea reţelei lui Cousin şi de ferma Lachaume ?

— Cum să nu-mi amintesc ! -

Gleicher îl întrerupse cu ciudă. Era una din primele afaceri cu care fusese însărcinat să se ocupe cînd intrase în Abwehr. Avusese tot timpul s-o studieze şi să-şi pregătească acţiunea, cînd Gestapoul intervenise cu brutalitatea sa obişnuită.

— Porcii ăia de la Gestapo au sabotat toată munca mea. Cincisprezece zile mai tîrziu i-am fi arestat pe toţL în timp ce ei n-au luat decît plevuşcă.

— Dau întotdeauna dovadă de o grabă regretabilă, admise Otlo.

Otto împărtăşea fără rezerve sentimentele şefului său asupra acestui punct. Rivalitatea plină de ură dintre Abwehr şi Gestapo se manifesta la toţi membrii acestor două organisme şi-i făcea deseori să lase pe planul al doilea eficacitatea luptei lor comune împotriva spionilor aii aţi.

— Totuşi, continuii el mişeîndu-şi buzele, au obţinut unele rezultate cu acest prilej. •

— Ce rezultate ? Strigă Gleicher. ¿îţiva subordonaţi arestaţi ; nişte nebuni nenorociţi care voiau să distrugă trei locomotive vechi au fost masacraţi ; şi asta-i tot !

— Oameni fără mare importanţă, intr-adevăr, admise Otto. Totuşi cincizeci de inamici lichidaţi...,

— Şi cu pe mijloace, pentru a ajunge la acest frumos succes ? continuă Gleicher, căruia oamenii Gestapoului îi erau odioşi pentru multe motive.

întreţineau certurile din organizaţia rivală ; îi ura din instinct pe poliţişti şi f.isese ocărit sus de tot pentru că lăsase ca Gestapoul să i-o ia înainte. Ce mijloace ? • Tortura. Nu cunoşteau clecît atît. Lipseşfe-i de măciucile lor, de băi şi de alte instrumente-respingătoare, şi vei vedea că sunt incapabili să obţină **o** informaţie. Eu .ţi-o repet, Otto, aş fi pus mina pe toţi şefii şi fără să ard talpa piciorului nimănui, cum au făcut ei, se pare..,

— Sunt convins' de asta, Herr Doktor. Nu-i apăr, crc-deţi-mă ; cu toate că în anumite împrejurări brutalitatea...

Reticenţele sale arătau că dacă detesta- poliţia civilă cel puţin tot atît cît şi şeful său, nu se opunea cu totul, în principiu, unora dintre metodele ei. Acest subiect îi stătea la inimă colonelului conte von Gleicher, care de-clară pe un ton răspicat :

— Ţi-o spun, Otto, că aceste practici sunt nu numai dezonorante, dar şi imbecile. Cînd ai asemenea procedee în cap, nu-ţi poţi face mari proiecte şi te laşi păcălit de primul creştin venit, care inventează un roman de frica. chinurilor. Nimeni nu va utiliza tortura în acest serviciu atîta timp cît voi avea cinstea să-l conduc. *Der Nachrichtendienst ist ein Herrendienst* nu uita asta.

. Otto se înclină, cum făcea de fiecare dată cînd şeful său cita această formulă- atribuită amiralului Canaris. Ceea ce se întîmpla cam o dată pe săptămînă. Gleicher urmă :

— Si iată stupiditatea lor. în cazul fermei Lachaume au fost destul de stîngaci, pentru a lăsa să le scape per-sonajul principal şi opera torul-radjo, înainte de a fi scos de La ci tot caea ce ştiau, într-atît erau de nerăbdători să efectueze arestări spectaculoase, pentru a se pune ei în Lumină în defavoarea noastră.

— în parte este exact, Herr Doktor. Unul dintre acei oameni, Cousin, a fugit într-adevăr. Celălalt, operatorul-radio, a murit.

— Asta nu-i bine... Ä murit ? E şi mai stupid. Rezul-tatul tratamentului lor, pun pariu.

— Ei n-o neagă, Herr Doktor, căci e foarte firesc.

[1] Serviciul de informaţii este un serviciu dc seniori (germ.).

Gleicher ridică ochii spre cer şi suspină.

— în sfîrşit... continuă-ţi povestirea.

— Din nou în legătură cu această afacere, şt ii i, Herr Doktor, că şeful poliţiştilor şi ajutorul său au fost ucişi în aceeaşi noapte în capcana întinsă comandoului. Cu toată surprinderea, acesta s-a apărat bine înainte de a fi masacrat.

— Nu ştiam. Nu pot spune că asta mă mişcă.

— Cei doi călăi rămaşi la fermă, ca să păzească prizonierii, fiind şi ei doborîţi, se părea că n-a mai rămas nici un martor al mărturisirilor făcute de unul dintre cei doi oameni.

— Imbecili, murmură Gleicher.

• — Nu tocmai, cel puţin de data asta, Herr Dokt căci
mărturisirile au fost înregistrate de un magnetofon şi banda a fost regăsită intactă. Cousin, speriindu-sv a uitat s-o distrugă. Poate că nu ştia de prezenţa aparatului

— Şi banda ?

— A fost examinată, bineînţeles, de către Gestapo şî toate informaţiile exploatate multă vreme. Acum e pusă la arhivă.

Gleicher îşi privi curios asistentul.

— De unde ştii toate astea, Otto ?

— Plătesc un informator la acei domni, m.Juturisi Otto. Lucrul e cîteodată util.

Colonelul conte von Gleicher îl măsură de sus eziiînd să aprobe acest spionaj perfid al unui serviciu rival Găsea de asemenea de criticat faptul că subalternul său iuase astfel de iniţiative fără •încuviinţarea sa. Nu-i făcu totuşi nici o observaţie, judecind după o clipă de gîndire că aceste practici, poate intr-adevăr foarte utile, trebuiau că fie ignorate de senior.

— Agentul meu, adăugă neglijent Otto, s-ar fac«, forte să pună mîna pe acest document şi să ni-l dea. Dar trebuie plătit, bineînţeles.

— Ce interes avem ? Şi apoi ce legătură are cu afacerea de care ne ocupăm acum ?

Otto vorbi încet şi cu o anumită emfază, grijut.u să-şi menajeze efectul.

— Secţia ele identificare, spuse el, socoate oii Cousin şi Arvers ar putea fi una şi aceeaşi persoană. Consideră chiar că e aproape sigur, Herr Doktor.

Gleicher nu se putu abţine să-şi dezvăluie surprinderea prinlr-o mică şuierătură.

— Dar suntem aproape siguri că Arvers a fost para-şutat cu puţin în urmă, împreună cu femeia...

— Suntem de asemenea aproape siguri că celălalt a ajuns înapoi în Anglia... S-a descoperit o veche fotografie a lui Cousin. E singura care există şi nu-i prea clară-, dar după ce-au comparat-o cu cea a lui Arvers. expert ii noştri sunt siguri că e el. De altminteri, iată-le.

Gleicher se aplecă. El însuşi era cel care izbutise să-i facă o fotografie lui Arvers, fără ştirea lui. ascuns în grădina vilei sale. Nu voia să rişte să-i trezească atenţia, insărcinînd pe unul dintre agenţii săi cu treaba asta. Ţinea de asemenea să se perfecţioneze în practicile cele mai modeste ale noii sale meserii şi aceste procedee de roman poliţist îl amuzau. Privi îndelung cele două imagini. Nu-l zărise niciodată pe Cousin, cel de odinioară, deşi se ocupase de reţeaua sa.

— 'Poate că există o oarecare asemănare, dar ■ multe puncte sunt diferite.

— Cele care într-adevăr sînt uşor de modificat, Herr Doktor : felul cum e tuns, ochelarii, mustaţa...

— Dar nu mi-ai răspuns la prima mea întrebare. Ce interes poate avea această bandă de magnetofon, dacă informaţiile au şi fost folosite ?

— Nu mă gîndesc la *conţinutul benzii,* Herr Doktor.

— în sfîrşit, replică Gleicher, agasat de mutrele lui misterioase, explică-mi cum mărturisirile fostului operator-radio îmi vor uşura mie raporturile cu Arvers.

— Dacă lucrurile s-au petrecut astfel – şi asta este într-adevăr versiunea oficială, omul torturat a sfîrşit prin a vorbi, ce poate fi mai natural ? – acest document nouă nu ne va fi practic de nici un folos. Numai...

—; Numai ?

— Mai există o posibilitate, spuse Otto. Cînd a văzut că mă interesez de afacerea asta, informatorul a obţinut pentru mine şi alte amănunte. Se credea că toţi martorii

acelui interogatoriu fuseseră ucişi. El a mai găsit unul : un executant, minte destul de slabă care nu-şi dăduse niciodată părerea, pentru că nimeni nu i-o ceruse. Ajutase şi el la *interogatoriul* operatorului-radio. Or, Herr Doktor, omul acesta este categoric : operatorul n-a vorbit.

Gleicher i.şi reţinu o exclamaţie şi se mulţumi să scoală din nou un şuierat. După ce păstră un moment de tăcere, timpul necesar efetuării anumitor legături în mintea şefului său. Otto reluă :

— Bineînţeles, nu pot afirma asta cu certitudine. Trebuie să se ţină scama do personalitatea omului în cauză : o brută perfectă. Dar de ee să nu fi păstrat o amintire exactă a acestei şedinţe ?

— Şi să fi revenit ? murmură Gleicher care-şi urmărea propriul gînd.

— Asta este o purtare destul de stranie, dar care se poate probabil explica.

— Cit cere agentul du mit ale pentru respectiva bandă ? întrebă Gleicher după ce reflectase un timp.

Otto menţiona o sumă destul de mare. Gleicher bătu cu energie în masă.

— Cumpăr-u, Otto. Cumpăr-o imediat, fără să te tocmeşti. Nu poţi s-o obţii într-o jumătate de oră ?

— E imposibil, Herr Doktor. îmi trebuie cel puţin două sau trei zile.

— Cu atît mai rău. Aş fi voit s-o ascult înainte de a mă duce acolo.

Se sculă, îşi puse cu grijă ochelarii .şi se strădui să-şi regăsească înfăţişarea burgheză.

— Bună treabă, Otto, .spuse el părăsind biroul. Poţi fi sigur că vreau să-i ascult cu atenţie modulaţiile glasului. «•

IV

ÎN LIV1NG-R00M-UL Vilei, Arvers contempla cu amărăciune o telegramă primită de la Londra. Claire citea într-un colţ, al camerei ori se prefăcea că citeşte. Cele mai banale ocupaţii ale sale lui i se păreau pretexte ca să-l spioneze, şi-şi controla muşchii obrazului, ca să nu lase să i se reflecte nici unul dintre sentimentele sale.

Mesajul era destul de lung, fără să cuprindă elemente importante, dar era iritat că nu vedea, de la început şi pînă la sfîrşit, o apreciere cît de cît entuziastă a muncii sale ; nu era un blam, ci parcă un fel de regret că acţiunea sa nu fusese mai eficace. Telegrama confirma primirea documentelor aduse de curierii precedenţi şi mai ales informaţiile transmise cu cîteva zile mai devreme de Claire, după ultima vizită a lui Gleicher. Nu numai că nu conţinea nici o încurajare ca de pildă : ,.Treabă bună ; continuaţi", cum se întîmplase adesea altădată, ci dimpotrivă era presărată cu comentarii de acest gen : ,,Poate fi util. la> rigoare", şi „Acest lucru este cunoscut de multă vreme", sau „Să se facă precizări cît se poate de urgent asupra acestui punct al cărui interes se pare că v-a scăpat. E desigur, mai dificil ; dar lucrul putea fi realizat cu riscuri destul de mici".

Fu jignit de tonul ironic al acestei ultime observaţii. Nu era stilul obişnuit al lui Austin, care redacta de obicei mesajele. Vreun oarecare mare patron, bine înţepenit în fotoliu, voise probabil să adauge puţină răutate şi să-şi arate autoritatea. Mai citi o dată mesajul : nici o îndoială ; se insinua că nu făcea tot ceea ce era posibil. Era vina luî dacă i se limitase astfel

rolul şi dacă depindea

cu totul de Gleicher în ceea ce priveşte informaţiile pe care le furniza ? Dacă acesta îşi- batea joc de oameni el n-avea nici o vină, tot ceea ce putea face el era să-şi manifeste nemulţumirea faţă do neamţ. De altfel făcea uz din plin de asta. *O amintire puse puţin balsam peste rănile amorului său propriu : în cursul ultimei lor întrevederi, cum trădătorul părea să suporte greu tonul lui autoritar obişnuit, îl repezise pe faţă, ca pe un şcolar, ne- ascunzîndu-i că ţinea în mină cinstea şi viaţa lui, declaraţie care-i provocase o plăcere deosebită. Celălalt îşi rcluase repede atitudinea umilă şi făgăduise să facă tot posibilul ca să-i satisfacă exigenţele... Şi iată că ultima sa furnizare de informaţii era nesemnificativă, sau aproape, după spusele Londrei ! îşi făgădui să-i tragă o săpunealâ zdravănă cînd se vor întîlni din nou. Fină atunci el era ţapul ispăşitor. Ei era cel pe care şefii păreau să-l găsească timid ; poate chiar fricos ?

Fricos ! Roşi şi nu putu să-şi reprime un gest de ciudă, îl regretă repede, ghicind că această mişcare nu-i scăpase Clarei, care ridicase capul.

Sub privirile ei, tot trupul îi devenise de o sensibilitate extraordinară. îşi întoarse ochii spre Claire. Nu se înşelase : îl observa pe deasupra cărţii. Deveni şi mai roşu, încercînd să-şi explice atitudinea.

— Din pricina acestui mesaj, murmură el cu ciudă. Au intr-adevăr aerul de a-şi închipui că noi tăiem aici frunză la .cîini. Nu ţin seama ele condiţiile în care se lucrează în clandestinitate.

Vocea îi suna fals şi-şi dădu seama de asta. Claire ştia foarte bine, ca şi el de altfel, că şefii lor din Londra – cunoşteau dificultăţile agenţilor secreţi. Nu-i scăpase nici faptul că activitatea sa actuală prezenta infinit mai puţine pericole decît cea a multor altora. încercă din nou nevoia de a se justifica faţă de această tînără fată, a cărei tăcere părea impregnată de rea voinţă, ca de obicei.

— Dacă nu ne asumăm riscuri mai mari, o facem ca să ne conformăm instrucţiunilor lor.

Acel „ne” era o timidă tentativă de a suscita între ei un spirit de echipă. încercase astfel deseori să

rupă aed cerc de constrîngcre şi de neîncredere care făcea ca ra

porturile lor să fie insuportabile. Dar încercarea s.i cu dăduse niciodată rezultate fericite. Cu aceeaşi intenţie, în cursul plimbărilor la ţară, pe care le efectuau adesea înlănţuiţi, ca să se supună exigenţelor rolului şi ca să fie zăriţi de vreun ţăran, el se încumetase, în primele zile, să ia în glumă situaţia lor de tineri căsătoriţi şi- s-o strîn^â în braţe mai puternic decît era nevoie. Făcea asta făî ă vreun gînd ascuns, ci doar ca să aducă puţină căldură'în relaţiile lor. Ea îl măsurase din cap pînă-n picioare cu un dispreţ atît de glacial, încît renunţă repede la a.scmcr.ca familiarităţi.

— în sfîrşit, dragă, nu văd ce-am putea face mai mu- î, în această gaură unde sîntem vîrîţi !

îi spunea adesea ,, dragă", chiar dacă erau slngu: i. Pretextul era că nu voia să-şi piardă obişnuinţa ; le altfel, i se părea că acest cuvînt atenua ostilitatea pr..- zenţei sale. Persista, azi, în tentativa lui de apropiere şi implora o aprobare. <

Claire nu răspunse nimic, dar buzele sale schiţa» *a* ■ a surîs ; un fel al ei de a-şi exprima mila dîspreţuito-.; derîderea, care-l făcea să tremure de ciudă şi-i înspic i dorinţa furioasă de a-i dovedi cît se înşela ca asupra lui.

Regretă sincer fraza pe care-o rostise, căci sutisul era foarte limpede : însemna că fata vedea perfect ceea ce r fi putut face în plus. Fără să rostească o vorbă, ca şi cînd n-ar fi fost demn de ca să se explice mai bine. Clăii ♦. îi readucea astfel în minte o discuţie deosebită ; • u r_- • avuseseră în ajun.

Un văr îndepărtat al ei, servitor într-un han situat . . cîţiva kilometri de acolo, în plină pădure. îi furnizase o informaţie preţioasă, fără ca el însuşi să-i dea importanţă Hanul era rechiziţionat pentru hei zile, intrucît cin oi: – care Herr Müller dorea să se odihnească acolo. Müller i era numele adevărat al individului ; vărul îl* aflase p . adevărat cu prilejul uneia dintre vizitele precedente, de la unul din oamenii din suita sa care vorbea franceza L i vorba de doctorul Bergen, un personaj foarte important Claire şi Arvers ştiau că doctorul Bergen era de muî:ă vreme semnalat serviciilor aliate ca unul dintre cei mai mari specialişti în materie de arme secrete. Ştiau de .. >-

menea că petrecea adesea scurte vacanţe în apropierea Litoralului. .

Claire ieşise din rezerva sa obişnuită, aducîndu-i la cunoştinţă această discuţie. Anumite reţele ar fi plătit foarte scump informaţia pe care i-o dăduse vărul ei, fără ca acestuia să-i treacă cîtuşi de puţin prin minte ceva despre activitatea ei clandestină.

— Soseşte mîine. Va petrece acolo trei zile. Obiceiurile sale sunt cunoscute. După amiaza lucrează în camera sa, iar dimineaţa face o lungă plimbare prin pădure. La han, camerele alăturate sunt ocupate de un secretar şi de patru indivizi îmbrăcaţi în haine civile, probabil poliţişti. Pare să suporte greu prezenţa acestora şi ci nu-l însoţesc niciodată în timpul plimbării sale. Poliţiştii, la rîndul lor, par să considere această plimbare ca un fel de repaus. Cînd sosesc, se mulţumesc să scotocească prin toată casa şi să parcurgă împrejurimile. Scara. în timp ce Bergen se culcă foarte devreme, ei beau pînă la o oră înaintată, iar a doua zi se scoală tîrziu. Bergen iese foarte devreme, singur...

Cunosc toate colţişoarele acestei păduri. în copilărie, spuse Claire. mă'duceam adesea să mă joc acolo. Niciodată nu vom mai găsi o ocazie ca asta. Apoi tăcu, pîn- dindu-i ca de obicei reacţiile. Adăugă cu intenţie :

— Scund, chel, Bergen nu e niciodată înarmat.

La început se prefăcu că nu pricepe ceea ce îi sugera ea, şi spuse simplu :

— Trebuie să înştiinţăm fără întîrziere Londra.

— E prea tîrziu pentru ca ei să mai poată pregăti operaţia. Bergen vine mîine.

— Lăsăm pe data viitoare. Aranjează ca vărul dumi- tale şă te prevină.

— Ocazii asemănătoare nu se prezintă de două ori. Na trebuie s-o lăsăm să ne scape.,. îţi repet că eu cunosc pădurea foarte bine. El se plimbă întotdeauna pe aceeaşi potecă.

Ea îl privi din nou, cu insistenţă, şi lui i se păru că şi vede ivindu-i-se în colţul buzelor surîsul acela detestat. Nu mai era posibil s-o facă pe omul care nu

pricepe. Simţindu-se obligat să-i dea explicaţii asupra atitudinii

sale negative, îşi ascunse încurcătura sub un aer de autoritate aproape paternă.

— îţi amintesc, dragă, că una dintre regulile esenţiale ale serviciului secret este separarea organismelor de informare de cele de acţiune. Noi suntem condamnaţi, vai, la informare. înţeleg decepţia dumitale de a vedea pierdută o astfel de ocazie. Crezi că eu însumi nu sunt disperat ? Doar dacă.;. Nu, nu, conchise el, după ce simula că în gîndul său se dădea o ultimă luptă, n-avem dreptul să intervenim direct.

Simţi că ea considera aceste excelente raţionamente drept nişte scuze jalnice. E drept că vocea sa nu era prea convingătoare. în acel moment, în faţa expresiei dispreţuitoare a fotei, îşi dădu seama că nu încetase să se gândească la acea discuţie din ajun.

Ea nu răspunse la remarca sa : „Nu văd ce-am fi putut face în plus”, dar surîsul i se accentuă şi deveni în mod făţiş sarcastic. El îşi plecă ochii, incapabil să îndure multă vreme această insulta- calculată. Privirea ii căzu asupra mesajului de la Londra, care i se păru că reflectă un dispreţ şi mai nuanţat, dar asemănător cu cel cu care-l copleşea ea. Excesul ruşinii şi al furiei îl făcu să tremure din tot corpul şi declanşa în el o impulsivitate irezistibilă, reacţia brutală a orgoliului său în faţa monstruoasei nedreptăţi, a unor bănuieli josnice.

— Deci strigă el, bătînd în masă cu pumnul crispat, aşa ? Ne socot prea prudenţi ? Ei bine, vor vedea ei şi încă foarte repede ; o să trecem la acţiune !

N-AVU CONTROLUL ACES- tci verbe în timp ce le rostea. Abia în liniştea care urmă declaraţiei sale îşi dădu seama că a declanşat o înlănţuire fatidică de evenimente, ducînd, pentru el, la o nouă probă a cărei grozăvie şi-o imagina într-un mod confuz. Se blestemă de a fi fost încă o dală propriul său călău, dar schimbai ea de atitudine a Clairei prelungi exaltarea impetuoa- s n sale hotariri.

Ea îl privi stupefiată şi incredulă. Surîsul îi înţepenise pe buze. El încercă o asemenea consolare pentru eşecul c» căđit, incit continuă pe drumul pe care se avîntase o.beşte, tăindu-şi orice posibilitate de a da înapoi, simt nd o plăcere subtilă să nu-şi dezvăluie planurile decît pi- în cîtc puţin, pentru a se bucura cît mai mult de decep- V∗U Cî‘ • V

El vorbea acum cu o voce gravă, precisă, cîntărindu-şi f-e are cu vi nt, care-l atrăgea tot mai adînc în acest angi ‘nai. . .

— Bergen mai rămîne încă două zile la han, nu ?

— Mîine şi poimîine.

— Şi-şi face singur plimbarea ?

— Singur.

— Mi-ai spus că cunoşti tainiţele pădurii...

— Fiecare copac ; fiecare tufiş ; fiecare piatră.

— De cit timp c nevoie ca să ajungi acolo ?

— Nici două ore. Există nişte scurtături...

Nu se mai putea eschiva. Făcu o pauză şi, cu hotărîrea liniştită a şefului care a cînlărit toate riscurile, declară simplu : . <

— Foarte bine. Dacă accepţi să mă însoţeşti, voi

li* chida socotelile cu el.

El o văzu cu delectare cum îşi muşcă buzele eh-furie, iar acest spectacol îi era necesar ca să-i liniştească tulburarea. Ea făcu la rîndul ei obiecţii, cu o voce care tremura.

-— Ai spus că trebuie să ne limităm la informaţii.

— în principiu, da ; clar ocazia e prea frumoasă.

— Riscăm să fim certaţi de Londra.

— În mod sigur, făcu el pe un ton de dispreţ calm, îmi asum acest risc. Există un lucru Care trebuie să primeze întotdeauna, dragă ; am reflectat la asta foarte serios : existenţa acestui om, Bergcn, este o ameninţare pentru mii, poate chiar milioane de* vieţi omeneşti. Şi asta este o certitudine. Intr-un astfel de caz, scopul scuză o abatere de la principiile noastre. îmi iau toată răspunderea... dar, firește, dacă eziţi, nu te pot obliga să mă ajuţi.

Trăia suprema satisfacţie de a părea, la rîndul lui. că bănuiește o lipsă de curaj la ea. Claire se mulţumi să ridice din umeri.

■— Te voi conduce. Dacă plecăm în noaptea asta, vom fi acolo mîine în zori.

— Noaptea asta !

Vocea lui avu o bruscă intonaţie de groază. Nu se gîndise la proximitatea actului său., în sinea lui îl prevăzuse vag pentru poimîine şi un răgaz de patruzeci .şi opt de ore ar fi estompat oribila claritate.

— Noaptea asta !

Dialogul lor se asemuia cu o scrimă savantă. Cum ra -ridică repede ochii, punîndu-şi o nouă nădejde în emoţia sa, el I ipostă din instinct.

— De acord. Vom pleca în noaptea asta, ca să fim mîine în zori acolo. Nu trebuie să neglijăm nici o şansă. Dacă vom avea mîine vreun necaz, ne va mai rămin • încă o zi.

Tăcură. Nădăjduia nebunește că ea va avea cel puţin un cuvînt de apreciere pentru îndrăzneala sa ; dar, surprinderea o dată trecută, ea păru absorbită de gînduri El aşteptă cu teamă rezultatul acestei deliberări interioare.

•— Cum îl vei ucide, dragule ? întrebă ea în sfîrşit.

El era sigur că ea pregătea un contraatac. Vocea

ei dulce, insidioasa şi acel „dragule”, pe care nu-l folosise niciodată în intimitate, erau de ajuns ca să-i dovedească intenţia. Cuvîntul „ucide” era cît pe-aci să-l facă să tresară. Izbuti totuşi să păstreze o aparenţei de sînge rece.

— Voi lua unul dintre revolverele ascunse la mama dumitale.

— Nici să nu te gîndeşti la asta ! Trebuie doborît în tăcere. . • .

Fiecare dintre cuvintele ci era încărcat de o ferocitate deosebită. Ea continuă cu metodă, ca şi cum ar fi explicat o teoremă unui copii :

— împuşcăturile nu vor întîrzia să alarmeze pe de o parte gărzile, pe de alta postul de jandarmi francez care se află la mică distanţă de acolo. Ori, dacă pădurea e deasă în jurul hanului, nu e prea întinsă. Am fi în mod inevitabil deşcopcriţi. E imposibil.

Ea păru a se mai gîndi, ca şi cum, colaboratoare zeloasă, căuta pentru el cea mai bună soluţie a unei probleme dificile.

— Să-l gîlui ? Poate ; dar dumneata mi-ai spus că asta cere o tehnică perfectă, destul de dificilă. Stai. Cred, conchise ea, privinchi-l drept în faţă, cred că asta este o ocazie unică să foloseşti coarda dumitale de vioară.

Un-val de sudoare îi acoperi trupul, în timp ce simţi D violentă dorinţă s-o gîtuie pe ea. El, tot el, era col care-i pomenise de această coardă ; la Londra, cînd cu pregătirile de plecare.

— E bine să luăm cu noi cîteva. spusese el atunci. Nu găseşti întotdeauna ceea ce-ţi trebuie la faţa locului, în momentul în care ai nevoie.

Făcînd paradă de experienţa sa, el îi explicase atunci ce învăţase în cursul antrenamentului special : după unii experţi, gîtuirea era procedeul cel mai uşor şi cel mai sigur pentru a te debarasa fără zgomot de un duşman, pumnalul necesitînd o practică mai îndelungată.

Acum era cazul, să folosească acea coardă ; ea avea dreptate ; dar descoperi în sugestia sa voinţa diabolică de a-l împinge pe ultima linie de apărare, înmulţind dificultăţile sarcinii pe care şi-o impusese

într-un moment de ‘nebunie. A înjunghia, a strangula, aceste cuvinte nu

trezeau nici o nelinişte Ia «Londra, într-o tabără de antrenament, în măsura în care actul părea îndepărtat şi problematic. Aici însă, astăzi, cînd era vorba doar de cîteva ceasuri, aceşti termeni căpătau un sens cu totul diferit.

*

Era prins în cursă. Nu putea găsi nici o obiecţie onorabilă la teribila logică a concluziei sale : împuşcăturile erau imprudente. Se impunea deci coarda de vioară ale cărei merite le lăudase, pe care el. însuşi ţinuse s-o ia cu el, din prevedere, e drept,- pentru vreo împrejurare de acest fel. La rigoare, îi rămînea de ales între ea şi pumnal, urmînd sa se decidă la faţa locului ; nu mai putu supozla supliciul privirii ei. Claire cerca un răspuns imediat, gata să-i aplice un nou surîs.

— Aleg coarda, spuse el cu voce surdă.

Se exprimă într-un asemenea fel. incit ai fi putut să-l iei drept un condamnat la moarte. Băgă de seamă şi-şi reveni, reuşind să vorbească pe un ten liniştit, printr-un efort eroic de a-şî corija întorsătura ambiguă a consimţirii sale, în care implacabila sa tovarăşă putea să vadă revelaţia unei jalnice stări de spirit.

— Este, intr-adevăr, mijlocul cel mai sigur, dragă, îi voi sări în spate şi-l voi gîtui. Nu va aveâ cînd să zică nici pîs !

VI

• • — N-A ÎNDRĂZNIT. A renunţat în ultimul moment, pe neaşteptate. S-a dezumflat ca o băşică. Din fericire ! Dacă Şi-ar fi pus în practică planul, cred că aş fi abandonat lupta. A fost obligat să-şi arate laşitatea, dar nu şi-a mărturisit-o.

în faţa mamei sale, Claire se străduia să ia un accent triumfător. De fapt, era la capătul puterilor. Lupta continuă pe caro o ducea împotriva lui Arvers începea să devină- la fel de deprimantă pentru ea ca şi pentru el. Se străduia să considere ca o victorie slăbiciunea adversarului. atunci cînd putea marca un punct după o lungă serie de deziluzii. ■

— Povesteşte ! • ‘

Bătrina îşi păstră sîngele rece. Ca să nu-l mai' aibă, ar fi trebuit cu totul altceva* decît un atentat neizbutit împotriva unui neamţ. Ea îşi păstra mereu acelaşi chip,’, închis. încruntat, încăpăţînat, pe care nici un eveniment nu LI putea schimba, cu excepţia, poate, a înfăptuirii unei nădejdi supreme care, puţin cile puţin, îi întunecase şi-i încremenise trăsăturile feţei.

Claire tocmai sosise, abia răsuflînd, răscolită, gata să leşine. Maică-sa părea mîniată s-o vadă atît de--puţin stăpînă pe ca. Femeia nu se îngrijora cîtuşi de . puţin, în aparenţă, de pericolul prin care trecuse* fiică-sa. îi • dădu să bea şi porunci cu asprime : r :

— Povesteşte !•

Claire respiră cu efort şi izbuti să se liniştească îndea- . juns pentru ca să-şi istorisească povestea. în ajun,’-seara, mama fusese pusă la curent cu proiectele lui Arvers. în fiecare zi. Claire o informa despre faptele şi gesturile duşmanului lor, ascultînd cu religiozitate

sfaturile sau mai curînd poruncile sale,

— Am plecat noaptea. Ieri seară el n-a mîncat nimic şi s-a închis devreme în camera sa. Am reuşit să mă apropii de el, înainte de a părăsi vila. Lucrul n-a fost prea uşor ; se ţinea la distanţă cu încăpăţînare. Mirosea **a** alcool.

— Mirosea a alcool, repetă mama cu satisfacţie.

Ea notii mental toate amănuntele, chiar şi pe cele mai triviale, cu privire la Arvers. îşi alcătuise în cap un fel de dosar care creştea cu fiecare zi şi care, în mintea ei, avea să sfîrşească prin a da la iveală adevărul.

— Mirosea a alcool, deşi fusese precaut şi-şi clătise gura ; l-am auzit. Cred că a băut o bună parte din noapte... Pe drum am mers în tăcere ; apoi l-am dus pe poteci ocolite. Auzeam în spatele meu răsuflarea lui gîfîită. Mă urma cu greu, iar eu mergeam cît mai repede cu putinţă.

— Bine, încuviinţă mama.

— De mai multe ori mi-a spus să încētinesc, chipurile din cauza întunericului. O dată m-a rugat, cu o voce răguşită, să mă opresc. Şi-a dus mîna la inimă. Era la capătul puterilor. I-am luminat brusc faţa cu lampa electrică. Era atît de hidos, îneît am fost îngrozită şi am făcut un pas înapoi. Dacă ar fi avut forţa şi curajul,< pe mine m-ar fi ucis. ,

— N-avea nici forţă, nici curaj pentru aşa ceva.

— Ştiu. Asta e ceea ce m-a liniştit puţin. Ne-am reluat drumul. Am ajuns aproape de han în zori. Am regăsit cu uşurinţă drumul la care mă gîndisem că ar fi cel mai propice pentru o ambuscadă : un hăţiş des, tăiat de un drum care venea dinspre han. Bergen era obligat să treacă pe-acolo. Foarte aproape, grămezi de stînci dominau pădurea şi-ţi permiteau să vezi faţada casei. Ne-am căţărat pe una din ele, după ce am reperat jos, o ascunzătoare. El mă urma ca un automat. Dîrdîia.

— Dîrdîia, repetă mama.

— Ajuns sus, căzu lat la păraînt. Nu mai era în stare să-şi impună stăpînirea. L-am simţit pe punctul de a se prăbuşi. Niciodată nu mi s-a părut atît de jalnic.

Buzele ii tremurau, ca şi cum ar fi vrut să vorbească.

Avea un aer rugător. Am crezut, da, timp de cîteva secunde, am crezut că era pe cale să-mi facă o mărturisire... Stătea culcat pe pămînt, puţin întors pe-o parte, cu o mină apasîndu-şi pieptul, cu tot trupul scuturat de frisoane.

— Şi-atunci ? făcu mama cu nerăbdare, fără să împărtăşească emoţia pe care o încerca fiică-sa amintin- du-şi de această scenă.

— Şi-a revenit...

Mama luă un ton sever.

— Trebuia să-l bruschezi, să profiţi de avantajul tău !

— N-am mai avut timp. De cum soarele începu să lumineze pădurea, îşi reveni.,. A izbutit să se aşeze. Simţeam că făcea eforturi disperate. S-a străduit să privească hanul. Poarta fu împinsă şi Bergen ieşi singur ; îmi fusese descris : mic, pricăjit, cu picioare subţiri ; el era. Străbătu grădina şi dispăru în tufişuri. în mai puţin de zece minute avea să fie lingă noi. Nu ne mai rămînea dccît timpul să coborîm din locul nostru de observaţie. Ne ascunserăm în spatele unui tufiş de pe marginea drumului. Avea să treacă la doi metri de noi.

— Care era atitudinea lui în acel moment ?

— Mi s-a părut stranie. Deşi doar cu cinci minute mai înainte era pe punctul de a leşina, acum părea calm şi aproape hotărî t. îşi scosese coarda din buzunar şi o întindea ca pentru a-i încerca tăria. Oh, abia mai tîrziu am înţeles că de fapt se decisese să renunţe. Acesta era un simulacru de hotărîre. Se gîndea la scuza pe care urma să mi-o invoce.

— Şi eu sunt sigură de asta. •

— în acel moment am crezut că văd un alt om. M-am întrebat chiar dacă nu va merge pînă la capăt.

— Nici un pericol, bombăni mama. îl văd ca şi cum aş fi fost acolo.

— Abia cînd am auzit tot mai aproape pasul lui Bergen, am ghicit sensul comediei sale. Atunci expresia i s-a modificat şi şi-a dus mina la frunte, ca şi cum ar fi fost izbit de o idee subită. Toată această mimică nu tindea decît să-i mascheze slăbiciunea» Cînd Bergen fu la cincizeci de metri de noi, el mă

apucă de braţ. Am vrut să mă desprind, dar el mă strînşe şi mai tare, mă trînti jos şi se prăvăli peste mine, ca să mă imobilizeze, apoi **îmi** şopti la ureche : „Nu te mişca. M-am gîndit bine. Nu se poate. E imposibil”. Eram turbată de furie. Simţeam dorinţa să dau pe faţă prezenţa noastră, să mă arunc eu asupra neamţului, ca să-l văd pe el ce-o să facă...

— Ar fi trebuit...

— N-am putut. Mă paralizase sub greutatea lui şi-mi pusese mina pe gură. Bcrgen trecu, mergînd foarte repede, fără a bănui prezenţa noastră. El aşteptă o vreme înainte de a-mi da drumul. Cind fu sigur că celălalt era departe, îmi vorbi cu jumătate de voce, afectînd o siguranţă care mă exaspera;

— Ar fi fost o nebunie, spuse el. Dorinţa de a acţiona ne-a făcut să ne pierdem capul. Gîndeştc-te la represaliile în care un astfel de atentat ar fi tîrît întreg ţinutul.

— Credeam că ai cîntărit toate riscurile, replicai eu. Existenţa lui Bergcn ameninţă mii, poate milioane de vieţi omeneşti...

Acestea erau propriile sale cuvinte..Chipul i se înroşi. Un moment fu descumpănit, dar reluă cu vehemenţă.

— Nu-i vorba de noi ; asta n-ar fi fost nimic. Nc-am fi sacrificat viaţa. Dar gîndeşte-te că nemţii ar fi împuşcat jumătate din satul dumitale, care este centrul cel mai apropiat. Te-ai gîndit la mama dumitale ?

Pretextul era evident, dar tot dispreţul pe care l-am putut pune în atitudinea mea n-a slujit la nimic. Izbutise să facă faţă situaţiei.

— îl avem în mină, spuse mama. Bătălia e pierdută pentru el, orice-ar face. Şi-a dat seama că nu te-ai lăsat înşelată ?

— Sigur. La întoarcere n-â cutezat să mă privească în faţă.

••

— îl avem în mînă, repetă mama înălţîndu-şi capul. Data viitoare nu trebuie lăsat să-şi-vină în fire. Acum îl cunosc bine. E un om care trebuie bruscat. Va scăpa întotdeauna dacă-i vom da răgazul să se gîndească.

VB

* : • ♦ • • •

ARVERS ÎL AŞTEPTA PE

Gleich.er, .care sosise la vila ¿a o dată cu căderea-nopţii şi care trebuia să vină să-l vadă după masă. Încercă să «alunge, imaginea]ui Bcrgen din pădure şi gustul < amar pe care i-l lăsase amintirea eşecului său. Izbuti, gîndindu-se la primirea pe care i-o rezerva trădătorului, repe-1îndu-şi în şoaptă cuvintele pe care avea să i le spună

În sumbra atmosferă în care se zbatea, vizitele lui Gleicher

i se păreau ca o rază de soare. . [1] :

Neamţul bătu uşor în uşă, la ora convenită şi se.prezentă sub înfăţişarea pe care Aivers i-o cunoştea, întărin- du-şi aspectul burghez prin jocul fizionomiei studiate, menită să exprime servilism, aviditate şi frică. Arycrs nu-l pofti nici rnăcar să se aşeze. Cu mîinile în buzunare, cu privirea dominatoare, simţind plăcerea dc a-lface să-şi. plece ochii, cl îşi expuse cu brutalitate nemulţumirile. Claire era în cealaltă parte a living-room-ului, despărţi hă de ei printr-un perete mobil tras pe jumătate. Vorbi .destul de tare, pentru ca ca să nu piardă nici un cuvîn-t ;din potopul său de invective. -• .

— Vreau să-ţi spun, domnule, că nu sunt pe deplin satisfăcut de serviciile dumitale. Ultimele informaţii pe care le-am cumpărat de]a dumneata sunt absolut neînsemnate. A băgat de seamă şi serviciul meu şi a confirmat acest lucru. Te plătesc destul de scump pentru a aştepta dc la dumneata alte lucruri decît baliverne. :

Sc deplasă puţin ca s-o zărească pe Claire. . • •

Ea se pregătea să scrie, indiferentă la izbucnirea' Im. EI fu contrariat, dai oarecum consolat de aerul descumpănit al lui Gleicher, care bîlbîi timid nişte scuze plate 11 întrerupse cu un gest scurt, arătînd că nu isprăvise.

— Te rog să bagi de seamă că pînă astăzi eu am respectat cu scrupulozitate înţelegerea: noastră. Adaug-, că voi fi obligat să o revizuiesc, dacă dumneata nu pui' mai .multă conştiinciozitate în această afacere.

-Se îmbătase cu propriile -Iui fraze.'Claire se opri din scris şi făcu un gest brusc pe care orgoliul său îl luă drept un semn de apreciere, cînd de fapt el trăda numai exasperarea tinerei fete în faţa apucăturilor sale. Continuă, căutînd un efect de contrast, luînd fără tranziţie un ton misterios, aproape sinistru.

—■ Fără a vorbi, bineînţeles, de măsuri extrem de ' severe pe care nu voi ezita să le iau, ca să mă asigur de discreţia dumitale. ♦ ■

Iată cum trebuie să se poarţe cu trădătorii ! Acesta era cu totul la discreţia sa. IL demascase : era nu numai un individ înrăit, ci şi un netrebnic, o fiinţă a cărei amintire numai şi-ţi face greaţă. Ca să-l „taxeze”, îi era deajuns să-i vadă atitudinea din acel moment. Se înjosea în loc să-i ţină piept. 11 întrerupse din nou cu un acide om scos din sărite :

— Bun. Te-am avertizat. Astăzi ce mi-ai adus ?

Neamţul deschise servieta şi-i întinse hîrtiile pe care Arvers începu să le examineze prost-dispus, ridicînd din cînd în cînd din umeri. Gleicher îl observa cu atenţie şi părea gîndilor. Reflecţia sa trebuia să fie destul de intensă, pentru a-l face să-şi părăsească .puţin cîte puţin manierele servile. Se hotărî în sfîrşit să vorbească, pe un ton încă respectuos, dar îmbogăţit cu o nuanţă subtilă, aproape imperceptibilă, care ar fi putut scăpa unui observator oarecare, dar pentru care Arvers poseda un simţ de detectare infailibil pe care-l detesta.

— Herr Arvers, spune Gleicher, vă cer cele mai umile scuze. Mă simt ruşinat, într-adevăr ruşinat. Aveţi do o sută de ori dreptate ; acele informaţii n-au fost demne de – dumneavoastră. .

Simţul deosebit al lui Arvers fu alertat. înregistra, prin această umilinţă suspectă, o notă sarcastică. Era atît de neaşteptată, încît Arvers încercă un şoc şi un fior, ca şi cum ea îi vestea o ameninţare. De la reîntoarcerea sa în Franţa, surpriza era – tot timpul însoţită la el de o nelinişte surdă. Privi- instinctiv în

direcţia fetei, neliniştit de a şti dacă ea fusese impresionată ea şi el de acele accente neobişnuite. dar ea ¡şi reluase lucrul şi nu părea să fi auzit.

x – Aveţi de o sută de ori dreptate, Herr Arvers ; acele informaţii nu erau demne de dumneavoastră, şi mă tem că nici astea nu sunt de o importanţă capitală. Nu-i vina mea, credeţi-mă ; am avut, cu toate străduniile, destulă bătaie de cap ca să le obţin. Dar ţin să-mi cîştig cinstit banii şi vreau să vă dau dovada. închipuiţi-vă, Herr Arvers, că înainte de reproşurile dumneavoastră, .justificate, m-a mustrat conştiinţa. într-adevăr, am încercat remuşcarea de a nu vă fi furnizat o marfă de prima mină în ultimele săptămîni. Am făcut imposibilul _ ca să-mi răscumpăr' vina şi am reuşit. Sunt în măsură, astăzi, să vă livrez, în sfîrşit, un document de prim ordin,, un document demn de dumneavoastră, Herr Arvers, şi de asemenea de mine, căci am şi eu amorul meu propriu.

începea să-şi demaşte maşinaţiile. Acest moment îl răsplătea după o lungă perioadă de dezgust în care fusese constrîns să joace un rol respingător.

— Şi unde este acest extraordinar document ? întrebă Arvers, făcînd'un efort ca să-şi reia aerul său autoritar. Aici nu văd nimic alta decît obişnuita plevuşcă.

— Nu l-am adus aici. Aparţine unuia dintre prietenii mei, care va fi probabil dispus să-l cedeze ; dar el îşi dă seama de valoarea lui ; o să vrea cam mult, Herr Arvers.

— Cum pot şti dacă este într-adevăr preţios ?

Gleicher îşi coborî vocea în aşa fel, îneît să nu fie auzit decît de el şi murmură cu un aer misterios :

— Pot să vi-l pun la dispoziţie, să-l auziţi astaseară, Herr Arvers, se află la vila mea.

— Să-l aud ?

— Da. E vorba de o înregistrare pe bandă de- magnetofon.

Arvers tresări. Auzind cuvîntul „magnetofon**, care nu sugera nici un pericol precis, simţi cum îi creşte teama provocată de bizara comportare a musafirului său. Avea intuiţia confuză că-i aducea o

explicaţie de temut a unui anumit incident în aparenţă neînsemnat, uitat vreme îndelungată din cauza banalităţii sale şi. pe care nu izbutea încă să şi-l reamintească. Poate că adevărul începea să şi mijească în inconştientul său, pe căile întortocheate care-i sunt obişnuite, drumuri mult mai apropiate de presimţire decît de cunoaşterea raţională.

■— Un magnetofon, repetă coborîndu-şi şi el instinctiv vocea, să nu-l poată auzi Clăi re.

— Un magnetofon. Cînd veţi asculta această bandă, sunt sigur că-i veţi aprecia ca şi mine importanţa... şi de asemenea, adăugă Gleicher, clipind din ochi, caracterul ei extrem de confidenţial, Herr Arvers. De acest document nu trebuie să afle subalternii. Din pricina asta nu l-am adus aici. Dar dacă binevoiţi să poftiţi la mine, doar cincizeci de metri de aici, Herr Arvers, aţi putea să luaţi cunoştinţă de el în cîteva minute.

Nu mai era posibil să se înşele asupra atitudinii sale. Era ironic, greoaia ironie nemţească.

Arvers încercă încă o dată să-şi stăpînească tremurul şi să recapete avantaj, declarînd tare că era probabil vorba de aceleaşi fleacuri pentru care era inutil să se deranjeze. Gleicher replică atunci că propriul său interes cerea această deplasare, cu un aer dintr-o dată foarte serios, îneît Arvers se simţi din nou dominat. Teama sa devenise atît de intensă, îneît nu cutează să mai ceară alte explicaţii cu privire la această bandă misterioasă,

Ezită totuşi. Se mai dusese la vila lui Gleicher. Pînă acum nu se temuse do vreo capcană din partea acestuia, socotindu-l prea compromis pentru a-i face vreun rău ; dar în seara asta apucăturile lui ciudate 11 alarmară. Neamţul îi ghici gîndurile.

— Credeţi-mă, Herr Arvers. Nu riscaţi nimic. Vă dau cuvîntul meu că nu-i vorba de o cursă.

— Nu mă tem de dumneavoastră, spuse brusc Arvers. Să mergem.

Ieşiră în noapte. Gleicher mergea înainte, fără să rostească un cuvînt, iar Arvers nu-i puse nici o întrebare. Acest trădător, pe care credea că-l ţine în căuşul palmei sale, începea să i se .pară o fiinţă de

temut, un duşman de adăugat pe lista numeroasă a celor care se străduiau să-i tulbure desfăşurarea armonioasă a viselor sale.

Gleicher îl pofti să intre în living-room-ul care era luminat, Arvers avu o tresărire zărind acolo un alt individ, care, la sosirea lor, se ridică în picioare.

■— Liniştiţi-vă, Hen Arvers, făcu Gleicher cir un rîs scurt Sunteţi prea nervos. E pur şi simplu Otto; prietenul despre care v-am vorbit. El vă cunoaşte de multă vreme. A ţinut să vă vadă. Puteţi avea toată încrederea în el. Ştie cu cine are de-a face. Nu-i aşa, Otto ?

Otto aprobă surîzînd la subînţelesurile glumeţe ale şefului său. Gleichcrj care părea foarte mulţumit, le servi de băut.

— Herr Arvers este grăbit, Otto, spuse c) mai ape?. Mu trebuie-să-l facem să-şi piardă preţiosul său timp. Cred *că-i putem oferi mica noastră audiţie. Sunteţi gata, Herr Arvers ?

El consimţi printr-un gest. Otto se* sculă şi dădu diurnul magnetofonului pe care-l adusese şi pe care-l pusese într-un colţ al camerei. Pe urrnă, se îndreptă şi rămase în picioare, aproape de aparat. observîndu-I pe Arvers cu atenţie. La început, auziră cîteva sunete nedistincte.

— Ascultaţi cu atenţie, Herr Arvers, spuse clin nou Gleicher. E într-adevăr o bandă uluitoare.

VIH

LA ÎNCEPUT. ARVERS NU înţelese. Nu-şi recunoştea propria-i voce. Timp de cîteva secunde îşi închipui că aude cuvintele unui străin şi încercă c linişte trecătoare ; doar cîteva secunde, ca şi cum o putere perversa hotărîse să-i acorde acest seuil răgaz, ca să-l copleşească şi mai mult pe urmă.

A.poi, cu gradaţia unui supliciu rafinat, pe măsură ce bătăile inimii i se accelerau, în timp ce zidurile palatului său de iluzii se năruiau. se simţi scufundîndu-sc în bulboana fără ieşire a disperării, în mod progresiv, pentru ca conştiinţa sa să înregistreze toate amănuntele acestui infern.

Un nor sumbru de amintiri dezgustătoare., pe care voinţa miraculoasă a unui spirit înverşunat izbutise să le îndepărteze luni de zile, amintiri însă din ce în ce mai agresive, din ce în ce mai apropiate de o anumită imagine centrală, o formă umană care era el. el însuşi, legat fedeleş, neputincios, întins pe o mizerabilă saltea do paie, în odaia unei ferme dărăpănate.

Din ce în ce mai iute, în ritmul tot mai rapid al inimii sale, demonii realităţii, scăpa ţi din cuşca obscură unde fuseseră întemniţaţi, se străduiau să-l înăbuşe sub aripile loi’ respingătoare, şoptindu-i mai întîi la ureche, confidenţial, apoi murmurîndu-i rînd pe rînd rămăşiţele mărturiei parţiale, pe urmă ridicînd tonul şi grăbind cadenţa monstruoaselor acuzaţii, pînă la contopirea vocilor stridente într-un urlet. Acesta trezea o stare mai veche a fiinţei sale, care, în ciuda sublimei cruciade a uitării duse de spirit, existase într-un punct al trecutului, punîn- du-şi amprenta pe arhivele de neşters ale timpului şi spaţiului. Starea

aceasta îşi desfăcea puţin cite puţin vălurile în care el o înfuşurase, mîrşăvia sa se accentua la fiecare rotire a aparatului. Frazele i se înfăţişau acum ca nişte vechi cunoştinţe. Ele îi redeveniseră atît de familiare, ineît îşi mişca buzele şi le rostea în mod'inconştient, o dată cu aparatul, uneori chiar cu o clipă mai înainte, făcînd fără să vrea din vocea lui un acompaniament derizoriu al sinistrului ecou al trecutului.

Cînd Cousin cutezase să redeschidă ochii, şeful poli-ţiştilor stătea cu spatele întors, aplecat asupra unui instrument a cărui natură n-o putea determina, dar care ora legat prin fire de o baterie. Se gîndi la un magnetofon, agăţîndu-se de nădejdea fără sens că va fi supus doar unor şocuri electrice.

Cit i se părea de dulce această tortură ! Dar nu era vorba de asta. Şeful se întoarse abandonînd instrumentul misterios şi făcu un semn unui dintre oamenii săi care se îndreptă spre Cousin, învîrtind vătraiul încins, al cărui vîrf strălucea ca o stea.

Acesta fusese momentul în care el, la simpla vedere a fierului incandescent, capitulase. Nu suportase ideea contactului cu carnea sa. Era năucit de presimţirea suferinţei. Depusese armele dintr-o dată cu graba şi nebunia marilor panicarzi. Fină atunci sperase în mod vag să cîştige timp, avînd intenţia să discute cu călăii săi. Toate acele veleităţi confuze fură însă instantaneu dezintegrate de strălucirea vătraiului.

N-avca decît un singur gînd. mintea i se concentrase asupra unei singure dorinţe : să termine repede, Dumnezeule, repede ! Să nu-i lase acelui om timpul să se apropie nici măcar un pas.. Groaza care îl domina acum era aceea de a nu putea vorbi destul de repede, de a fi împiedicat să se facă înţeles chiar în secunda în care nu le-ar putea refuza nimic ; de a nu avea timpul să-i convingă de faptul că era la dispoziţia lor, cu trup şi suflet, -gata să le îndeplinească fără discuţie orice dorinţă. Numai să n-aibă ei vreo îndoială în legătură cu asta ! Numai să nu-şi închipuie că i-ax înfrînge o ultimă rezistenţă printr-o scurtă aplicare a fierului !

Astfel, cu creierul înfierbîntat de urgenta sa capitulare, cT reuşi, În vreme ce omul făcu un pas, să scuipe cit colo fiola de sticlă – acea otravă pe care n-avusese niciodată intenţia s-o înghită – şi să urle eu grabă cuvintele pe care magnetofonul i le repeta acum cu o fidelitate implacabilă.

— Opriţi ! Voi vorbi. Voi spune iot, tot ; voi face tot ce vreţi... o reţea completa.., legături cu Londra... nume, adrese, vă voi da tot !

Aparatul reproducea, cu o exactitate crudă, toate nuanţele spaimei sale ; poticnirea vocii sale, de exemplu, cînd era cît pe ce să se înece, dat fiind halul în carc-i năvăleau vorbele în gîtlej spre .a furniza cît mai multe informaţii posibile.

Cînd şeful poliţiştilor păru că ezită, el îşi precipită din nou debitul :

— Lucrul e foarte urgent... Vedeţi că nu ascund nimic..,. în scara asta, în noaptea asta... nu-i vreme de pierdut... un atentat pregătit... Atelierul de locomotive... un comando de douăzeci de oameni. întâlnirea este la Cafe du Commerce... Vă voi da adresa. Semnalul de recunoaştere este... •' -

Josnicia sa se confirma cu o precizie deosebită. Nimic nu-l obliga să vorbească despre această operaţie : nimic, decît necesitatea de a le demonstra evident inutilitatea torturii. Se înverşuna, socotind că această mărturisire gratuită era cea mai bună dovadă a bunăvoinţei sale.

— în noaptea asta... peste citcva ceasuri ; n-aveţi decît exact timpul să interveniţi... Douăzeci dc oameni... la Cafe du Commerce. Mitralierele sînt ascunse la... există şi explozive.

Călăul fu înlăturat printr-un gest al şefului. Deşi amânarea dorită fusese obţinută, Cousin continua să se bălăcească în- josnicie, cerşind mila, aruneînd în dezordine toate argumentele carc-i veneau în minte, pentru a obţine clemenţă.

-— Nu mă atingeţi. Pot să vă fiu foarte util. Mă bucur de încrederea. şef Hor mei. Gîndiţi-vă la ajutorul pe care pot să vi-l dau.,.

înregistrarea dură astfel minute în şir, întreruptă de întrebările poliţistului, la care el răspundea cu o

exacti-

tale şi o precizie scrupuloasă, preîntîmpinind – cerinţele acestuia.-Reflexul material al laşităţii sale îi pricinuia o suferinţă atroce. I se părea, în fiece moment, imposibil ca organismul său să-l mai suporte multă vreme. Acel supliciu trebuia să înceteze într-un fel sau altul. Avea să leşine, cu siguranţă. Dar pierderea cunoştinţei, pe care o dorea din tot sufletul, nu se produse şi fu nevoit să asculte pînă la capăt, incapabil chiar de a găsi în el suficientă putere de a-şi duce mîinile la urechi.

Audiţia se terminase. O tio oprise de multă vreme aparatul şi aştepta, imobil, o iniţiativă a şefului său, care nu părea grăbit. Gleicher mai ascultase această bandă de multe ori, dar de fiecare dată ea îi inspira noi reflecţii.

Ieşi brusc din reverie, pentru a-şi îndrepta trupul, a-şi suge pîntecele şi a-şi relua aerul colonelului conte von Gleicher. Era o reacţie instinctivă de apărare împotriva josniciei personajului deprimat din fotoliu, în faţa căruia i se părea nedemn de a se mai sili să-şi joace rolul.

• – Dă-l să bea, Otto, spuse el cu dispreţ ; dacă nu, o sa se simtă rău şi asta nu ar duce la nimic. Domnule, ai auzit ca şi noi. N-am intenţia să fac vreun comentariu. Cînd o să-ţi mai vii în fire, am să-ţi explic ce aştept de la dumneata. Acel „domnule”, încărcat de un dispreţ glacial, în care nu se discernea nici cea mai mică urmă de ironie, îl intimidă pînă şi pe Otto. Ar vers, după ce-şi goli în mod mecanic paharul, nu avu nici un gest de protest şi nu răspunse nimic. Gleicher aşteptă un, moment, apoi continuă :

— Iată ordinele mele, domnule. Socot că-ţi dai seama de situaţia dumitale şi că nu-i nevoie să insist asupra neplăcerilor pe care ţi le-ar atrage cea mai mică neascultare... Oh, văd din privirea dumitale că nu mă înţelegi. Vreau deci să fiu cît mai explicit. Nu sînt un barbar. Dacă există în poliţia noastră, ca şi în cele ale tuturor naţiunilor, subalterni care se înjosesc să folosească tortura, eu dispreţuiesc aceste procedee

şi nu le întrebuinţez niciodată. N-ai să rişti nimic de genul ăsta cu mine ; îţi .dau cuvîntul meu de ofiţer german... Nu ; dacă nu calci drept, domnule, mă voi mulţumi să fac să parvină şefilor dumitale banda de magnetofon. • ,

li[1]- A KTE A A P A T R A

AUSTIN PĂTRUNSE. ÎN cabinetul doctorului Fog, a cărui armonic odihnitoare o admira la fiecare vizită. Absorbit de ocupaţii din ce în ce mai importante, doctorul îi lăsase toată iniţiativa în afacerea Arvers şi în alte cîteva, sub rezerva de a-l preveni în cazul vreunui eveniment important. Austin, judecind că astăzi intervenţia lui devenise necesara, îi ceruse o audienţă. îl primi cu-afabilitatea sa obişnuită.

■ – E ceva nou, str.

— într-adevăr ? făcu doctorul Fog, freeîndu-şi mîinile.

— Mai întîi acest mesaj, primit acum zece zile.

— Trimis de Arvers ? •

— De el însuşi. Cred că e util să vi-l citesc în întregime. Doctorul citi cu jumătate de glas, pe îndelete, ca să aibă timp să reflecteze : • • •

„Intrat în noi detalii amănunţite cu Gleicher. Luat contact cu un ofiţer superior din Abwehr, care a declarat că cunoaşte activitatea mea şi a lui. Porecla : Otto. Otto, convins astfel, ca şi statul major al Abwehrului) că războiul e pierdut pentru Germania, încearcă să intre în legătură cu o autoritate din serviciul secret aliat, pentru discuţii de importanţă supremă. Neîncredere, dar Gleicher pare sincer. Ce trebuie să fac ?”

Doctorul Fog nu manifestă nici o surpriză.

în loc să-şi dea părerea, cum îl invita privirea lui

Austin, el remarcă simplu : . .

— Presupun că ai şi răspuns... . •

— Imediat, *sir,* iată : *„Dacă socotiţi propunerea serioasă, luaţi contact dumneavoastră înşivă cu Otta. Obţineţi precizări şi garanţii”.*

Doctorul aprobă printr-un semn textul.

— Am crezut că-i pot dicta această purtare, *sir.* Izolat cum este, nu-i nici un inconvenient să întîlnească vreun agent duşman care-l cunoaşte mai de mult. Numai că...

— Numai că. atunci cînd ni se întinde o capcană, trebuie întotdeauna să te prefaci că pici în ca. E un excelent principiu faţă de bolnavii mintali şi de serviciile inamice. Dar asta poate că nu-i o capcană...

— Poate că nu este o capcană, repetă Austin fără convingere.

— Nu trebuie să dispreţuim sistematic avansuri de acest gen, oricât de ciudate ni s-ar părea ele. Cred că ştii cine c şeful Abwehr-ului ?

— Amiralul Canaris.

— Chiar el. Or, chiar dacă te va surprinde, circulă de mai multă vreme zvonul că a încercat să ia contact cu noi... Vreau să spun cu un personaj important din serviciul nostru, se corectă doctorul Fog cu un surâs ipocrit.

— într-adevăr ?

— Adaug că anumite personalităţi sînt chiar convinse că el aşteaptă doar un gest, ca să treacă de partea noastră. ceea ce mi se pare cam exagerat... Arvers a răspuns ?

Iată, *şir : ,¡întâlnii Otto. Pare personaj important şi de ’bunăcredinţa. Garanţii : primo, mi-a dovedit că ştie de trădarea lui Gleicher, informaţii furnizate – propria mea activitate, raporturi cu Londra, radio, puncte de transmisie. Destul pentru a fi impuşcaţi cu toţii, şi totuşi n-a încercat niciodată sa ne sperie. Secundo : mi-a înmînat el însuşi documente, cred, foarte importante. transmise de urgenţă. Insistă să intre în contact cit şefi importanţi”,*

— Şi acele documente ? întrebă doctorul Fog.

— Sigur. L-am întrebat pe operatorul care le primeşte de obicei şi nu poate fi îndoială. Ştiţi că

recunoaşte maniera unei transmisii mult mai bine decît o semnătură. Claire le-a transmis. Numai că... •

— Numai-ce ?

— Ea le-a însemnat cu un semn de alarmă, *sir.* Două litere inversate într-un anumit grup. Asta nu e o piedică la descifrat pentru experţii noştri şi, conform convenţiei, înseamnă că trebuie să fim foarte atentă.

Doctorul Fog îşi încruntă sprînccnele, dar nu comentă nimic. Austin aşteptă o clipă, pentru ca apoi să continue cu însufleţire :

— Imposibil să-ţi faci o părere în această privinţă, sir, dar e sigur că cei doi se poticnesc pe undeva ; întrebuinţarea unui cod special arată că Arvers se fereşte de Claire. Semnalul acesteia dovedeşte acelaşi lucru. Rolul meu fiind de a veghea asupra lui Arvers, prezenţa mea e indispensabilă acolo.

— E cam periculos, remarcă doctorul, fără să pară de altfel surprins.

— Va fi probabil şi mai periculos să-l lăsăm să lucreze singur. Cît despre faptul de a nu întreprinde nimic, aţi spus-o şi dumneavoastră înşivă, sir, riscăm să pierdem o ocazie preţioasă.

— Claire a tras semnalul dc alarmă, spuse gînditor doctorul.

— Ea a putut să-şi facă fel de fel de gînduri, datorită faptului că celălalt n-a pus-o la curent cu secretul lui. Ideea sa fixă riscă s-o facă să nu mai judece normal. De asta mă temeam de mai multă vi'eme.

Doctorul Fog, care avusese nenumărate ocazii să-şi judece asistentul, şi care-l aprecia din ce în ce mai mult, îi aprobă planul. Conform obiceiului, îi lăsă cea mai mare libertate de acţiune. Austin va examina personal, va studia la faţa locului propunerea germană, va avea o întrevedere cu Gleicher şi chiar cu faimosul Otto dacă va socoti că putea să-şi asume acest risc. Eventual, va pregăti o întîinire cu un eşalon mai înalt. Doctorul termină convorbirea sfătuindu-l să fie prudent.

— Nu uita, Austin, îi spuse el la plecare, că profesionştii noştri n-ar folosi niciodată un agent care a căzut în mîinile duşmanului.

DESIGUR, COLONELUL conte von Gleicher nu era un barbar. El se consola, pe bună dreptate, cu ideea de a fi un om cultivat. îi plăceau filozofia şi artele tot atît cit şi războiul. în timpul şederii sale la vilă, după ce isprăvea cu Ar vers şi cu obligaţiile • meseriei, i se întîmpla să-şi petreacă serile ascultînd muzică clasică imprimată pe discuri, dacă nu se cufunda în operele vreunui maestru al gîndirii, vechi sau moderne. Aceste calităţi îl şi desemnaseră pentru un post important în Abwehr.

Era de asemenea un om de o loialitate perfectă, educat în spiritul onoarei militare. Astfel, ascultînd pentru prima oară mărturisirile lui Arvers, dacă reacţia imediată a fost un dezastru mental şi singurul său comentariu *Schwein* (porc), nu socoti nici o secundă să facă pentru el o excepţie de la regula pe care şi-o fixase în privinţa relaţiilor cu agenţii duşmani. Acest lucru apăru fără ambiguitate cînd adjunctul său, Otto, insistase asupra interesului documentului cu un aer care nu-i plăcu.

— Noi ştim că e un laş, Herr Doktor. N-o să ne fie greu să obţinem lot ce vrem de la el.

— N-o să ne fie greu, repetă Gleicher, privindu-l fix, dar adu-ţi aminte ce ţi-am spus, Otto. Noi nu sîntem poliţişti şi n-am acceptat această funcţie ca să-mi murdăresc mîinile.

— Cunosc ideile dumneavoastră cu privire la acest subiect, Herr Doktor, şi nu pot decît să le aprob. Nu mă gîndesc cîtuşi de puţin la o constrîngere fizică ; dar, dată fiind ticăloşia sa, cred că simpla ameninţare...

Gleicher îi întrerupse cu severitate.

— Nici nu poale fi vorba de asta. Niciodată spectrul torturii sau al constrîngerii fizice, cum spui, nu va fi evocat în serviciul meu. N-aş mai putea dormi, dacă m-aş coborî la asemenea procedee,.. Ne vom servi de psihologie, Otto, adăugă el pe un ton potolit ; şi, în acest caz deosebit, asupra căruia am reflectat timp îndelungat, sunt sigur că avem o armă infinit mai eficace decît violenta.

— Poate, spuse Otto fără convingere.

— Te îndoieşti ? încă n-ai înţeles ce poziţie are faţă de şefii săi ? N-ai ghicit că a pus trădarea pe seama altuia şi că el a trecut drept un erou ? Numai asta poate să explice de ce l-au însărcinat cu o altă misiune. Atunci nu crezi că acest om va face orice pentru noi ca să tăcem din gură ?

Otto îşi privi şeful mai întîi cu surprindere, apoi cu admiraţie. Nu-şi închipuise să fie atît de subtil. Un moment, un moment foarte scurt, bănui într-un chip confuz că planul său risca să-l antreneze pe căi şi mai crude decît metodele Gestapoului, dar evidenţa eficacităţii sale ' .îl împiedică să-şi precizeze scrupulele, aşa că răspunse simplu :

— Aveţi dreptate, domnule colonel – era pentru prima oară că-i spunea astfel. E obligat să ne asculte. Sunt de-neiertat că nu m-am gîndit la asta. Vă mulţumesc că mi-ăţi deschis ochii asupra imoralităţii şi inutilităţii torturii.

— *Ein Herrendienst* Otto, conchise Gleicher, surîzînd de satisfacţie în faţa acestui omagiu.

Arvers n-avu nici măcar*urmă de revoltă cînd Gleicher îi oferi, posibilitatea să încheie tîrgul. Nici nu putea să aibă. Teama confuză în care trăise pînă atunci făcu loc unei adevărate groaze, tradusă printr-o viziune odioasă care i se impunea la fiecare oră din zi şi din noapte.

Decorul era cabinetul doctorului Fog, rămas în amintirea sa ca bîrlogul unui personaj misterios şi de temut. Doctorul era acolo, cu Austin, şi cu cîţiva ofiţeri francezi pe carc-i frecventase la Londra şi care admi-

[1] O meserie de senior. .

rau frumoasa lui conduită. Claire intra, cu surîsul ei cumplit în colţul gurii. El era aşezat într-un fotoliu ; ceilalţi nu-i dădeau atenţie.

Doctorul Fog examina cu curiozitate un obiect în formă de cilindru turtit. 51 răsucea în mâinile sale abile. Uneori, trăsăturile lui aminteau pe cele ale lui Gleicber. El explica :

— Astă vine din Franţa. Ne-a adus-o domnişoara. Un document, se pare, foarte interesant.

— Foarte interesant, *sir,* şuşotea Claire.

— Foarte interesant, *sir,* repetă Austin ca un ecou.

— Foarte, foarte interesant, *sir,* reluau, în cor, toţi asistenţii, ca şi cum ştiau despre ce-i vorba.

— Să vedem, spunea doctorul Fog. Să mi se aducă un magnetofon.

— Un magnetofon, să se aducă un mangetofon, unde se află un magnetofoii ? repeta corul.

Se rtrtpîndcau ca un stol de vrăbii şi începeau să se foiască prin casă, trecîrid şi rotrccînd fără încetare; cu mutre aferate, pe uşile biroului, prin încăperi. Visul căpăta atunci pentru Arvers o formă de o deosebită groază, în 1 impui îndelungatei, interminabilei durate a căutării lor. el se înverşuna înfierbântat, dar în van. să-şi pună creierul la treabă. Era hărţuit, cu o patimă crîncenă, de preocuparea do a inventa un mijloc prin care să oprească audiţia. Se ii-osca în eforturi copleşitoare, fără să poată născoci nici cel mai mic pretext, ca să-i convingă pe ceilalţi să nu mai asculte banda. Mintea lui, de obicei atît de fecundă, era inertă, paralizată în faţa acestei probleme ; imaginaţia sa, lovitei de neputinţă şi conştiinţa acută acestui faliment intelectual total erau unul dintre aspectele cele mai înfricoşătoare ale coşmarului său.

Aparatul era în sfirşit adus. Atunci, brusc, ca sub bagheta unei zîne, reziduul care-i închidea resorturile mecanismului cerebral părea să se dizolve şi darul speculaţiei îi era redat. îi venea o idee pentru a înlătura definitiv pericolul, o idee măreaţă în simplitatea sa şi pe care ei o salul a ca pe un miracol glorios al inteligenţei sale. Dar acest f ulger de speranţă se stingea în acelaşi moment şi supliciul său

căpătă o nouă formă ; abia începuse să se felicite pentru minunata sa descoperire, abia se simţise

uimit, în incoerenţa halucinaţiei sale, de subtilitatea acestei parade, că paralizia fizică, urmînd neputinţei spirituale, se opunea executării ei. Nu-şi putea mişca membrele, nici desface fălcile crispate. Şi astfel geniul i se manifestase în van ; căci această prodigioasă descoperire consta doar în a se arunca asupra benzii, în a o rupe şi a înghiţi bucăţile.

Doctorul Fog lua documentul fără ca el să fi schiţat un gest. 11 fixa în aparat cu-precauţii minuţioase. Rîsui lui Claire izbucnea deschis, un cîntec de triumf care înzecea acuitatea torturii. Arvers încerca acum să-şi concentreze rămăşiţele energiei sale în muşchii gîtului.

Toată voinţa sa se concentra în efortul de a vorbi, de a urla, de a acoperi sunetul instrumentului blestemat,, care făcea să i se audă bîlbîiclilc de la început ca vocea scrîşnitoare a unui demon anunţînd un spectacol infernal. Dar în momentul în care se gîndea să ajungă la asta, cind strigătul salvator urma să. iasă în sfîrşit din gură, doctorul Fog băga de seamă prezenţa lui. I se părea că-l confundă acum cu Gleicher. 11 făcea să tacă printr-un gest poruncitor.

Toate privirile se întorceau atunci spre Arvers şt lamentabilele rugăminţi ale sale se înălţau în tăcerea absolută : „Voi vorbi. Voi spune tot. tot ; voi face iot ce vreţi...[i:]

III

REZONANŢA ACESTEI voci întreţinea în trupul său vibraţii atît de dureroase, încît se trezi. Nu era la Londra, ci năucit într-un fotoliu la el, în living-room-ul pe care nu-l mai părăsise deloc de la o vreme. îşi repetă de mai multe ori că acest vis absurd era rezultatul unei imaginaţii morbide. Lucrul nu se putea petrece astfel în realitate. Va găsi un mijloc de a îndepărta această ameninţare. Scăpase el şi din alte pericole. Dar trebuia mai întîi să se apere împotriva acestui coşmar care-l ucidea şi care plana fără încetare în jurul lui, pîndind o secundă de neatenţie, pentru a-l copleşi. Şi pentru a duce la bun sfîrşit această luptă, firea sa nu putea să conceapă decît o singură armă, un singur artificiu : să îndepărteze obsesia diabolică prin virtuţile altei obsesii aleasă de el ; să provoace în mod voit o halucinaţie paradiziacă în culori destul de vii, pentru a o şterge pe prima. I se întîmpla asta uneori. .

Nu era o sarcină uşoară. îi era necesară o muncă spirituală zdrobitoare, pentru a-şi crea iluzia că este încă un om de onoare. Gleicher nu făcuse nimic ca să-i uşureze sarcina. îl dispreţuia cu atît mai mult cu cît nici măcar nu-şi dăduse silinţa de a-l înşela în ceea ce priveşte adevăratele sale intenţii. Nu încercase să facă plauzibil pentru el pretextul pe care-l inventase, ca să prindă în ghearele sale un personaj important din serviciul secret aliat. Atitudinea sa nu putea să-i lase îndoieli rezonabile lui Arvers în ceea ce priveşte perfidia purtării sale. Şi totuşi, în aceste momente patetice în care căuta febril un remediu împotriva coşmarului, el izbutea adesea să se convingi! că toate

actele sale erau dictate de un patriotism înflăcărat, în interesul cauzei aliate. Asta este puterea suverană a spiritului, sublima sa credinţă.

în zrua aceea, ca şi în cele precedente, se străduí să adune argumentele nenorocite pe care le socotea demne să sprijine această teză, să le facă, cu o răbdare nemărginită, să strălucească, apoi să le orienteze în sensul indispensabil al supremei sale iluzii.

La urma urmei, dacă el nu încerca să-l convingă de puritatea intenţiilor sale, Gleicher n-avea să mai declare cu certitudine că ora vorba de o şiretenie de război. Nimic nu dovedea că el n-ar fi dorit în mod sincer să apuce pe calea colaboraţionismului. E adevărat că se ferise să-l interogheze în legătură cu acest subiect, căci se temea de un răspuns brutal, care i-ar fi năruit orice speranţă. Acest punct era doar o bază fragilă de plecare, dar suficientă pentru ca visul său să înceapă să se desfăşoare, făcînd ca în curînd să-i iasă la lumină isteţimea şi perspicacitatea. •

Atunci... atunci el devenea promotorul uneia dintre cele mai importante negocieri ale acestui război. EI, Arvers, agentul secret tracasat de mai multe poliţii, căruia şefii săi nu-i furnizau mijloace demne de el, el reuşea turul de forţă de a-l face pe duşman să creadă în slăbiciunea sa şi să depună armele. Puţine personaje din istorie ar fi manevrat cu o abilitate atît de genială. Printre i părinţii intrigii, ale căror nume îi veneau în minte, nici unul nu rezolvase vreo problemă comparabilă cu a sa, în condiţii atît de dificile. Şi chiar în aparenta-i supunere faţă de Gleicher, subtilitatea lui se manifesta cu şi mai ţ multă strălucire. în concluzie, el era cel caro-i inspira fiecare demers şi care-l dirija fără ştirea lui.

în general, nu-şi împingea compoziţia romanţioasă dincolo de această etapă : supunerea Abwehrului, provocată de combinaţiile sale, şi de dominaţia pe care o exercita din umbră asupra lui Gleicher. Găsea o linişte convenabilă prelungind contemplarea acestui simplu rezultat, şi părea să încerce, de cînd cu evenimentele recente, un soi de timiditate în a se aventura către consideraţii mai înalte.

Astăzi, totuşi, se încumetă să-şi lăse nălucirea să • crească în frumuseţe şi putere, să-şi urmeze liberă dru- [f] mul firesc, să se desfăşoare puţin cîte puţin în regiunile •

interzise oamenilor de rînd şi la urmă să cucerească **re-**datul glorios al vechilor sale himere, reînsufleţindu-şi exaltările de odinioară,

Lovitura dată duşmanului trebuia să fie exploatată pe loc. Lucra cu repeziciunea fulgerului. Amiralul Canaris, punîndu-se în slujba aliaţilor, îi cerea – el nu mai trata decît cu o autoritate superioară ; Gleicher era redus la rolul de agent de legătură –, îi cerea, ca dovadă a fidelităţii sale, să pună mîna pe Führer. N-admitea nici o portiţă de scăpare, nici o amînare, nici o scuză. Complotul pus la cale datorită instigării sale, ar depăşi toate speranţele. Hitler şi tot statul major nazist erau capturaţi. Erau predaţi într-o noapte, cu mîinile şi picioarele legate ; el însuşi îi ducea în Anglia după mii de peripeţii. Aceasta era ultima sa misiune. Vestea acestei capturi izbucnea brusc în lume, ducînd la încetarea imediată a ostilităţilor. Opinia publică începea să murmure că această faptă era a unui singur om, un erou obscur căruia abia acum îi era îngăduit să se arate în public. Aceste zvonuri nu întîrziau să fie confirmate de forurile oficiale.

Brusca revelaţie a valorii sale reprezenta punctul culminant al visului, vîrful greu accesibil spre care i se îndreptau eforturile şi care nu putea fi depăşit; ca să se menţină într-o astfel de stare trebuia să-şi concentreze toate resursele intelectuale : şi asta implica^ de altfel, ca întotdeauna, descoperirea amănuntelor materiale precise, care să-i servească drept suport entuziasmului, începu să le caute cu înfrigurare, trecînd în revistă di-versele mijloace de difuzare prin care noutatea „izbucnea" în lume, conform expresiei pe care mintea lui o prefera în permanenţă : „Presa, radioul..., radioul era o evocare deosebit de agreabilă. Întîrzia în faţa tabloului unei familii modeste grupate în jurul aparatului, ascultînd comunicatul minunat, şi încercînd cu veneraţie să-i pronunţe numele. .

Soneria telefonului îl opri din visare. Un frig de moarte îi cuprinse trupul şi sufletul, nimicind roadele muncii sale eroice. Se scufundă din nou, fără tranziţie, în frămîntările realităţii. Un reflex căpătat de cîteva săptămîni îl făcu să se precipite spre aparat şi sa ridice

receptorul înainte ca ultimul ţîrîît să se fi stins. Ştia despre ce era vorba. Nu era pentru prima oară'că Gleicher sau Otto, dornici de a-şi păstra atotputernicia, îi aminteau despre ei în acest fel. Nu mai îndrăznea să părăsească living-room-ul. de teamă ca nu cumva Claire să răspundă în locul său.

Era Gleicher. Vocea acestuia se auzi înăbuşind un z unrzet î nde pă rt a t. •

— Ascultă. Herr Arvers...

Cunoştea ritualul acestor comunicări. Neamţul apropia aparatul de magnetofon. Cu receptorul lipit de ureche, el aştepta frazele pe care le ştia pe dinafară şi care deveneau şi mai odioase la fiecare nouă ascultare. Ca de obicei, magnetofonul ora deschis înainte de apel, în aşa fel îneit chiar în clipa chemării banda începea să înşire un paragraf esenţial : ,,Voi spune tot, tot ; voi face tot ce vreţi...Telefonul fu apoi îndepărtat de magnetofon şi vocea imperioasă a lui Gleicher reluă :

— Auzi, Herr Arvers ? Auzi bine ? De ce nu răspunzi ?

— Aud, murmură Arvers, într-o răsuflare.

— Mi se pare că amicii dumitale de la Londra nu-s prea grăbiţi. Nu poţi face nimic ? Eu cred că da şi încă repede. Te bucuri de încrederea lor ; trebuie să-i faci să se hotărască. Trebuie să ştii mai bine ca mine cum să le vorbeşti ca să-i convingi. Nu uita că te voi face răspunzător de eşec. •

Tăcu un moment.- Zumzăiala aceea atenuată ajunse din nou la urechile lui Arvers. Nu mai distingea cuvintele, dar se străduia să determine fragmentul după intonaţie. Gleicher reluă : *

- – Poate că-ţi închipui că n-am mijloace să-mi pun în practică ameninţarea ? Nu crede asta, Herr Arvers. Chiar azi am reflectat mult la diferitele procedee posibile. Există multe, dar unul dintre ele mă seduce prin simplitatea sa, şi de asemenea prin originalitate, ţi-o mărturisesc. Ce părere ai despre această idee : să inserăm banda noastră într-o emisiune radiofonică publică ! Hm ? Ştii doar că toate serviciile secrete ascultă cu religiozitate Radio-Paris... fără să mai punem la socoteală douăzeci de milioane de francezi... Altfel ne înţelegem bine, Herr

Arvers. Ţineam numai să mă asigur că n-ai să dai din picioare, cum se spune pe la voi. .

Isprăvise de vorbit, dar Arvers îl auzi apropiind din nou receptorul de magnetofon, pentru ca el să poală percepe exact ultimele fraze. în sfîrşit închise telefonul. Recăzu inert în fotoliu. Coşmarul plana peste capul său gata să ne năpustească asupră-i şi nu se mai putea pune problema de a chema în ajutor fantasmele plăcute, Aluzia lui Gleicher la difuzarea radiofonică avu efectul unui duş îngheţat şi infect, întinînd pentru totdeauna apoteoza visului său şi făcînd să devină cu totul neînsemnate înverşunatele lupte ale spiritului său.

Astfel, din cînd în cînd, colonelul conte von Gleicher î] făcea pe Arvers, la intervale neregulate şi la ore foarte diverse, să-şi amintească de el, Avea un suflet de senior şi nu de poliţist, cum îi plăcea să repete. Onoarea sa se zbîrlea la gîndul că ar fi putut să întrebuinţeze cons- trîngerea fizică pentru a doborî rezistenţa unei fiinţe umane. Arma nobilă şi eficace pe care el se hotărîse s-o folosească în acest război special (i-o declarase lui Otto, care în sfîrşit îl înţelese) era psihologia.

— L-AM AUZIT. A STRIgat, i-am reţinut bine vorbele : „Voi spune tot, tot : voi face tot ce vreţi”. Şi iar, după puţin : „Pot să vă fiu foarte util ; mă bucur de încrederea şefilor mei”. Ce vă mai trebuie ca dovadă a trădării sale ?

Austin, mişcat de tulburarea fetei, o strînse mai tare de braţ, pentru a încerca s-o calmeze.

Sosit în Franţa, cu cîteva zile mai înainte, încă nu-şi dezvăluise prezenţa sa lui Arvers. Voia să discute mai întîi cu tînăra fată. îi trimise un mesaj prin mama ei, fixînd o întîlnire în faţa unui cinematograf din Rennes, – aşa cum. făcuse şi altădată. Nu schimbară decît cuvinte fără importanţă, înainte de a se fi aşezat alături în întunericul sălii pe jumătate goală. Austin se aplecă spre ea, îi trecu un braţ în jurul umerilor, îşi apropie obrazul de al ei şi începu s-o întrebe în şoaptă. Băgase de seamă surescitarea ei. Era în mod vizibil la capătul puterilor şi starea sa inspira nelinişte atît medicului cît şi celui ce răspundea de misiune. Totodată, nu se putea apăra de sentimentul de milă, accentuat de poziţia pe care-o luase şi care-l făcea să participe în mod direct la tremurările trupului ei.

Primele cuvinte ale fetei nu-l liniştiră deloc în privinţa echilibrului ei mintal. Ea îşi propunea să-i povestească, metodic, cum i se născuseră bănuielile, apoi cum fuseseră confirmate de o vizită nocturnă a lui Arvers. Ura i se manifesta în izbucniri bruşte ale vocii şi Austin fu nevoit să-i amintească de mai multe ori să fie prudentă.

— Fratele meu n-a trădat niciodată. El, el e cel care ■ *a* trădat... .

„Toate simptomele unei idei fixe", se gîndi Austin suspihînd. De luni întregi ea trăia cu obsesia de a-şi reabilita fratele, dovedind ticăloşia celuilalt, şi asta începea să se traducă prin năluciri : „Primul rezultat al machiavelismului patronului meu să fi fost oare acela de a o face să se sminteascâ ?”

Continuă s-o întrebe cu răbdare, ascunzîndu-şi scepticismul.

— Spui că l-ai auzit ?

■— O voce lamentabilă. Ai fi jurat că se tîra la picioarele neamţului.

El o rugă să pună puţină ordine în ceea ce-i povestea. Ea făcu un mare efort, ca să se calmeze, şi-şi reluă povestea de la capăt.

Intrigată, în acea noapte, de tonul schimbat al lui Gleicher, ea îi urmărise de la distanţă cînd ieşiră, el şi Arvers, şi-i văzu intrînd în vila. vecină. Acolo, ea ezită un lung moment.

Se blestema de a fi tergiversat atît, pînă şi maică-sa i-o reproşase în termeni foarte duri. Cu puţin mai multă prezenţă de spirit, ar fi putut să audă începutul discuţiei lor. Se hotărî în sfîrşit să intre în grădină şi să se apropie de o fereastră. Cu urechea lipită de oblon, ea auzise o voce şi distinsese cîteva vorbe : vocea lui Arvers, era sigură. El părea să gîfîie, în prada unei spaime de moarte. Ea reţinuse fraza : „Voi spune tot, tot ; voi face tot ce vreţi", şi, puţin mai tîrziu : „Pot să vă fiu foarte util. Mă bucur de încrederea şefilor mei". Un ton de rugă umilă. La început se gîndi că-l torturau dai’ la întoarcere el nu prezenta nici o urmă de violenţă ; îl observase cu atenţie. Gleicher se mulţumea probabil să-l amenințe şi astfel isprăvea cu el. .

Pe urmă ? Careva trăsese perdelele groase în dosul ferestrelor, înăbuşind zgomotul. Nu mai auzise nimic. Dar nu era de-ajuns ?... Lucrul acela se petrecuse cu siguranţă la ferma Lachaume. El trădase, şi nu fratele ei.

Austin o observă în penumbră, nesigur, căutînd cu patimă, pe chipul ei, elementele unui diagnostic. Era posibil ca ea să fi imaginat toată povestea

plccînd de la vreun cuvînt prost interpretat. •

El fu totuşi impresionat de continuitatea povestirii **ei şi de** repetarea fidelă a frazelor lui Arvers. Redevenise destul de stăpînă pe ea însăşi, pentru a-i da şi alte amănunte.

— Începînd de atunci, el s-a schimbat. Se fereşte de mine şi mai mult ca altădată. A avut alte întrevederi **cu** Gleicher ; dar acum el e cel care se deranjează întotdeauna şi care se duce la neamţ. Primeşte multe telefoane în cursul cărora aproape că nici nu vorbeşte, mărginin- du-se doar să răspundă cu o voce terorizată : „Da... de acord... se înţelege". După aceste comunicăin, e livid. Rămîne zdrobit în fotoliul său, pe jumătate leşinat. Nu se îndepărtează de telefon. îi e frică să mă lase să răspund... dar voi şti ce i se spune. Am un mijloc.

— Ce mijloc ?

Ea îi mărturisi fără să ezite că, în ajun, profitînd tocmai de o vizită a lui Arvers la Gleicher, reuşise să cupleze receptorul. Din camera sa avea să audă toate discuţiile.

Austin nu era de acord cu acest procedeu. Totuşi, reflectînd la importanţa unei trădări probabile, nu se simţi în drept să se opună. Pe de'altă parte, ea era atît de convinsă de ticăloşia lui Arvers, că nici un raţionament n-o putea face să-şi schimbe părerea. Cel mai bine era s-o lase să meargă pînă la capăt, socotind că rezultatul va dovedi dacă ea avea dreptate sau se înşelase, dacă cele ascultate vor fi nefondate... Oare nu era cumva complet nebună ? O mai privi o dată. Ea păru să-i ghicească bănuielile şi se sili să-i vorbească pe un ton reţinut.

— Să nu crezi că fabulez... Ţi-o jur că nu m-am înşelat. I-am notat cuvintele în această seară, ca să nu fac vreo greşeală. Vrei să-mi vezi carnetul ?

Faptul că-şi regăsise sîngele rece influenţă mult asupra hotărîrii lui Austin. în cîteva minute îşi stabili planul de bătaie. îi explică mai întîi, rapid, ce conţineau mesajele confidenţiale şi esenţialul propunerilor lui Gleicher. Ea bănuia o manevră de acest gen şi nu voia să vadă în asta decît o capcană întinsă cu complicitatea lui Arvers. Austin nu discută

şi-i dădu instrucţiuni.

— îl voi chema mîine dimineaţă, ca să-l previn de sosirea mea. îi voi spune că oferta îi interesează pe aliaţi

şi că am venit să răspund la asta, ceea ce de altfel e adevărat. îi voi cere să-mi pregătească o întrevedere cu Gleicher şi cu Otto. Cu siguranţă că va telefona. Atunci...

Mai avu un singur scrupul, care fu înlăturat de amintirea ultimelor recomandări ale doctorului Fog.

T— Atunci, să asculţi cu grijă ceea ce-şi vor spune şi să notezi. Vom vedea după aceea dacă trebuie să mă duc la întîlnire şi ce măsuri de siguranţă trebuie să-mi iau. Mai ales nu da prilej la nici un fel de bănuială.

Ea făgădui să-l asculte întocmai, Ieşiră din sală, fără să fi fost remarcaţi şi se despărţiră în faţa cinematografului. El rămase multă vreme descumpănit, privind u-i silueta care se pierdea printre trecători.

— DUMTEATA EŞTI, Herr Ar vers ? Ce, te miră că-ţi recunosc vocea ? E caracteristică, nu te mai poţi înşela cînd ai auzit-o o dată. Cu ce vă putem fi de folos ? Ah, ah, foarte interesant, în sfîrşit ! O secundă, te rog... Gleicher adopta adeseori acest ton de persiflare faţă de Arvers. Se părea că simţea o anumită plăcere în a-l teroriza şi umili zile de-a rîndul. Puse minői pe aparat, pentru a-i şopti lui Otto, care scria în faţa lui :

— Peştele muşcă din nadă...

Olto îşi întrerupse lucrul şi luă receptorul pe care i-l întinse şefului său : .

— într-adevăr ? Spui că e un personaj important ?

— E şeful meu de la Londra, răspunse Arvers. A mai venit aici. E la curent cu toate afacerile franceze şi este acreditat să pregătească o întrevedere cu cineva şi mai important.

Era exact ceea ce-i recomandase Austin să spună. Claire, care asculta din camera ei, făcu o grimasă de dezamăgire, neînregistrînd nici un cuvînt suspect. Singur tonul lui Gleicher era insolit ; dai' asta nu era o probă suficientă pentru Austin.

— Unde va avea loc întîlnirea ? Lă dumneata, dragă Arvers. Doar cunoşti încrederea pe care-o am în dumneata ! BineînţeleSj vei fi singur cu el.

— Am înţeles, răspunse Arvers.

Gleicher fixă întîlnirea pentru a doua zi. noaptea, şi continuă pe un ton autoritar :

— Cred că e de prisos să-ţi recomand din nou să-mi respecţi cu stricteţe ordinele.

Claire începu să spere. Ea sublinie cuvîntul

„ordinele” în carnetul în care consemnase conversaţia,

— Nădăjduiesc că n-ai spus nimic care ar putea trezi neîncrederea şefului dumitale.

— Am urmat litera cu literă înţelegerea noastră.

—" *înţelegerea* noastră...

Termenul corespundea unei timide tentative a lui Arvers de a nu se coborî în proprii săi ochi. El nu se putea considera un trădător ; servea ca intermediar pentru nişte discuţii delicate între şefii duşmani, asta era tot. Departe de Gleicher, se încumeta să rostească aceste vorbe care învăluiau afacerea într-o lumină mai liniştitoare.

— *înţelegerea* noastră...

Sarcasmul cuprins în această exclamaţie îl ustură ca o palmă. Pe marginea carnetului, Claire marcă prin semne convenţionale schimbările de ton. în ciuda furiei sale, Arvers nu riscă să riposteze. Din nou se temu să ia -«o atitudine care ar fi putut să-i taie orice elan.

Cuteză totuşi să ceară precizări asupra unui punct. 0 făcu, dar cu un accent de rugă, după ce se jurase de nenumărate ori în douăzeci şi patru de ore că va avea o poziţie fermă cînd va discuta.

— Domnule Gleicher, se înţelege că dacă totul decurge bine... dacă sînteţi mulţumit de mine, adăugă el cu o voce tremurătoare pentru a-l îmbuna, îmi veţi da ru- loul ?

Era singura lui dorinţă, la care se gîndise, din prima zi, aproape o condiţie pe care avusese curajul s-o pună. . Gleicher făgăduise, pentru a evita o discuţie inutilă.

Claire scrise repede, apoi făcu un semn de pauză, aş- teptînd explicaţii.

— Ruloul ? Care rulou ?

întrebările şi răspunsurile se succedau într-un ritm destul de lent, aşa încît ea avea destul timp pentru a le înţelege sensul şi a reflecta la diversele lor nuanţe. Cu cit tonul lui Arvers devenea mai umil, cu atît cel al lui Gleicher era mai nerăbdător, mai sarcastic. La urmă, cuvîntul „înţelegere” trezi în el o mînie rece ; începu să facă pe naivul, pent:*u a-l obliga pe Arvers

să-şi mărturisească', cu glas tare ticăloşia, ghicind cît îl costa o astfel de mărturisire, chiar fără martori. Un sentiment analog îl incitase să nu facă nici un efort pentru a-şi ascunde planurile răuvoitoare. Nu voia să-i acorde biata satisfacţie pe care i-ar fi putut-o aduce cea mai mică certitudine în legătură cu acest subiect.

— Despre ce rulou vorbeşti ?; repetă el după o tăcere chinuită a lui Arvers.

— Dar... ştiţi bine.

— Eu ? Te asigur că habar n-am.

îşi batea joc de el în mod făţiş. Arvers îşi strînse pumnii. Perversitatea intenţiei nu-i scăpă,

Furia îi dădu un accent mai puţin rugător pentru a k replica.

— în sfirşit, discul, panglica de magnetofon. Nu prea ştiu exact cum o numiţi dumneavoastră.

— Ah, vrei să spui – tonul de mustrare politicoasă era mai insultător decît cea mai grosolană injurie – vrei să spui banda ? Vorbeşte franţuzeşte. Herr Arvers. Acum ■da, ştiu despre ce-i vorba. Vrei să spui banda care-ţi aminteşte de nişte lucruri supărătoare în legătură cu ferma Lachaume ?

Claire avu o ameţeală. Emoţia îi era atîbde puternică, încît fu pe cale să scape stiloul din mînă.

Arvers reluă, implorînd din nou :

— Mi-aţi făgăduit că mi-o veţi da.

— Acel document atît de ciudat, în care satisfaci pe deplin dorinţele porcilor de la Gestapou ? S-ar • putea spune că le-ai luat-o chiar înaintea dorinţelor lor, Herr Arvers. Despre asta vorbeşti, nu-i aşa ? Ştii că nu mă plictisesc sa ascult această bandă şi cred că am descoperit chiar amănunte foarte interesante, care mi-au scăpat şi pe care socct că nici chiar dumneata nu le-ai remarcat. Da, la sfirşit se aude un fel de geamăt foarte îndepărtat, care nu este al dumitale. M-am întrebat dacă nu cumva iera geamătul camaradului dumitale, care n-a scos niciodată decît nişte strigăte nearticulate ! De banda asta e vorba, nu ?

Claire se strădui sa scrie fără să se gîndească. Dacă şi-ar fijuat o clipă de răgaz, ca să reflecteze asupra sensului a&stoiţicuvinte, ar fi fost incapabilă

să mai continue.

— Da, despre asta, făcu vocea aproape imperceptibilă a lui Arvers. Mi-aţi făgăduit...

Gleicher îl întrerupse cu o voce tranşantă :

— Ei bine, dacă am promis, mi se pare că asta ţi-e deajuns.

Zărise o lumină ciudată în ochii adjunctului său, Otto. Se simţi brusc ruşinat de propria sa comedie şi dori să-i pună capăt cit mai repede.

— Un ofiţer neamţ n-are decit un cuvînt. îmi voi ţine făgăduiala dacă nu calci strîmb. Fii sigur că nu voi uita să aduc şi obiectul la întîlnire. Astfel, dacă mi s-ar întîmpla ceva, şeful dumitale l-ar găsi asupra mea... Pe poimîine.'

— Mulţumesc, rosti Arvers cu ciudă.

Gleicher rămase un moment tăcut, într-o stare proastă, simţindu-se observat cu curiozitate de Otto,

— *Schwein 1* murmură el în sfîrşit.

Injuria era adresată evident lui Arvers, dar Gleicher nu era mulţumit de sine. Băga cu nelinişte de seamă că simţea uneori o plăcere răutăcioasa să-şi tulbure victima, fără ca îndeplinirea datoriei sale să justifice întotdeauna această atitudine. Se întrebă dacă noua sa meserie nu dezvolta în el instincte sadice.

Ridică din umeri, căutînd un alt subiect, pentru a înlătura starea proastă în care se afla.

Evident, îi va da banda pentru că-i promisese, Dar cum putea acest personaj abject să fie pe deasupra şi atît de stupid ? Oare nu învăţase în şcolile inamice că nu era nimic mai uşor decît să copiezi acest document ? Pînă şi un copil ar fi bănuit ca existau mai multe exemplare din ea la Ioc sigur. Asta îl făcu să mediteze din nou asupra propriei sale duplicităţi, apoi îşi reveni şi alungă definitiv ideile inoportune.

— Ai auzit, Otto ; a rămas pentru poimîine noapte. N-avem decît timpul necesar să ne pregătim, dumneata şi cu mine.

— Nu socotiţi, Herr Doktor, că securitatea dumneavoastră cere unele precauţii ?

— Nici o precauţie. Vom merge doar noi doi.

Trebuie să-i inspirăm încredere celui trimis de Londra, şi asta va fi uşor dacă ne jucăm bine rolul. E o bătălie a nervilor... o chestiune de psihologie, ţi-o repet, Otto. Nu avem de ce ne teme de acest Arvers. E prea laş pentru a ne face vreun rău, iar noi îl avem bine în mînă.

— Mă gîndeam mai ales la şeful lui. Mi se parc greu de admis că el nu bănuie nimic.

— Bănuie, fii sigur ; dar afacerea noastră e bine pusă la punct ; a mai fost pregătită şi pe alte căi. Povestea trebuie să pară adevărată. Va cîştiga cine îşi va juca cel mai bine rolul. Şi apoi, doar nu-ţi închipui că-l vom întilni poimîine pe şeful Intelligence Service-ului. Nu sunt cîtuşi de puţin nişte naivi. Vor trimite un simplu delegat. Eu vizez mult mai sus. Tocmai pentru asta, trimisul lor trebuie să capete încredere şi avem destule documente originale să-i arătăm, ca să ne atingem acest scop. Noi trebuie să împuşcăm vînatul cel mare, Otto.

Gleicher vedea departe şi cocheta chiar, spre a lăsa să se înţeleagă că vede şi mai departe. Dispreţul său pentru Gestapo, care căuta doar succesul uşor şi imediat, îl determina să susţină contrariul metodelor sale. în plus, după o discuţie confidenţială cu şeful suprem al Abweh- rului, obţinuse ca şi alte secţiuni să facă un efort considerabil, pentru ca propunerea sa privind negocierile să pară firească. Avea atuuri frumoase de partea lui şi-şi pusese în cap să dea o lovitură de maestru, li făcu ultimele recomandări lui Otto, cu o undă de condescendenţă.

— Fii atent, Otto, să te transpui complet în pielea personajului dumitale. Dumneata eşti numărul unu, un ofiţer superior al Abwehrului, urechea amiralului Canaris. Eu rămîn în umbră ; nu sunt decît un intermediar venal. Pentru Arvers asta n-are nici o importanţă, dar vizavi de şeful lui, noi trebuie să ne menţinem strict la figuraţia stabilită de atîta vreme. Orice schimbare i s-ar părea suspectă.

Otto îl asigură că avusese numeroase ocazii de a studia manierele ofiţerilor superiori germani şi ale autorităţilor Abwehrului. Era sigur că va putea să interpreteze acest rol, fără să facă vreo greşeală. îi

dădu pe loc cîteya exemple în faţa cărora colonelul conte von Gleicher îşi încruntă mai întîi sprâncenele, apoi, după o reflecţie, schiţă un surîs şi binevoi să se declare satisfăcut.

VI

AUSTIN AJUNSE ÎN amurg la băcănia mamei lui Morvan. Claire îl aştepta acolo. Nu luase legătura mai curînd cu ea, de frică să nu-i trezească bănuieli lui Arvers.

Întîlnirea cu nemţii urmînd să aibă loc chiar în aceeaşi noapte, îi ceruse fetei să se ducă să doarmă la mama ei şi să-i lase la dispoziţie vila unde avea să trateze afaceri confidenţiale. -

Ea îl pofti în odăiţa din spatele prăvăliei, unde veni şi bătrîna după ce trăsese obloanele ; îi povesti cu fidelitate discuţia telefonică.

— Totul e limpede, conchise fata. Ceea ce am auzit în grădină este un fragment din înregistrarea care se referă la vechea afacere. Este dovada materială a trădării sale şi'ă nevinovăţiei fratelui meu. Nemţii îl ţin în ghearele lor şi se servesc de el ca să vă atragă intr-o cursă.

Austin se simţi zguduit de aceste amănunte şi de notele din carnetul ei. Povestea era stranie, dar verosimilă. Era greu de pus această convorbire lungă şi precisă pe seama unei năluciri. O examina din nou, cu atenţie, apoi îşi întoarse privirile către bătrîna, care nu scosese un cuvînt. li cunoştea firea autoritară. Ea adopta în general, în faţa lui, un aer indiferent, ca şi cum s-ar fi dezinteresat de aceste maşinaţii. în seara aceasta, totuşi, surprinse la ea o expresie neliniştită. Părea că-i pîndeşte reacţiile. Fu de-ajuns acest reflex fugar în pupilele ei, pentru a-i aminti că era mama lui Morvan ; atitudinea sa obişnuită tindea să-l facă să uite.

Brusc, îl cuprinse o bănuială. Se întrebă dacă, de-

parte de a fi nebune, cele două femei nu inventaseră cu bună ştiinţă toată povestea, pentru a salva cu orice preţ memoria celui dispărut. Un asemenea dispreţ faţă de justiţie, în slujba unui amor propriu sacru, îl făcu să se înfioare ; dar în faţa frunţii încăpăţînate a bătrînei bretone şi a ochilor întunecaţi ai fetei această ipoteză monstruoasă nu i se păru admisibilă. O îndepărtă supărat, reproşîndu-şi că vede peste tot perfidie şi minciună, de cînd devenise asistentul doctorului Fog.

— Această întîlnire este o capcană, repetă Claire. Cuvintele lui Gleicher dovedesc că ne consideră tot timpul nişte duşmani de moarte.

Austin reciti cu atenţie notele din carnet, reflectă un moment, apoi vorbi autoritar :

— Aş vrea să fiu acolo fără să fiu văzut. Ţin să-mi dau seama de atitudinea lor eu însumi. Se poate ?

— Ne putem apropia de vilă prin pădure... şi chiar intra în grădină fără ştirea lui. Există într-un colţ un vechi turn dărăpănat, de unde se pot supraveghea împrejurimile. Cunosc bine ascunzătoarea.

Era evident că ea şi folosise acest post de pîndă. Nu mai întîrzie cu alte întrebări şi-i aprobă planul. Hotărîră să plece imediat, ca să ajungă cu multă vreme înaintea orei întîlnirii şi să evite astfel o eventuală capcană. Bătrîna le ură succes, fără vreo emoţie aparentă. Ea îi privi în tăcere cum dispar în noapte, apoi îşi închise cu grijă prăvălia. Abia atunci murmură cîteva cuvinte nedesluşite, cu un aer ameninţător, aproape fără să-şi desfacă buzele.

Austin b urma docil pe Claire. Hotărîse să se încreadă în ea pînă ce-şi va putea face o părere personală. încă de la ieşirea din sat, ea îl purtă peste cîmpuri, apoi către o pădure destul de deasă, unde răcoarea îl făcu să tremure. îşi alungă grijile care-l frămîntau, pentru a se consacra preocupării celei mai urgente : să evite să li se facă simţită prezenţa. Ea mergea fără şovăire, în ciuda întunericului. De două ori, punîndu-i mîna pe umăr ca să nu se piardă de ea,

băgă de seamă că fata avea febră, îşi încetini pasul, se opri în dosul unui tufiş şi-şi apropie gura de urechea lui.

— Aici e.

Se aflau aproape în faţa grilajului, care era întredeschis. După ce ascultă un moment, Claire îi făcu semn s-o urmeze. Traversară o potecă, intrară pe furiş în grădină, se strecurară de-a lungul barierei şi pătrunseră într-un fel de turn, care trebuie să fi slujit odinioară de porumbar.

Asta era ascunzătoarea ei. O scară îţi îngăduiii să ajungi în vîrf. Se instalară acolo cit mai bine posibil, pentru a putea să aştepte vreme îndelungată fără să se mişte.

Cornul lunii începea să lumineze pădurea. în fundul grădinii faţada albă a-vilei se detaşa din masa arborilor. Ajutat de un nor, Austin zări o lumină filtrîndu-se prin obloanele living-room-ului. încercă să-şi imagineze atitudinea lui Arvers aşteptîndu-şi vizitatorii.

în jurul lor, pădurea părea pustie. După ce scrutase umbra fiecărui tufiş, nu putu să descopere nimic suspect. Claire îi arătă, la vreo cincizeci de metri, vila lui Gleicher. în partea aceea totul' părea liniştit. Sosiseră cu mult înainte. Aşteptară astfel aproape două ceasuri, alarmaţi de cel mai mic trosnet, dar fără să descopere qeva care să le justifice neîncrederea.

Ea îl atinse brusc pe umăr, dar văzuse şi el odată cu ea : la Gleicher se deschisese un dreptunghi luminos în faţada vilei. Apoi apărură două siluete ; pe urmă uşa fu împinsă fără zgomot.

— Nu-s decît doi, cum s-a convenit, murmură Austin.

Ea nu răspunse. După un minut cele două umbre redeveniră vizibile pe potecă şi aproape că trecură pe la picioarele lor. Claire îl arătă pe Gleicher tovarăşului ei. Ea îi recunoscuse alura, măcar că chipul îi era acoperit în parte de un fular. Fusese întotdeauna friguros şi se temea în mod deosebit de umiditatea nopţii.

Se opriră în Caţa grilajului, aruncară o privire lungă asupra casei şi împrejurimilor, apoi intrară în grădină. Austin, atent din fire, şi cu toate simţurile la pîndă, remarcă faptul că tovarăşul lui Gleicher se dădea mereu la o partc ca să-l lase pe acesta să treacă întîi. Notă de asemenea că Gleicher avu un gest de nemulţumire şi murmură în şoaptă ci leva cuvinte.

Atunci, Otto i-o luă înainte. Această mică scenă, neimportantă în aparenţă, declanşa în Austin un ansamblu de deducţii dar, pe moment, nu le urmări ca să ajungă la concluzia lor logică, fiindcă er;i nerăbdător să nu piardă nimic din tabloul următor.

Ar vers trebuie să fi stat la pîndă, căci deschise uşa înainte ca nemţii să bată şi înainta spre ei. Apăru un scurt moment în plină lumină. Austin fu frapat de schimbarea trăsăturilor sale.

— încă n-a sosit..:

— Totuşi, noi sîntem punctuali, spuse Otto, jucîndu-şi acum rolul cu semeţie.

— Socot că nu va întîrzia, răspunse timid Arvers.

Intrară toţi trei în casă, a cărui uşă fu închisă ; Austin rămase decepţionat de a nu fi auzit mai mult. Claire şi el se aşezară la pîndă în întuneric şi tăcere, îndreptîndu-şi atenţia asupra vilei lui Gleicher, convinşi că pericolul de acolo venea. Dar casa, acum şi mai vizibilă sub lumina lunii care se ridicase, părea adormită.

Aşteptară mai bine de o jumătate de ceas. De douăzeci de ori Austin fusese tentat să coboare de pe stinghia lui .şi să se ducă la întîlnire. O privi în sfîrşit pe tovarăşa sa, care părea cumplit de dezamăgită şi spuse aproape cu regret :

— Nu pare să fie nici- o capcană. Nu-s dccît doi. Mă duc să-i întîlnesc. Aşteaptă-mă aici.

Se ridică gata să iasă din ascunzătoare, cind o impresie înregistrată cu puţin timp înainte îi străbătu creierul : comportarea celor doi nemţi în faţa grilajului. Gestul instinctiv al lui Otto de a-î permite celuilalt să treacă şi protestul lui Gleicher care aducea a mustrare, îşi isprăvi raţionamentul început mai înainte : Gleicher era adevăratul şef. El tratase toată afacerea încă de la început, el montase toate piesele. De ce această înşelă-

torie dacă nu într-un scop ostil ? Timpul pe care-l petrecu meditînd asupra acestei probleme îl împiedică săşi urmeze prima idee. încă mai ezita, cînd în casă se auzi un zgomot de paşi. în curînd cei trei oameni ieşiră luminaţi de lampa de la intrare.

.Această întâlnire neizbutită il înfuriase pe Gleicher. Mînia îl împiedică să se limiteze la rolul lui de figurant şi-şi reluă manierele arogante.

— Crezi, domnule, spuse el pe un ton glacial, că am să aştept toată noaptea la cheremul şefului dumitale ? E un ceas de cînd ar fi trebuit să fie aici I

— Nu înţeleg, bîlbîi Arvers. Un impediment neprevăzut, cu siguranţă. Vă jur că am făcut tot ce-am putut.

— Nu mă interesează decît rezultatul. Te-am prevenit că te voi face răspunzător de un eşec.

Vocea lui Arvers deveni rugătoare.

— Mai lăsaţi-mi o şansă. Vă asigur că-l voi decide să aibă această discuţie. Voi avea cu siguranţă veşti de la el în curînd. Voi pregtăi o nouă întîlnire.

Gleicher ezită ; dar afacerea era prea importantă pentru a-l putea refuza.

— Fie, o ultimă şansă, spuse el în sfîrşit. Ultima pentru dumneata. Mă înţelegi bine, Herr Arvers ?

— Poate că va mai veni chiar în noaptea asta.

— Nu sîntem la dispoziţia dumitale. De altfel, Otto trebuie să plece imediat la Paris. Aşa că noaptea asta s-a dus dracului... Totuşi, adăugă el, după ce reflectase, dacă-ţi dă veşti, adu-mi-le la cunoştinţă... Ai înţeles ? E ultima dumitale şansă, Herr Arvers.

vn

' AUSTIN NU AUZISE DE- cît o parte din această discuţie, dar era destul ca să confere greutate acuzaţiei lui Claire : Arvers părea într-adevăr o jucărie în miinile nemţilor. Tocmai se pregătea să se ducă să-i ceară explicaţii, cînd ea, printr-un gest brusc, îl invită să se reaşeze.

Un zgomot uşor îi atrăsese atenţia. Uşa casei se.deschise din nou. O umbră trecu pe- furiş pragul.* Toate luminile erau acum stinse, dar cerul era destul de limpede pentru ca ei să-l recunoască pe Arvers, El se opri pe peron, pe jumătate ascuns de un stîlp şi rămase acolo, tăcut, nemişcat, pîndind în noapte.

Singur în vilă, după plecarea nemţilor, Arvers fusese asaltat de gînduri mohorîte.

Austin nu venise. Raţiunea lipsei sale era evidentă : se temea de nemţi, desigur, dar mai presus de orice, de Arvers. Deosebita sa putere de a ghici în legătură cu părerea pe care şi-o făceau alţii despre el- nu-l putea înşela. Din vocea lui Austin la telefon, simţise tot ceea ce i se părea suspect în propria sa conduită,

Se strădui să judece cu răceală în ciuda rătăcirii sale. Ce-ar fi făcut el, cel mai viclean dintre agenţii secreţi, dacă s-ar fi temut de o capcană ? S-ar fi prefăcut că acceptă întîlmrca şi ar fi supravegheat în mod discret locul, fără să se arate. Probabil că tot astfel făcuse şi Austin. Poate că încă mai stătea la pîndă ?

Ajuns în acest punct al deducţiei, ieşise din casă după ce stinsese luminile. Noaptea şi singurătatea acţionară ca nişte excitante asupra spiritului său care trecuse printr-o lungă perioadă de tulburare. Pădurea i se păru deodată extraordinar de ostilă, ascunzînd în

umbra fiecărui tufiş o fiinţă înverşunată să-l piardă. Pe toţi duşmanii – toţi cei pe care şi-i închipuia că vorbesc despre el în lipsa sa – şi-i imagina în seara aceasta, adunaţi laolaltă, avînd ca punct comun reaua lor voinţă faţă de el, în acel colţ de ţară breton. Doctorul Fog făcea parte dintre ei, căci nu-i dăduse acea misiune decît ca să-l zdrobească. Claire era şi ea acolo* în rîndul întîi. Ea îi călăuzise pînă la ascunzişul său. Ea trebuie să-i fi informat despre el. Austin se sfătuise cu ea înainte de a-i telefona ; se duseseră la mama ei, desigur, vrăjitoarea aia bătrînă care-l detesta şi mai mult decît ceilalţi.

Ce-ar fi putut spune pe seama lui ? Ea îl ura şi-l dispreţuia în ciuda eroismului de – care dădea dovadă sub ochii săi. Nu-i slujise la nimic faptul că-şi riscase do douăzeci de ori viaţa, căutînd în fiece moment pericolul, înfruntînd o brută ameninţătoare fără a-i păsa de consecinţe. Se pregătise să-l doboare pe Bergen. Se răz- gîndisc numai din datorie, pentru a evita represaliile oarbe, şi zecile de mor ţi printre nevinovaţi. Şi această nebună îşi pusese în cap că el se temea să înfrunte un om corp la corp, să-l ucidă ! Micimea acestei idei îi smulse un sui îs amar. Cît de puţin îl cunoştea ! Dăduse atîtca dovezi din acest punct de vedere, dar nu le putea etala acum.

Scutură cu violenţă din cap, pentru a opri deşteptarea altor amintiri care-l antrenau împotriva voinţei sale pe această pantă sinistră. Ceea ce prezenta importanţă în noaptea asta erau duşmanii lui actuali şi în special Claire. Părerea fetei eră cea pe care trebuia s-a combată. Pentru ea, el va fi întotdeauna un laş. Nimic n-o va face să-şi schimbe părerea. Nimic decît dacă poate...

Părăsi un moment peronul ca să reintre în casă. N-avea o intenţie precisă. Pur şi simplu, i se păruse că întrevede o lumină încurajatoare în tenebre şi inconştientul său îl împingea să se deplaseze în acea direcţie. Absenţa sa nu dură decît un minut. Cînd se-întoarse, ţiinea între mîinile întinse în faţa sa un obiect micuţ, de care nici Claire nici Austin nu-şi putură da seama ce anume era. După un moment, îl

strecură într-unul din buzunare, unde-şi vîrî pumnul crispat.

Un fascicol de lumină măturǎ poteca. O maşinǎ ie* şea din grădina celeilalte vile. Austin îşi aminti de ultimele cuvinte ale lui Gleicher : Otto pleca la Paris. Automobilul dispăru curînd. Din porumbarul lor ei îl zăriră pe Gleicher care închidea poarta grilajului înainte de a intra în casă. Cînd se întoarse în direcţia lui Arvers, Austin nu-l distinse decît după un moment, -cînd acesta ieşi din umbra unde se pitise pentru a scăpa de lumina farurilor. Atunci, luna îl lumină din plin. Privirea lui părea fixată acum asupra unui anumit punct. Obrazul său palid era întors către cealaltă vilă.

...Ce raportase Claire ? Ce ştia ea în fond ? Se trădase el în faţa ei, cu toate precauţiile sale în cursul acestor luni de viaţă în comun, şi mai ales în timpul ultimelor săptămîni ? Nu putea fi tot timpul în stare de alarmă. Poate că îi scăpaseră unele cuvinte în somn. Să-l fi urmărit pînă la Gleicher, fără ca el să ştie ? Era capabilă de orice... Şi acolo, ar fi putut...

Trase o înjurătură obscenă. Asta trebuie să fie : auzise înregistrarea. Doar făcea un zgomot... un vacarm infernal ; chiar la telefon urechile îi zumzăiau... Transmisese fidel fiecare frază la Londra, prin intermediul unui cod special. Toţi duşmanii săi, din Anglia, şi din Franţa, cunoşteau acum existenţa benzii. Să-l aibă la mină era scopul unic al manevrelor lor, căci istorisirile Clairei nu erau suficiente ; le trebuia o probă materială. în acest scop venise Austin în Franţa şi absenţa lui din noaptea asta căpăta o altă semnificaţie. Doctorul Fog dîndu-i ordin să obţină banda cu orice preţ, el trebuia să ia contact cu Gleicher, sigur, dar nu în prezenţa lui Arvers. . Povestea devenea mai limpede cu fiecare pulsaţie a minţii lui bolnăvicioase. .

Ce nevoie mai aveau de el, la urma urmei ? Aşteptau probabil să se culce, ca ei să se poată duce la Gleicher şi să-i propună tîrgul. Acesta le va da banda ca dovadă a bunăvoinţei’sale, foarte fericit de a-i fi jucat lui un astfel de renghi. Era chiar foarte probabil ca totul să fi fost aranjat între ei mai dinainte. Gleicher jucase teatru faţă de el. Fusese nebun să aibă încredere în el. Cum să ai încredere într-un neamţ ? Avea cu mult mai

multe avantaje dacă trata direct cu Austin dccît cu el. Nu numai că-l considerau cu toţii drept un laş, dar îl mai şi socoteau drept o cantitate neglijabilă.

Maşinaţia nu mai prezenta nici un punct obscur. Glei- chcr rămăsese singur în vila lui, ca să încheie tîrgul singur, cu banda de magnetofon.

Acest amestec de perspicacitate şi de divagaţii febrile duceau la o concluzie de o asemenea logică şi puritate, îneît încercă o bucurie mentală uitată de multă vreme : certitudinea de a-şi fi redobîndit toată puterea şi ascuţimea intelectului.

Soarta lui era în funcţie de acest document şi de posesorul lui actual. Dintr-o dată, printr-un gest pe care inconştientul îl pregătise şi pe care spiritul său începea să-l analizeze cu precizie, putea să pună mîna pe bandă şi- să-şi deruteze şi duşmanii, dovcdindu-le că era capabil să îndeplinească cel mai înfricoşător şi cel mai meritoriu dintre toate actele. Planul teoretic era perfect. Nu mai rămînea decît să-şi aţîţe îndrăzneala trupului.

Ei bine, vor vedea ! Simplitatea şi frumuseţea raţionamentului său aprinsese jăratic în carnea şi-n muşchii săi'. Să-şi răscumpere onoarea şi, totodată, să se impună – adversarilor săi prin adevăratele dimensiuni ale eroului, în momentul în care ei îl credeau înl’rînt, era o perspectivă de o voluptate îmbătătoare, singura susceptibilă de un entuziasm suveran. Singura care putea reduce la tăcere instinctele firii sale temătoare. ■

înainte de a se decide să facă primul pas, amintirea care-i smulsese de curînd un surîs superior- de batjocură i se înfăţişă din nou în minte ; Claire era absolut lipsită de perspicacitate : în ceea cc-l privea, el ştia bine că era capabil să ucidă în anumite împrejurări ! Nu mai încercă să alunge fantoma. Contemplarea acestei năluci îi pricinui dimpotrivă, un surplus de excitaţie ; cu pumnul mereu crispat în buzunar, coborî cu pas ferm treptele peronului.

VIII

— CE ÎNSEAMNĂ ACEAStă manevră ? murmură Claire cu o voce care-i trăda enervarea.

Arvers înainta pe potecă, spre vila lui Gleicher, fără , să facă mai mult zgomot decît o umbră. Avu o scurtă ezitare ajungînd în faţa grilajului, apoi intră în grădină. Austin intui că ultimul act încă nu se jucase şi-i făcu un semn fetei. Coborîră din porumbar şi se apropiara la rîndul lor de vilă, rămînînd în umbra arborilor. Ascunşi în tufişuri, auziră o muzică asurzitoare. Glei- ’ cher se lăsa în voia distracţiei sale favorite. Îndepărtară cu precauţie crengile şi-l zăriră pe Arvers la douăzeci de metri de ei, în faţa uşii casei, chiar în momentul în care se hotărîse să bată. Rămăsese acolo, pe prag, în timp ce ei înaintau.

Discul acoperea probabil zgomotul, căci nu se auzi nici un răspuns. După ce aşteptă un moment, bătu din nou, mai tare şi de mai multe ori. Muzica continua, dar Austin auzi curînd vocea lui Gleicher.

— Cine-i acolo ?

— Eu, spuse Arvers. M-am gîndit că încă nu v-aţi culcat. Vreau să vă previn că şeful meu din Londra a venit.

Uşa fu întredeschisă, apoi împinsă de tot.

Lumina din vestibul lumină o parte din grădină. Gleicher aruncă o privire afară şi lăsă să-i scape un rînjet dispreţuitor, văzînd că Arvers era singur.

■— Era cît pe-aci să. mă sperii, Herr Arvers. Nu m-am îndoit că eşti dumneata ; doar dumneata.

Lui 'Austin i se păru că Arvers se încordează din

cauza insultei dar răspunsul său nu expimă decît regrete pentru contratimp.

— Nu-i vina sa, spuse el. A avut o pană de maşină şi a trebuit să împrumute o bicicletă. S-a scuzat mult pentru această întîrziere, dar ar fi foarte dornic să vă întîlnească acum, dacă aţi vrea să veniţi la mine.

— Otto a plecat, spuse Gleicher prost dispus. Totuşi, aş vrea să am o întrevedere preliminară cu el. Sunt grăbit să văd ce mutră are... Apoi, după o pauză :

— Dar ce-şi închipuie, că sînt la ordinele sale ? M-am mai deranjat o dată...

Arvers luă un ton şi mai umil.

— Nu prea ştiu cum să vă explic. Cred că se fereşte puţin, cu toate eforturile mele. E firesc ; nu vă cunoaşte. Pe de altă parte, vă consideră ca pe un simplu intermediar. I-am spus că sunteţi dispus să-i faceţi servicii. Astea au fost propriile dumneavoastră instrucţiuni.

Gleicher îl privi cu atenţie. Ezită un timp destul de lung, amintindu-şi de discuţia pe care o avusese cu Otto, înainte de plecarea acestuia. Otto îşi exprimase neliniştea de a-l lăsa singur în apropierea unui om care avea numeroase motive să-l wască.

— Lasă, Otto, n-am de ce mă teme. de el. E prea fricos ca să îndrăznească să mă atace. Cînd a fost arestat de către Gestapou n-a schiţat un gest de apărare.

— Violenţa bruscă îl paralizează, spuse Otto ; dar poate că e altfel cînd i se dă timpul să reflecteze.

Această remarcă i se păru lui Gleicher destul de subtilă, pentru a se gîndi la ea un moment. Băgă de seamă că adjunctul său făcea progrese în domeniul a cărui importanţă i-o sublimase ; psihologia. Dar nu putea accepta lecţiile unui subaltern în această materie.

— Asta niciodată, afirmă el cu dispreţ. Arvers face parte din acea rasă de indivizi care sunt incapabili să verse sînge, fie şi pentru a-şi salva existenţa. * .

— Existenţa, nu spun nu, Herr Doktor ; dar poate avea un motiv mult mai puternic... Apropo de acea afacere veche, tocmai există un punct care mă traca-

seazã... •

¿ A insista astfel, cu riscul de a-şi nemulţumi şeful, i se păru ciudat lui Gleicher, care-l rugă să se explice.

— E un amănunt care mi s-a-părut totdeauna straniu şi la care m-am gîndit mult în ultima vreme. Cum a murit camaradul său, Morvan ? Noi ne-am gîndit tot timpul că poliţiştii l-au doborît. Or, l-am revăzut pe informatorul meu, care i-a interogat din nou pe supra-vieţuitori, iar aceştia păreau sinceri.

— Atunci ?

— Ei afirmă că Morvan era mort cînd s-au întors la fermă.

— în urma torturilor ?

— Nici pomeneală, Herr Doktor ; mai multe gloanţe în inimă.

Otto nu mai adăugase nimic. Gleicher rămăsese visă-tor, apoi ridică din umeri şi-şi concedie adjunctul, fără să-şi schimbe cu nimic planul. .

Amintirea acestei discuţii îi pricinui o uşoară in-dispoziţie, dar orgoliul îl împiedică să ţină seama de acest avertisment implicit.

— Bine, spuse el ; pentru că şeful dumitale se teme, am să vin eu la dumneata.

Privi pădurea şi se înfiora.

— Aşt.eaptă-mă. Mă duc să mă îmbrac... ■ îi închise uşa în nas şi se întoarse în living-room.

Reumatismul colonelului von Gleicher se acomoda rău cu plimbările nocturne prin pădure. îşi făcuse acasă un foc zdravăn de lemne, alături de <;are se pregătea să-şi petreacă restul nopţii ascultînd discurile sale preferate, şi oftă la gîndul de a părăsi această atmosferă caldă. Se înfăşură friguros în manta şi se îndepărtă de cămin cu regret. înainte de a ieşi din odaie, şovăi, se întoarse şi, cu un gest hotărît, îşi ^strecură un revolver în buzunar.

Abia dispăruse Gleicher, că Arvers şi puse mîna pe clanţa uşii. O împinse fără nici o dificultate, şi se strecură în tăcere, în casă, pe urmele neamţului.

Aspectul fizic i se schimbase, aşa cum se întîmpla de fiecare* dată cînd îşi încorda firea. Sîngele îi pierise . de pe faţă. Mişcările erau cele ale unui automat, coman

dat de o voinţă exterioară, ce părea că o depăşeşte cu mult pe a sa şi în care el găsea un soi de alinare să se abandoneze. În ciuda spaimei, încerca orgoliul de a constata că muşchii ascultau de solicitările imperioase ale spiritului şi că era pe cale de a se comporta ca o fiinţă de o îndrăzneală excepţională. Ştia că nimic nu-l va opri şi simţea de-acum comis actul pe care era pe cale să-l săvîrşească.

Nu era pentru prima oară cînd se lăsa călăuzit astfel de o putere suverană triumfind peste toate opunerile lui interioare. Păstra în faţa ochilor imaginea care-i apăruse un moment mai înainte şi descoperi o sursă inepuizabilă de energie. Revăzu în ea cele mai mici detalii şi trăi din a ou, cu exaltare, scena acelui precedent eroic.

IX

CÎND OAMENII GESTApoului îl aduseseră în camera în care zăcea Morvan şi-l lăsaseră în paza a doi poliţişti, Cousin petrecuse cu siguranţă cele mai cumplite ceasuri din viaţa sa. O afirmase în faţa doctorului Fog şi, ca multe din declaraţiile sale, şi aceasta era exactă.

încremenit într-un fotoliu, se constrîngea la o imobilitate absolută şi se apăra cu înverşunare de orice gîriduri. Încerca cu disperare să facă abstracţie de lume, adoptînd pasivitatea şi rigiditatea unui cadavru. Singura nădejde pe care-şi îngăduia să şi-o facă era continuarea veşnică a stării de buimăceală în care izbutise să se cufunde, graţie armistiţiului pe care i-l acordaseră călăii. Se temea de cea mai banală manifestare de activitate exterioară care risca să-l smulgă din această amorţire binecuvîntată, relativ nedureroasă a trupului şi a sufletului. Cîntecul unui cocoş, în toiul nopţii, îi provocă un junghi insuportabil.

închise ochii cu încăpăţînare, pentru a nu-l vedea pe Morvan. Acesta era întins pe pat. Poliţiştii îl pansaseră sumar după ce-i unseseră rănile cu ulei, rostind chiar cîteva vorbe de compătimire.

Munca lor îndeplinită, nici o raţiune nu le mai interzicea să se arate miloşi. Socotindu-l inofensiv, îl dezlegaseră. Pe urmă, după ce verificaseră cătuşele lui Cousin şi încuiaseră uşa, începură să joace cărţi, bînd alcoolul găsit în cursul percheziţiei. în momentele de spaima, cînd nu se putea stăpîni să nu reflecteze, Cousin socoti că li se va trimite, dimineaţa, o maşină, ca să-l ducă la închisoare. Se temea de acest eveniment, nu de frica sechestrării – năzuia, dimpotrivă, să se afle singur în- tr-o celulă – ci de

groaza gesturilor pe care ar fi trebuit să le facă pentru a relua contactul cu universul material.

Un reflex îl obliga totuşi să întredeschidă pleoapele. Morvan nu mai gemea ; rămăsese nemişcat, cu ochii închişi şi el. Totuşi îi avusese larg deschişi cînd Cousin intrase. Privirea sa, la început voalată de suferinţă, se fixase asupra lui. Reuşise atunci, cu preţul unui efort eroic, să-şi părăsească înfăţişarea de cîine supus, să se înţepenească şi să-şi ridice capul. Dar un gînd îngrozitor îi trecu prin minte, chiar în momentul în care afecta această atitudine : Morvan ştia. Uşile dintre cele două camere rămăseseră deschise. El nu pierduse nici unul din strigătele sale. Morvan îi cunoştea trădarea. Supliciul nu-l lipsise de conştiinţă. Lucrul se vedea în ochii lui ; Cousin nu trebui să-l privească multă vreme, pentru a descoperi cu spaimă în acei ochi plini de dispreţ manifestarea unei atitudini ostile care îl înfricoşa mai mult ca orice. Un alt sentiment, pe care-l ura tot atît i se citea în pupile : orgoliul victoriei. Aceste două expresii conjugate îi pricinuiau o durere ascuţită, care deveni intolerabilă cînd Morvan schiţă un surîs, o grimasă a cărei umbră respingătoare avea s-o găsească mai tîrziu pe buzele lui Claire. -

Acum Morvan închisese ochii peste dispreţul şi peste triumful său. Ei aşteptau astfel de mai multe ceasuri, uitaţi, se părea, de un duşman care avea altceva mai bun de făcut decît să se ocupe de ei. Fericiţi de această odihnă nesperată, paznicii lor se simţeau în siguranţă şi supravegherea lor slăbea din ce în ce.

Cousin îşi păstrase cu încăpăţînare aceeaşi rigiditate, înverşunîndu-se să nădăjduiască nebuneşte că acest răgaz va fi veşnic. Brusc, printr-unul din acele reflexe de neînvins care-l sileau să-l observe pe Morvan, băgă de seamă o schimbare în atitudinea sa ; se întoarse uşor pe-o parte, cu faţa spre nemţi, Aceştia îşi întrerupseră partida şi se tolăniseră pe scaune, pe jumătate aţipiţi. Cousin băgă de seamă că privirea tovarăşului său era fixată asupra pistolului mitralieră pe care unul dintre ei •îl pusese alături. Cu gesturi încete şi imperceptibile, el îşi îndepărtă puţin

cîte puţin cuvertura, în vreme ce privirea măsura distanţa care-l despărţea de armă.

Era evident că se pregătea să făptuiască un act disperat. îşi încercă relaxarea braţelor, care urmau să suplinească avîntul picioarelor sale slăbite. Cousin îl detestă şi mai mult pentru această tentativă. Tot ceea ce amenința să-l scoată din catalepsia lui voită i se părea un sacrilegiu. îl ci:prindea furia la gîndul de a fi smuls din singura stare pe care o putea îndura ; şi asta, tocmai de către acest Morvan, care voia să-l umilească o dată mai mult printr-un gest de o temeritate absurdă.

Dacă nu striga, pentru a-i înştiinţa pe poliţişti, era pentru că se simţea din nou paralizat. Iminenţa violenţei îi interzicea folosirea cuvîntului. Asista mut, înghețat. la pregătirile lui Morvan. Nu făcu nici un gest cînd acesta, dînd la o parte cuvertura, se avîntă sprijinindu-se în mîini, apucă pistolul-mitralieră şi dobori gardienii din două rafiile, înainte de a se prăbuşi cl însuşi învins de durere.

Se scursese un timp destul de lung, în tăcere, după această execuţie. Nemţii, uciși pe loc, zăceau la pămînt. întins de-a lungul patului, Morvan nu făcea nici o-mişcare. Cousin nu se clintea nici el ; aştepta să-i treacă paralizia.

Faptul începu mai întîi prin eliberarea spiritului care-şi regăsea treptat agerimea. îşi dădu în curînd seama de realitate şi redeveni capabil să judece. Observă că această realitate era şi mai atroce de cînd nu se mai aflau în manile duşmanului.

N’meni nu-i mai reţinea. N-aveau decît să treacă pragul şi să fugă. Să fugă ? Să revină în tabăra prietenilor ; să răspundă la întrebările lor ; să le povestească drama >... La acest punct al gîndirii sale se produse ca o declanşare în creierul lui şi, pentru prima oară, îşi dădu seama de ordinele imperioase ale acelei puteri suverane preocupată de interesele sale şi care-l constrîngea să acţioneze. Totodată simţi cum se sfărimă lanţurile care parcau să-i împiedice trupul.

Vocea îi porunci să se scape mai întîi de cătuşe. începu să lucreze fără grabă, cu noul sînge rece pe care

î-1' dăduse dorinţa lui de supunere. Treaba nu era prea grea ; după puţină vreme izbuti să şi le scoată, fără însă a înceta să-l supravegheze pe Morvan cu coada ochiului, fără gesturi prea bruşte care l-ar fi putut alarma. îşi regăsea în acel moment hotărîrea şi curajul calm al eroului care era frămîntat de visuri şi se felicita pentru asta.

Morvan deschise ochii şi-l văzu liber. Păru că presimte intenţia sa şi întinse, mina spre pistolul-mitralieră căzut Ia piciorul patului. Cousin fu mai rapid decît el : nimic nu se mai opunea jocului muşchilor săi şi instinctul vital găsea în fiinţa sa materială o mecanică perfectă. Sări şi apucă arma, chiar în momentul în care celălalt se pregătea să pună mîna pe ea. Salută acest succes ca pe o primă victorie.

Dar suprimarea unui martor jenant nu constituia esenţa actului său. Spiritul are cu totul alte cerinţe ! Spiritul cere să creadă în propria sa virtute ’ Spiritul poruncea ca Morvan să fie un trădător şi el, Cousin, un justiţiar instigat de providenţă.

îndeplini acest pas sublim, fără nici un efort. Se înălţă chiar pînă la un asemenea grad de convingere, incit simţi nevoia de a şi-o exprima cu voce tare şi de a . urla,'pentru a-l încredinţa pe Morvan de ticăloşia lui.

— Canalie ! Trădătorule ! Gîndeşte-te, gîndeşte-te Ia camarazii care sînt pe cale să plătească crima ta cu sîn- gele lor !

îl insultă un minut întreg, pradă unei furii pe care trebuia în mod cu totul firesc s-o încerce, în această împrejurare, eroul viselor sale. îl scuipă în obraz, îl pălmui, înainte de a-i ciurui pieptul cu o rafală care ţinu pînă cînd se isprăvi încărcătorul.

Ecoul cuvintelor sale îi aţîţă indignarea naivă. Evocarea camarazilor morţi, sacrificaţi din laşitate, îi spori furia dincolo de orice limită : Microbul imaginaţiei sale, fu de asemenea natură încît chiar atunci cînd rămase singurul supravieţuitor din odaie, cînd se asigură că Morvan era într-adevăr mort, că nici un sunet nu mai putea ajunge la vreo ureche străină, el continuă pe acelaşi ton. -

Singur, în mijlocul cadavrelor, proferă doar pentru el acele cuvinte care puneau în lumină misiunea lui

sacră şi-l făceau să apară ca un înger glorios al răzbunării :

— Astfel trebuie să fie pedepsiţi toţii trădătorii, spuse el.

ÎŞI REGĂSISE ACEA.STA-re de bună dispoziţie intrînd în vilă, pe urmele lui Gleieher şi repetí nd în şoaptă cuvintele romantice care grăiau despre radioasa lui metamorfoză. • ■ .

>— Astfel trebuie să fie pedepsiţi toţi trădătorii. . :.

în acel moment, ca şi cum l-ar fi doborît pe Morvan, deformaţia profesională venind în ajutorul firii sale,' un patriotism încrîncenat şi intransigent ii însufleţi braţul.

Cunoştea bine vila, clădită după acelaşi plan ca şi a sa. Living-room-ul, care dădea într-un vestibul lung, era singura odaie pe care o ocupa Gleicher. Dormea acolo, pe un divan, după ce asculta şi răsasculta discurile lui favorite. Arvers îi cunoştea obiceiurile. în toiul nopţii, ştia că-l va găsi astfel, în faţa focului, gata să asculte muzică pînă în zori. Ştia, de asemenea, că nu ieşea nicăieri fără manta. Repetase toate gesturile necesare şi le executase cu precizia bătăii unui orologiu.

Trecu, fără să fie văzut, de uşa living-room-ului şi se ascunse în spatele unui dulap. Scoase din buzunar obiectul pe care-l întrezăriseră Austin şi Claire. Era coarda de vioară pe care n-o putuse folosi împotriva lui Bergen. Işi înfăşură cele două extremităţi pe după mîini, pentru a o putea ţipe mai bine şi-şi încercă tăria muşchilor. Gleicher se întorcea încheindu-şi mantaua, fără a se deranja măcar să închidă pickup-ul. Ieşi din cameiă şi făcu un pas către uşa de la intrare. în aceeaşi clipă Arvers se prăvăli asupra Iui. * v

Trecuseră mai multe minute de la dispariţia sa şi

Austin încă îşi mai punea întrebări în legătură cu purtai ea
a
lui ciudată. în zadar îşi ciuli urechea ; concertul acoperea orice zgomot.

în sfîrşit muzica, se opri. Casa redeveni tăcută. Alături de el, Claire, cu sprîncenele încruntate, părea să caute soluţia unei probleme. Se izbi brusc peste frunte şi strigă pe un ton disperat :

— Banda, banda de magnetofon ! Asta a venit el să caute ; e în stare de orice, ca să pună mîna pe ea !

Vocea ei răsună în tăcerea din jur. El o apucă de braţ, dar ea se desprinse cu violenţă şi strigă din nou :

— O s-o distrugă. Vom ajunge prea tîrziu !

Şi începu să alerge spre vilă, fără nici o precauţie, trîn- tind grilajul grădinii cu o pocnitură care afectă dureros nervii lui Austin. El *o* urmă, socotind că era inutil să se mai ascundă, pentru că ea, oricum, le dăduse în vileag prezenţa.

O ajunse aproape de peron ;• o apucă din nou de braţ, pentru că ea se oprise acolo, după cum de altfel făcu şi el în faţa apariţiei subite a lui Arvers în prag. Pe buzele acestuia se ivise un surîs triumfător. Dincolo de el, ei distinseră un trup inert, lungit în vestibul. Arvers deschise uşa, cu un gest larg, aproape spectaculos, şi se dădu de o parte din faţa lor, pentru a-i lăsa să-i contemple opera.

Nu manifestă nici o mirare şi părea că-i aşteaptă. Nu se temea de ei ; dimpotrivă. Se felicita totodată pentru prezenţa lor şi pentru perspicacitatea lui care prevăzuse acest lucru.

Apăruseră ca nişte martori providenţiali ai valorii sale, chiar în momentul în care el dorea acest lucru.

După ce se bucură în tăcere de buimăceala lor, vorbi primul, pe un ton de detaşare suverană.

— L-am lichidat, spuse eL

. — Cum ?

Austin, *la rîndul lui, nu se putu abţine să nu strige. Nervii săi erau încordaţi de lunga aşteptare nocturnă şi mai ales de senzaţia odioasă de a fi înconjurat de nebuni care încercau să pară teferi.

— Gleicher ; l-am lichidat, repetă încet Arvers. Era un trădător. M-am îndoit o vreme, dar în noaptea asta am avut dovada... L-am sugrumat, . _• .

• "• I se părea că trăieşte un început glorios, după un coşmar înfricoşător. Nu trebuia să se sileascâ prea mult ca să afecteze aerul neglijent care convenea călirii sufletului ■ său.

— L-am sugrumat cu o coardă de vioară. Este mijlocul cel mai tăcut şi mai sigur.

Totuşi, revenindu-şi din surprinderea de la început Claire îl dădu la o parte şi, păşind peste cadavru, fără să-i arunce o privire, dădu buzna în living-room. Alergă drept la şemineu şi se opri acolo frămîntîndu-şi mîinile. Tocul ardea. Buştenii trosneau. Un vătrai, pe jumătate înfipt într-un morman de jăratec, arăta că cineva aţîţase focul. Scormoni printre rămăşiţele incandescente, dar nu rămăsese nici o urmă care să poată fi identificată. Ochii ei rătăciţi zăriră atunci pe o masă un cilindru plat de piele. Era gol.

O cuprise furia şi se întoarse spre intrare. Arvers era pe cale de a-i explica lui Austin toată povestea.

— Aveam bănuieli asupra loialităţii lui, dar abia în seara asta, cînd a venit la întîlnire, am avut o certitudine : nu urmărea altceva decît să vă atragă intr-o capcană... De unde ştiu ? Am surprins o discuţie între el şi acolitul său.

Alcătuia povestea pe măsură ce-o istorisea, ca un scriitor expert care, atunci cînd ia pana, nu cunoaşte încă toate amănuntele povestirii sale, dar a cărui inspiraţie este orientată, la fiecare nou capitol, de ideea generală a operei, far puternic slujindu-i de ghid şi de susţinător, făcînd să ţîşnească continuu, din neant, înlănţuirea evenimentelor necesare. îşi regăsise toate calităţile intelectuale şi încrederea în propia sa stăpînire.

— Da ; cum întîrziaţi,. m-am prefăcut că mă urc la primul etaj şi i-am lăsat singuri. De fapt, am rămas lingă uşă. Atunci am auzit acea discuţie care nu putea să-mi mai lase vreun dubiu asupra planurilor lor... Mai întîi am înţeles că Gleicher era personajul important, un ofiţer superior al Abwehrului... Otto ?

un simplu subordonat. Abuzau de informaţiile fabricate de Abwehr : un vast plan de intoxicare.

Neştiind cu exactitate ce cunoştea şeful său, avea mare grijă să nu altereze adevărul fundamental. Ceea ce spunea se potrivea atît. de bine cu anumite observaţii ale lui Austin, incit acesta fu descumpănit şi aproape că şi începea să-şi reproşeze că-l considerase trădător.

— Pe urmă, intenţiile lui Gleicher au apărut limpede. Nu era vorba să ia o legătură cinstită cu aliaţii... Işi bateau joc amîndoi, evocînd viclenia lor şi credulitatea noastră nebună... Voia să atragă unul sau mai mulţi şefi ai serviciului secret în ghearele sale şi să dea astfel o lovitură fatală organizaţiei noastre şi războiului secret Capcana nu era pentru noaptea asta, ci pentru o proximă întîlnire pe care n-aţi fi întîrziat să i-o daţi. De altfel şi exista un risc mare ca el să vă întîlnească şi să vă recunoască. Eram consternat. E bine că n-aţi venit. N-am început să răsuflu decît după ce au plecat. Atunci, i-am pîndit din umbră. Am auzit maşina. Era Otto. Ştiam că. Gleicher va petrece noaptea acolo.

Aventura se ţesea de la sine, plecînd de la fapte riguros autentice. Chiar dacă-i spionaseră fiecare gest în cursul nopţii, nu puteau să-î conteste nici un element al povestirii sale.

Austin dori în acest moment să-i poată deschide cutia craniană şi să-i citească în cutele creierului, socotind nebuneşte că acesta era singurul mijloc de a descoperi adevărul, în prezenţa unui asemenea fiinţe.

Dar Austin se înşela ; dacă ar fi avut puterea să efectueze această operaţie şi această descifrare a materiei cenuşii în meandrele sale cele mai intime, n-ar fi descoperit decît confirmarea intenţiilor cavalereşti care răzbateau din .această povestire.

Nuanţele subiective cu care înfrumuseţa evenimentele erau totodată atît de fireşti şi atît de ameţitoare, încît îi înflăcărau propria-i convingere. Şlefuia, prin intermediul limbajului, o realitate reînnoită, virgină, atît de pe măsura ambiţiei sale, încît spiritul său n-o putea pune la îndoială. A sculpta, a rîndui materia

primă a faptelor în aşa fel încît să se desprindă din ea o-somnificaţie satisfăcătoare, asta era tot ceea ce făcuse toată viaţa. Meseria în care trecuse drept maestru reapăruse în acest moment în toată glorioasa sa maiestate. Sentimentul exaltant al propriei virtuţi trebuia să-i smulgă lacrimi de entuziasm, în vreme ce dădea ultimul retuş, personajului său, prin magia savantă a cuvintelor.

-— Era singur ; ştiam asta. N-avea nici o bănuială. Credea că mă păcălise. Nu mai puteam ezita.; ocazia era prea frumoasă. Am bătut la uşă. I-am spus că aţi sosit şi că doriţi să-l vedeţi. A reintrat în vilă să-şi ia o haină. L-am urmat. L-am strîns de gît cu coarda asta. N-a zis nici pîs...

Vocea sa avea însuşi accentul adevărului şi dovada a ceea ce spunea, era acolo, în vestibul. Austin era îneîntat. Reîncepu s-o bănuiască pe Claire că' e nebună’ sau că a inventat toată povestea ca să-l piardă.

Ea nu va fi niciodată convinsa.de buna lui credinţă, gîndi Auvers. Ce importanţă avea, la urma urmei, Claire? El îi smulsese ghearele. întreaga sa atitudine arăta că fata era conştientă de înfrîngerea ei. Stătea acolo, în faţa lui, cu inima plină de furie, dar neputincioasă. Strîngea în mi ini le ei tremurătoare cutia pe care el nu mai avusese cînd s-o distrugă şi-şi dădea seama că nu-i slujea la. nimic împotriva lui. Dovada o constituia faptul că tăcea. Ce mai conta acest accesoriu fără importanţă în faţa cadavrului masiv întins la picioarele lor ?

Austin fu adus la realitate de primele licăriri ale zorilor, li veni brusc în minte că avea răspunderi grele şi că nu era ceasul de a se lăsa, aşa cum făcea de o bună bucată de vreme, în voia consideraţiilor teoretice asupra diverselor simptome ale demenţei. Avea treburi mult mai urgente de îndeplinit decît stabilirea unui diagnostic. Trebuia să fugă. Sectorul devenise foarte periculos. De îndată ce moartea lui Gleicher va fi cunoscută. Abwehrul va avea reacţii brutale. Incapabil să • hotărască cine anume dintre colaboratorii săi era demn de încredere, le dădu ordine la amîndoi cu o

voce seacă şi autoritară. . . ’ .

— Mai întîi trebuie ascuns cadavrul ; asta ne va face să vîştigăm timp. E prea tîrziu ca să-l mai ducem undeva afară. Există, vreun colţ, în vilă, unde ar putea fi ascuns ?

Pivniţa, pe jumătate plină cu o grămadă de butuci de lemne, i se păru un loc potrivit.

— Coborîţi-l şi ascundeţi-l acolo dedesubt, îi spuse el lui Arvers. Claire o să vă ajute. Eu mă duc s-o previn pe mama ei, ca să se pregătească de plecare, după ce va face să dispară toate urmele. Trebuie de asemenea să alertez diverse persoane. Mă voi întoarce, să vă iau cu maşina care e ascunsă destul de departe de sat. Vom pleca probabil la Paris.

Arvers nu făcu nici un comentariu şi-şi scoase vesta ca să se apuce de treabă. Se simţea uşor, aproape bucuros. Claire deschise gura ca pentru a protesta, dar un gest imperios a lui Austin o opri. Ea îşi plecă încet capul, păru să se resemneze şi se pregăti să-l ajute pe Arvers. Austin îi aruncă o ultimă privire perplexă, apoi ridică din umeri, ieşi din casă şi se îndreptă repede spre sat.

Trudiră multă vreme în pivniţă observîndu-se adesea pe furiş, dar fără să-şi adreseze vreo vorbă. El scotea din grămadă butucii mari. Ea îl ajuta să-i mute din loc.

— Ajunge, spuse el în sfîrşit. Groapa e destul de adîncă. Haide să aducem mortul.

Ea îl urmă la parter. Epuizaţi de efort, abia răsuflînd, se aşezară cîteva clipe în living-room, departe de şemi- neul unde jăratecul dogorea încă. Afară, soarele începea să lumineze grădina.

— Destul, spuse el după un minut. N-avem timp de pierdut. Austin se va întoarce în curînd şi totul trebuie să fie gata.

îşi reluase cu plăcere tonul de şef autoritar.

Ea se sculă şi trecu în vestibul, .

— Ia-l de picioare, porunci el.

Ea ascultă docilă. El se aplecase, îşi trecuse mîinile pe sub subţiorile cadavrului şi se pregătea să se ridice. Era cu spatele spre uşa de la intrare.

Claire, care apucase picioarele lui Gleicher le lăsă brusc. El ridică, surprins, capul. Ea avea privirea fixată asupra unui punct, în spatele lui. Acolo, pe prag, se afla mamă-sa.

Intrase fără zgomot şi îndreptase spre el unul dintre acele revolvere mari pe care ei le ascunseseră la ea.

. — CÎND M-AM REÎNTORS la ’ mama fetei, am început să mă simt, stingherit, *sir,* spuse Austin. Trecusem pe la ea prima oară, ca s-o înştiinţez de pericol şi s-o rog să adune materialul ascuns acolo pe care voiam să-l iau cu mine. Ea ascultase scurta relatare a evenimentelor, fără să pară surprinsă şi fără să facă o singură remarcă. Am părăsit-o, ca să mă duc să telefonez şi să-mi găsesc maşina. Cînd m-am întors, am găsit casa goală.

îi recomandasem totuşi să mă aştepte. Am intrat în odaia din spatele băcăniei. Nu făcuse nimic din ceea ce o rugasem să facă. Cred că plecase imediat după vizita mea. Atunci am avut un presentiment.

Am vrut să mă reped la vilă. Am pierdut din nou timp cu maşina. Acele gazogene blestemate, *sir...*

Austin povesti sfîrşitul misiunii sale. Plecarea sa din Franţa fiind întîrziată de vremea proastă, de la acele întîmplări trecuseră două luni, dar era evident, după vehemenţa istorisirii sale, că fiecare din ele lăsase o amprentă puternică în memoria sa şi nu era deloc pe cale să le uite. Doctorul Fog îl asculta fără să-l întrerupă, în cursul carierei sale de două ori fertilă în ciudăţenii, cunoscuse bine fiinţe şi situaţii insolite. Anomalia'era domeniul lui şi, după cum o mărturisea adesea, simţea pentru ea o înclinare tainică. Era interesat de ultimul episod al afacerii Arvers, dar nu vedea necesitatea de a se emoţiona peste măsură. Calmul său, care părea aproape de neînţeles, îl agasa pe Austin, a cărui surescitare se reînsufleţea pe măsură ce trecea în revistă diferitele etape ale dramei. Se enerva voind să reînvie, pentru şeful sau, atmosfera din acea dimineaţă şi se pierdea adesea

în amănunte triviale care lui i se păruseră, în acel mo- ■ mcnt, de o importanţă capitală. ■ »•

— Gazogenul se stinsese..'. Maşinile acelea blestemate care se folosesc în Franţa, *sir.,.* Şi eu, ca un imbecil, am mai pierdut un sfert de ceas, încercînd să-l reaprind.- • Fără asta, probabil că aş fi ajuns la timp. Abia după ce m-am istovit în eforturi zadarnice, mi-a venit ideea s-o iau pe jos. înţelegeţi, *sir ?* *1"*

■— înţeleg, făcu doctorul Fog pe un ton încurajator. . În sfirşit, ai luat-o pe jos ?

— Nu era departe. Douăzeci de minute de mers..: poate chiar mai puţin, căci am început să alerg do îndată cc.-am ieşit din sat. Eram din ce în ce mai neliniştit... • o.presimţire, o intuiţie, v-o spun, *sir,* şi apăsareti creştea pe măsură ce înaintam. Ceea ce mă neliniştea era atitudinea mamei, acea placiditate, acea indiferenţă, acea aparentă lipsă de emoţie... Totuşi tot ceea ce-l privea pe Arvers trebuia s-o pasioneze, cel puţin tot atîta cit şi pe fiică-sa.

— Anumite fiinţe sînt capabile dc o disimulare puţin obişnuită, remarcă sentenţios doctorul Fog. în general, acesta este un semn al voinţei.

— De îndată ce văzui vila, printre arbori, mă şoca unul din elementele sale... da, acesta este cuvîntul, mă şocă aproape ca o necuviinţă, un amănunt nesemnificativ, banal – de ce acest lucru mă afecta astfel ? N-o pot explica ; aveam nervii încordaţi la maximum, *sir.* Era fumul abundent care ieşea din cămin. Se puseseră lemne şi focul fusese aţîţat ; astfel s-ar fi stins. „ Existau o sută de raţiuni pentru a explica acest lucru... Puteau arde hîrtiile, urmele compromiţătoare ; şi totuşi, la vederea lui, am fost cuprins de o adevărată spaimă. Mi-am încetinit mersul, pentru că de-abia mai puteam răsuflă ; apoi am început din nou să alerg. La ce bun, mă întrebam eu ?‘

— La ce bun, într-adevăr, murmură doctorul Fog.

— Am ajuns în grădină. Cele două femei, Claire şi mama sa. se aflau acolo, cu capul în mîini, aşezate pe treptele peronului. Claire schiţă un gest la apropierea mea. Am vrut s-o întreb, dar n-am putut ; vederea

chipului ei m-a înghețat. De nerecunoscut ; imposibil de descris, *sir.* Niciodată astfel de expresie de groază n-a fost întipărită pe vreo faţă omenească.

M-am oprit, mişcat, apoi am făcut un pas spre ea. Atunci am simţit mirosul şi am fost din nou paralizat... V-am spus că uşa de la intrare şi cea de la living-foom erau deschise ? De acolo venea mirosul. Nu exista nici un pic de vînt, nici o pală de aer... *Sir,* dacă iadul există, apoi atunci trebuie să se răspmdească de acolo vapori la fel de împuţiţi ca şi cei pe care i-am simţit eu, cînd ’ am ajuns în faţa acelei case !

Cînd o văzu pe mama Claire! în faţa lui, Arvers înţelese că triumful său nu era complet şi că va trebui să mai înfrunte o ultimă încercare. Ásta nu-l surprinse. Ştia de multă vreme că va trebui să se măsoare într-o zi cu această bătrînă. Apariţia sa i se păru de o ciudăţenie familiară. Aspectul ei ameninţător nu-l impresionă. Şi-o imaginase astfel.

— Mîinile la spate, spuse ea.

El ascultă fără să pună o întrebare, dar acest lucru nu-l sperie. Se analiză, în mod obiectiv, dar conchise, cu bucurie, că acest sentiment îi devenise străin.

Nu făcu nici o mişcare, cînd Claire îi legă mîinile.

N-avea decît să aştepte cu răbdare momentul în care îşi va juca rolul în scenariul pe care cele două femei îl pregătiseră de multă vreme, cu minuţiozitate, pentru cazul în care ele n-ar fi avut alt mijloc ca să-şi atingă scopul. Nu schimbau nici o vorbă, dar Claire nu şovăi. Mama îi aruncă un ghem de sfoară. Se gîndise la toate amănuntele. El jubilă în sinea lui, gîndindu-se că ea n-a putut, că nu putuse să prevadă totul.

Cînd mîinile îi fură imobilizate, bătrîna se adresă în sfîrşit felei :

— Culcă-l pe divan. .

El se pregătise să execute ordinul, înainte chiar ca Claire să i-l fi repetat. Cînd ajunse lîngă divan. Claire îi dădu un brînci şi începu să-i lege gleznele, picioarele şi restul trupului. întins pe spate, cu capul odihnindu-se pe n pernă,- Arvers îşi fixă privirea

asupra mamei care se apropiase de jcămin, şi nu şi-o mai luă de la ea.

, . – Eliberează-i o mină. .

. Poruncea ca un regizor experimentat, fără să uite însă rolul esenţial pe care şi-l rezervase. Se strădui să reaţiţe focul. Apropie butucii, adăugă alţii şi suflă peste jăratic. Curînd, flăcări lungi linseră partea de sus a căminului. în acest timp, Claire dezlegase mîinile lui Arvers. Apoi se trudi o vreme ca să-i lege braţul sting de rama divanului, lăsîndu-i-l pe celălalT liber.

Arvers se lăsă în voia ei ca un copil, iară s-o părăsească din ochi pe bătrînă. Ar fi spus că îndeplinea vreo treabă casnică, dar el nu-şi făcea nici c iluzie în ceea ce privea' planul ei.

— Scoate-i pantofii. -

El nu simţi nici un fior. Cunoştea felul încercării care-l aştepta. Petrecuse nopţi interminabile contemplînd-o în vis, pregătindu-se să-i disece toate etapele, să-i elimine cu răbdare, întregu-i caracter de neprevăzut. întărit de această lungă educaţie, spiritul lui izbutise minunea de a metamorfoza această încercare într-o formalitate obligatorie şi de a o despuia de toată groaza.

. Mama suflă pentru ultima oară în cămin, apoi, lăsînd vătraiul înfipt în jăratec, se întoarse şi se îndreptă spre el.

— Să nu pierdem vremea, spuse ea. Citeşte-i mărturisirea.

Claire scoase o hîrtie din buzunar şi citi Era un lung document relatînd povestea de la ferma Lachaume, reconstituită după banda de magnetofon şi frînturile de discuţie pc care le auzise ea. Era o mărturisire completă a lui Cousin, recunoscîndu-şi trădarea şi lăcînd să reiasă purtarea eroică a lui Morvan

— Astfel s-au petrecut lucrurile, nu-i aşa ? întrebă mama, după ce Claire isprăvi.

Atunci Arvers vorbi, pentru prima oară de la sosirea bătrînei :

— Cîtuşi de puţin, spuse el. Morvan, fiul tău, e cel

care a trădat.

— Mincinos, urlă Claire. Laş mizerabil ! Ţi-am auzit vocea ; ţi-am auzit rugăminţile ; cunosc pe dinafară toate frazele trădării l

El răspunse printr-un surîs dispreţuitor. Ea se năpusti asupra lui cu mîinile întinse şi-l scuipă în faţă ; dar mama, care-şi păstrase tot sîngele rece, o opri.

— Să nu pierdem timpul, repetă ea. Refuzi să semnezi ?

— Refuz. Fiul tău e cel care a trădat. Nu eu... Eu nu pot să fac nimic...

— Vom vedea, spuse bătrîna.

Se îndreptă spre cămin şi apucă vătraiul.

— Mamă !

— Lasă-mă în pace !

în momentul, foarte scurt, în care mama îi întorsese spatele şi în care Claire îşi întorsese privirea, îngrozită de fiecare dintre gesturile ei, el execută pe furiş prima parte a actului pentru care se pregătise luni de zile. Tot căuta o ocazie favorabilă, încă de cînd Claire îi dezlegase mîinile, şi nesiguranţa reuşitei îi pricinuia o neliniştе surdă ; singura lacună pe care frica o mai găsi în el. Cu mîna liberă, apucă fiola cu otravă, ascunsă într-un buzunar secret de sub un rever al hainei şi şi-o strecură în gură Asta îi luă doar o secundă. Succesul operaţiei îi risipi şi ultima fărîmă de teamă în această lume.

xn

MAMA SE ÎNTOARSE' ŞI se îndreptă spre cl cu vătraiul în mînă. El rămase cu ochii larg deschişi, măsurînd calitatea propriei sale ho- • tărîri, după ce studie în amănunt cu o precizie de ne-crezut, instrumentul de tortură. Capătul înroşit emitea raze albe pe o lungime de cinci .sau şase centimetri. Tija trecea apoi prin diverse nuanţe de roşu, pe urmă prin cenuşiu închis, pînă la galbenul minerului de aramă, aproape tot atît de .sclipitor ca şi vîrful. încercă o satisfacţie puerilă, constatînd că nu mai era vorba de o simplă bucată de fier îndoit, ca cea de la ferma Lachaume, ci de o unealtă perfecţionată, lucrată şi înfrumuseţată de un meşter dibaci, ca să fie decorativă intr-un cămin burghez. Aproape că era un vătrai de lux şi orgoliul său mulţumi Providenţei, ca şi cum ea ar fi voit să recunoască în această alegere calitatea structurii lui.

— Semnezi ? .

El scuturâ din cap.cu o expresie care aducea a aga-sare. Bătrîna îl plictisea cu întrebările. Sigur, el va de-păşi încercarea, dar pentru asta trebuia să-şi concentreze toate resursele psihice şi să se separe de tot ceea ce l-ar fi putut distrage. Contactul cu fiola de sub limbă.îi era de ajuns, ca să risipească această contrarietate şi să-i redea calmul necesar faptelor mari. . .

Liniştea i se traducea printr-un surîs.

Apoi surîsul îi îngheţă. Faţa i se scofîlci. Fiecare fibră **a** trupului i se contractă. Timp de o clipă, durerea îi interzise orice gînd. Mama îi aplicase fierul pe piciorul drept. îl retrase aproape imediat şi-o opri printr-un gest pe fiica ei care făcuse un pas către ea,

cu □ exclamaţie înăbuşită, ca şi cum s-ar fi opus la fapta ei.

— Semnezi ?

înainte ca el să poată scutura din cap, se scurseră cîteva secunde ; timpul necesar spiritului un moment descumpănit, ca să-şi reia supremaţia, să-i demonstreze că această durere era un element esenţial apoteozei sale şi să-şi insensibilizeze carnea pentru extazul revanşei.

îşi* lipi limba de fiolă. N-avea de făcut decît un gest mărunt, pentru a-şi lua această revanşă strălucitoare şi definitivă. îl va face cînd va avea el chef. Era stăpîn pe situaţie. Cîştigase. Nu va ceda niciodată în faţa violenţei ; nu era din acelaşi aluat cu acel Morvan ! Mama, duşmanul lui cel mai înverşunat, era înfrîntă. Claire şi renunţase la luptă. Stătea cu capul ascuns sub braţe. Schiţînd un nou surîs maliţios, regretă că ea nu-l putea vedea.

Fu din nou surprins de cea de a doua aplicare a torturii. Sufletul lui fortificat, întărit în cursul interminabilelor şedinţe de antrenament teoretic, fu descumpănit de neprevăzut : aştepta arsura pe acelaşi picior şi ea i se înfipse în piciorul stîng. înfiorarea îl făcu să-şi mişte cu putere picioarele, în ciuda legăturilor. Mama lăsă fierul pe piele o secundă. înainte chiar de a-l fi retras, spiritul îşi impuse din nou legea lui.

— Tu ai trădat. Mărturiseşti ?

El scutură din cap, cu acelaşi gest lent şi monoton. Acum regretă că nu putea vorbi. îi plăcea să-şi asculte sunetul vocii, dar se temea să nu scape fiola.

Al treilea episod al supliciului duse la acelaşi rezultat. Bătrîna blestemă printre dinţi şi se întoarse pentru a pune din nou vătraiul pe jăratic. în timpul acestui răgaz el se strădui să-şi stimuleze şi mai mult resursele spirituale şi să le pună în slujba unei voinţe supreme. Trebuia să triumfe asupra unui ultim duşman : Morvan. De cîte ori îndurase Morvan tortura ? De şase ori ; îşi aducea aminte ; numărase cu grijă reprizele de urlete.

Urletele... Comparaţia care i se impuse la această amintire îi fu de un puternic ajutor, pentru a urca

ultimele trepte al gloriosului calvar... El nu urla, el calcula ! Deplina percepţie a acestei superiorităţi intelectuale îl copleşi de fericire şi, în timp ce mama, pierzîndu-şi sîn- gele rece, îşi grăbi atacurile, elemente de literatură confuză începură să plutească în ceaţa care începea să i se întindă în faţa ochilor.

Se gîndi : „Nici un animal n-ar face asta”. Şi în vreme ce ceaţa .se făcea mai deasă, el văzu umbrele „animalelor”, agitîndu-se în jurul lui, dobitoace lipsite de inteligenţă, dobitoace cu mintea otova, fără cunoştinţe adevărate, dobitoace care luau cînd înfăţişarea unei vrăjitoare bătrîne cu ochii roşii, pierzîndu-şi în mod stupid vlaga în mişcări nesocotite, cînd a unei mici imbecile ascunzîn- du-şi capul ca un struţ, incapabilă să suporte pînă la capăt consecinţele unei idei, cînd ale unei brute perfecte, ale cărei urlete erau singura reacţie în faţa suferinţei;

îndură de opt ori tortura. Nimic nu se mai putea adăuga triumfului său. Se temea să nu leşine îndurînd prea multă vreme încântarea în care îl făcea să se scufunde amestecul acela copleşitor de durere fizică şi de voluptuoasă exaltare. Apucă fiola cu dinţii. Cînd mama ridică din nou vătraiul, cu chipul desfigurat de ură, el o privi drept în ochi, sfărîmă fiola şi înghiţi lichidul odată cu bucăţile de sticlă. Resimţi imediat şocul otrăvii şi-şi pierdu cunoştinţa, regretînd că nu putuse prelungi la nesfîrşit contemplarea victoriei sale.

CÎND M-AM HOTĂRÎT IN sfîrşit să intru în cameră, l-am zărit pe divan. .

Dar n-am putut rămîne mult timp acolo. Mirosul şi fumul... într-adevăr o atmosferă de iad, *sir.* Nici măcar n-am putut să mă apropii dş el. O privire rapidă... am văzut că era într-adevăr mort. Am deschis fereastra şi am ieşit. Claire mi-a istorisit, încet, încet toată povestea. Sigur că de la mamă n-am putut scoate nimic. Şi pe Claire a trebuit s-o scutur zdravăn, ca să se hotărască – între două crize de nervi – să vorbească. .

„Nu voiam, nu voiam, repeta ea fără încetare. Era doar o înscenare ; mama îmi făgăduise... Trebuia doar să ne prefacem. Era un iaş ; eram convinsă că va fi de ajuns o simplă ameninţare. Nu voiam să mergem prea departe. Trebuia să cedeze ; eram sigură că la vederea fierului roşu va semna.”

' – Un raţionament extrem de logic pentru o tînără fată, remarcă doctorul Fog. Numai că de data asta n-a cedat.

— N-a cedat, *sir.* Şi dacă a rezistat astfel... Calmul doctorului părea să sporească agitaţia lui Aubtin. Dacă a rezistat astfel, e dovada că n-a vorbit nici prima oară. Trădătorul a fost' Morvan. Am fost nişte criminali ca să-l lăsăm astfel în voia ţicnelii celor două femei, *sir.*

— Crezi ? întrebă cu blândeţe doctorul Fog. Apropo, ce-ai făcut cu cadavrul ?

Austin înălţă din umeri. Acest amănunt i se părea de prea puţină importanţă în faţa problemei care-l preocupa. Răspunse mai întîi cu un aer absent, apoi

găsi în acest subiect o nouă ocazie de a-şi exprima indignarea.

‘ – L-am îngropat în pădure... închipuiţi-vă, *sir,* **că** n-am socotit oportun să abandonez trupul unui pătrat, sau să-l vîr în pivniţă ca pe celălalt. Am socotit că-i suntem datori cel puţin un mormînt decent. Mi-am asumat şi alte riscuri ! Bătrîna dispăruse – de altfel nici nu mai ştiu ce-a devenit ; dar, cu înjurături şi cu ocări, am silit-o pe Claire să mă ajute.' Am constrîns-o să trudească pînă la epuizare. Eram gata s-o bat, s-o chinuiesc şi eu pe ea dacă ar fi făcut nazuri ; dar m-a ascultat cu docilitate. L-am dus cît mai departe cu putinţă de vilă şi l-am îngropat într-o groapă adîncă. Am obligat-o să îngenunche la mormîntul lui. Eram un pic enervat, sir...

— înţeleg, înţeleg, murmură doctorul pe un ton liniştitor.

— Cu toate precauţiile,.mă tem totuşi că nemţii au să-l găsească.

— Nu l-au găsit.

Austin, surprins, ridică iute capul. Doctorul se îndreptă către unul din colţurile camerei.

— Nu l-au găsit, repetă el. Căci altfel nu s-ar fi deranjat să-mi trimită asta. Ascultă...

Era înregistrarea. Austin ascultă vocea lui Cousin, la început cu stupoare, apoi cu emoţie crescîndă. Cînd banda se termină, sub privirea pătrunzătoare a doctorului Fog, el rămase o vreme tăcut, tulburat, în prada unui complex de sentimente pe care nu izbutea să şi le explice. Sfîrşi prin a spune în mod stupid :

— Deci era adevărat ?

Doctorul încuviinţă din cap.

— Şi v-au trimis banda ?

— Cu complimentele lor... destul de bine întoarse, pe legea mea ! Presupun că Otto a descoperit corpul lui Gleicher. A ajuns la concluzia că fuseseră traşi pe sfoară de Arvers şi că acesta le scăpase. S-a grăbit deci să pună în practică ameninţarea. îţi închipui că există numeroase copii după acest document... Dar

asta nu-i tot, Austin. în pachetul care ne-a fost trimis pe o cale misterioasă, se mai afla şi o scrisoare lungă dînd amănunte foarte precise diespre afacerea de la ferma Lachaume. Otto a

reluat ancheta şi se pare că a depus eforturi mari, ca s-o limpezească în întregime, O fiinţă răzbunătoare aceşt Otto, şi furios de a fi fost tras pe sfoară. Pe scurt, apare în mod evident că Morvan nu putea fi împuşcat de poliţişti. înţelegi ce înseamnă asta ? ‘

.

— Vreţi să spuneţi că el...

— Aşează-te în locul lui. Nu putea lăsa un astfel de martor să trăiască, . :

Austin se înfiora. Doctorul Fog ridică din umeri.

-— De altfel nu m-am îndoit niciodată, remarcă el cu neglijenţă.

Austin care începuse să încerce un soi de uşurare în faţa dovezii că Cousin era un criminal, se simţi revoltat de această mărturisire.

— Şi ştiind asta, *sir,* l-aţi trimis din nou acolo cu sora lui Morvan ! ‘ .

— Putea să ne mai fié util, spuse doctorul ; şi, pentru asta, familia Morvan ne era necesară. Evenimentele au dovedit că am avut dreptate... Oh, să nu crezi că am prevăzut totul dar, în sfîrşit, l-a suprimat pe Gleicher. un duşman periculos... deşi puţin naiv, ca mulţi amatori în această meserie.

— în concluzie, sir, în concluzie, socotiţi că combinaţiile dumneavoastră au avut un succes strălucit ! strigă Austin care nu izbutea să se stăpînească. • .

— Un succes doar pe jumătate, făcu doctorul cu modestie.

— Doar pe jumătate ? . •

— Da. Am nădăjduit că ne va scăpa şi de Bergen ; dar el nu era copt încă...

Austin nu găsi nime de replicat şi începu să-l privească cu un soi de groază. Metoda sa raţională de a %e folosi de pasiuni îl făcu pe Austin să simtă dorinţa de a-l înjura. Totodată, nu-şi putu reprima un sentiment de admiraţie în faţa cunoaşterii reacţiilor umane. Spiritul său de curiozitate puse stăpînire pe el şi, cu tonul unui umil student care-şi întreabă

profesorul, ceru şi alte explicaţii :

— Cum de s-a putut arăta atît de eroic în timpul torturii, după ce, într-un. caz analog, fusese atît de ticălos ? .

, – Sunt sigur că confraţii mei psihiatri vor găsi c bună duzină de motive, toate, în parte, exacte. Ei îşi vor spune că delirul paranoic aduce adesea cu sine astfel de absurdităţi. îţi vor cita ca exemplu laşul ce se sinucide tocmai de frica morţii. Adevărul, Austin...

. Vorbi din nou pe un ton profesional. Atitudinea i se modifică brusc, cum i se întîmpla adesea. Se aplecă spre Austin, cu privirea strălucitoare, cu obrazul ca iluminat de o flacără interioară : semne, gîndi tinărul bărbat, care pentru alţii ar fi însemnat entuziasmul, o pasiune violentă, dar care la el trădau rezolvarea totală a unei probleme dificile.

— Adevărul, Austin, este că prima oară – îţi dai seama – prima oară nu era vorba decît de cincizeci de vieţi ; cincizeci de vieţi omeneşti, nu erau un simbol destul de evident, destul de violent, pentru a-l face să-şi depăşească instinctele. în vreme ce a doua oară...

Austin îl întrerupse mecanic.

— A doua oară el era miza.

— El, el singur, strigă doctorul Fog ; el cu universul lui de vise ; el însuşi, această creaţie ideală a propriei imaginaţii ! Ar fi acceptat distrugerea întregului pămînt, Austin, dar nu pe cea a acestei fiinţe fabuloase. Pentru el, numai pentru el, se arătase capabil de eroism.

Austin se cufundă într-o meditaţie penibilă, cu spiritul nesigur, solicitat fără încetare de umbre mişcătoare, cărora le ghicea convergenţa către un punct misterios, dar dezamăgit întruna de interferenţe care se opuneau la perceperea precisă a acestui pol. După un lung moment de. acest fel de gimnastică descurajantă, simţi nevoia să SQ agaţe de elemente materiale consistente.

»— Sunt de luat unele măsuri, *sir.* Morvan trebuie să fie reabilitat. Cît despre Claire, pe care am adus-o înapoi la Londra şi am pus-.o într-un fel de arest în camera ei...

Doctorul schiţă un gest plictisit, ca şi cum ar fi iz-

gonit consideraţiile mai puţin importante.

— Linişteşte-te. Morvan va fi acoperit de onoruri... Recompensele postume cele mai importante.... Am şi făcut ceea ce era necesar. Cît despre el...

• Păru, la rîndul său să ezite şi să viseze. După o tăcere reluă :

— Dovezile în favoarea lui Morvan vor fi destul de glorioase pentru ca familia lui să renunţe să mai urmărească cu răzbunarea ei o umbră. El ? Povestea sa nu e cunoscută cu exactitate decît de noi doi. Socoţi necesar s-o divulgi, Austin ?

Austin nu răspunse. Cu gesturi lente, doctorul Fog luă o pereche de foarfece, scoase banda de magnetofon şi începu s-o taie în bucăţii pe care le lăsă să cadă în recipientul de fier unde-şi ardea documentele extrem de secrete. Continuă să vorbească, văzîndu-şi de treabă, metodic. Vocea sa avea în unele momente intonaţii curioase, pe care părea să le regrete şi să încerce să şi le corijeze după un moment.

— Un intelectual, Austin. l-am judecat bine... bagă de seamă că intelectualii se întîlnesc mai des printre zidari şi militari decît printre oamenii de litere şi artişti. Căutînd bine, îi descoperi chiar printre profesioniştii serviciilor secrete. Nu crezi ?

Austin avu un surîs slab. Doctorul puse cîteva bucăţele de hîrtie în recipient, le dădu foc şi supraveghe arderea cu un ochi atent.

•— Socot că a plătit preţul... Cînd plăteşti, ai dreptul să te odihneşti în pace... Ai vorbit de iad mai adineauri, Austin ?... De fapt, cred că are destule şanse să se odihnească în pace. Nu eşti de aceeaşi părere ?

Exista o nuanţă de nelinişte reală în întrebarea sa, pusă pe un ton neglijent. în loc să răspundă direct, Austin evocă o ultimă amintire.

— Cînd am intrat din nou în odaie, *sir,* cînd m-am silit să-l privesc de aproape, am fost izbit de fizionomia sa. Trupul său era cumplit de contractat, desigur ; membrele răsucite ; dar faţa îi era destinsă, aproape fericită... De necrezut ! Faţa sa, *sir,* purta

amprenta unei minunate seninătăţi şi păstrase un surîs extatic,

-— O rază a ultimului său gînd, spuse doctorul Fog. Nici nu mă îndoiam. Şi dumneata care mă acuzi de cruzime spirituală ! Crede-mă, n-am dat greş în datoria mea de medic... Am făcut mai mult pentru el decît o cerca simpla omenie.

Se lăsa dus de consideraţii care nu erau cîtuşi de puţin * cele ale unui om de ştiinţă. Părea dispus să discute la nesfîrşit cazul Iui Arvers. Austin ar fi jurat că-i era silă să-l alunge din minte. Fiecare frază pe care o rostea părea să-l facă să descopere un orizont nou.

— Mi s-a întîmplat adesea să mă gîndesc la el în ultima vreme, spuse doctorul cu voce joasă ; chiar aici, în această cameră, unde nu şi-a făcut decît o scurtă apariţie – îţi aminteşti – dar în care se află acest dosar ce conţine esenţa personalităţii sale neliniştite. Rapoartele sale constituie o creaţie puţin obişnuită, fără să aibă nimic comun cu operele sale de scriitor ; o catedrală, Austin, o catedrală constituită după arhitectura barocă a idealului său, cu pereţii impregnaţi de spaime, cu pietrele cimentate de eforturile înverşunate ale disperării sale, cu săgeata din vîrf năzuind către un astru inaccesibil.

— Romantic, *sir ?* spuse Austin privindu-l plin de curiozitate.- x -

— Ei aş ! Şi cine ştie, după toate ? Doresc să-ţi cer **o** consultaţie. Consideri cumva o halucinaţie drept un simptom edificator ?

Austin nu se putu abţine să nu exclame :

— O halucinaţie ? Dumneavoastră, *sir ?*

— L-am văzut cum te văd în acest moment. Mă pregăteam să-i recitesc rapoartele. E oare atît de surprinzător să se fi încarnat astfel din aceste pagini ? Esenţialul fiinţei sale află că e aici, în acest dosar. Şi apoi umbra care mi-a apărut era infinit mai consistentă decît fiinţa sa materală.

Vreau să-ţi mărturisesc tot. Cînd s-a ridicat în faţa mea, am avut o clipă de groază. Nimănui nu-i plac fantomele în această ţară. începînd de la Shakespeare, nici măcar specialiştilor în boli mintale, şi eram răscolit, speriat la gîndul ae a-i da socoteală.

Austin băgă de seamă cu o stupefacţie crescîndă că vocea doctorului trăda, în timp ce rostea ultimele fraze, un sentiment aproape asemănător cu emoţia.

îşi ţinu răsuflarea, convins că avea să audă mărturisiri rare, dar doctorul Fog se strădui să-şi regăsească liniştea, o dată cu precizia limbajului.

— Temerile mele nu aveau un temei raţional : neliniştea mea era puerilă. Umbra mi-a spus doar atît : mulţumesc. Nu cred să fi încercat vreodată satisfacţie profesională mai intensă ; nici uşurare... Austin, Austin. eu n-aş fi putut supravieţui unui diagnostic eronat !

Lector : ANDREI TEODORESCU
TehnoredJClor : CONSTANTA VULCANESCU

Tiparul executat suh comanda nr. aoilfl la
Regia Autonoma D Imprimeriilor
Imprimeria ..CORESI" Bucureşti
ROMANIA

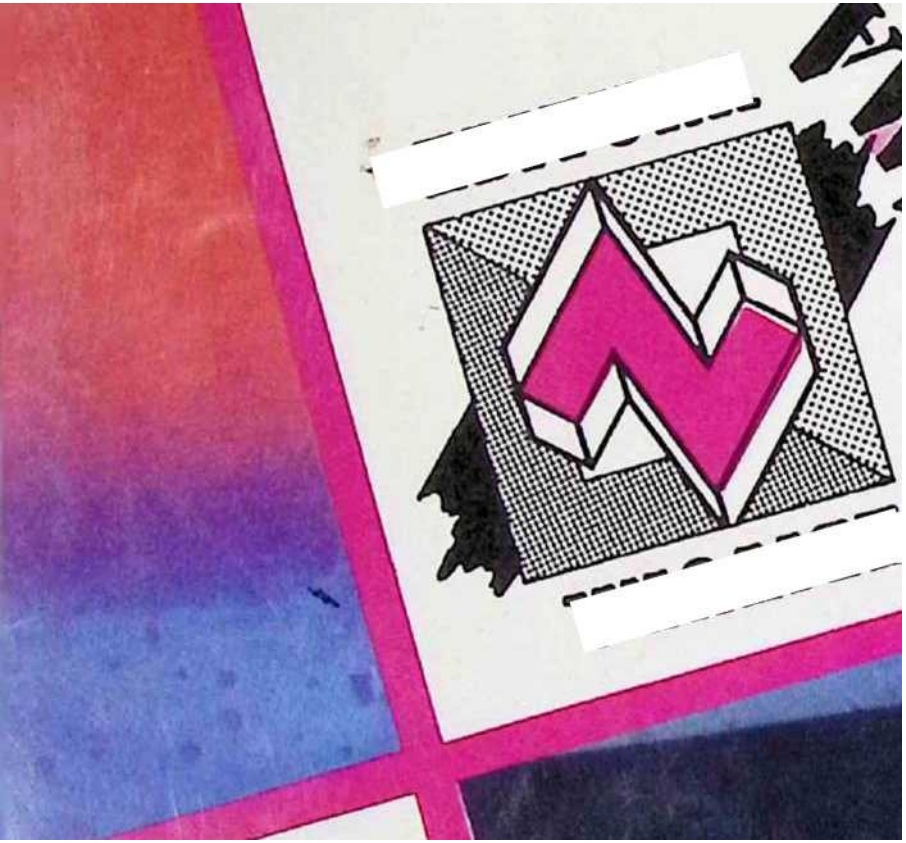

MACRO
70
A 22 16 11 8 5.6 3.5
50
35